

A. 2045

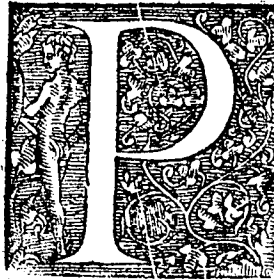
IACOBO FERRYSIO

DOCTORI THEOLOGO INTE

GERRIMO, F. IOANNES MA

sus Villarealis,

S. D.

ERMVLTVM

florētissima urbs, vlt om-
nium literarum & virtutū
numeris absolutissime, cate-
rarumq; omnium, eruditorū
consensu, longè celeberrima,
vni Romulo ac Remo debe-
re mihi videtur: vtpote qui
eamdem ipsam primis iactis
fundamentis erigere, legibus & moribus honestare, Sen-
natus magnificentia condecorare, omnibus rebus tum ad
victum ipsum, tum ad animum pertinentibus ornare vo-
luerunt. Vt pater patriæ, idq; pro merito, & dici & ha-
beri in posterum videatur. Maiore tamen laude & am-
pliore dignus censendus est Furius Camillus, cuius pruden-
tia, fortitudine & animo in rempub. singulari, cum eam
Galli hostes tunc temporis acerrimi, & inaudite rareq;
(vt illis temporibus) bellicæ virtutis, vndiq; obsiderent,
fufis quotquot aderant illic ciuibus, solo omnibus adæqua-
tis, spoliata oppidanis vrbe alioqui frequentissima, cæsis
& combustis non solum hostium spolijs, sed etiam ipsi

R. 2048

DIACOB O FERRVSIO

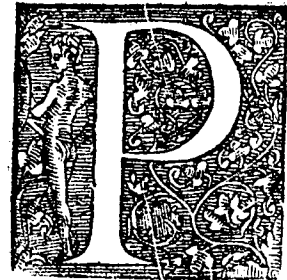
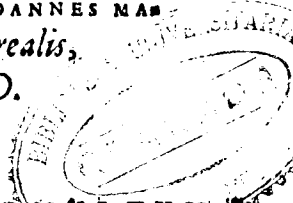
DOCTORI THEOLOGO INTE,

GERRIMO, F. IOANNES MA

sus Villarealis,

S. D.

*

ER MVLTVM
florentissima ~~urbs~~; vlt om
nium literarum & virtutū
numeris absolutissime, cate
rarumq; omnium, eruditorū
consensu, longè celeberrimā,
vni Romulo ac Remo debe
re mihi videtur; vtpote qui
eandem ipsam primis iactis

fundamentis erigere, legibus & moribus honestare, Sen
natus magnificentia condecorare, omnibus rebus tum ad
victum ipsum, tum ad animum pertinentibus ornare vos
luerunt. Vt pater patriæ, idq; pro merito, & dici & ha
beri in posterum videatur. Maiore tamen laude & ama
pliore dignus censendus est Furius Camillus, cuius pruden
tia, fortitudine & animo in rempub. singulari, cum eam
Galli hostes tunc temporis acerrimi, & inaudita raræq;
(vt illis temporibus) bellicæ virtutis, vndiq; obsiderent,
fufis quotquot aderant illic ciuibus, solo omnibus ad equa
tis, spoliata oppidanis vrbe alioqui frequentissima, cæsis
& combustis non solum hostium spolijs, sed etiam ipsi

ad vnum ferro ac igni traditis, exiliū sanē immemor, suos in pristinam libertatem restituit. Egregij nimirum conatus nunquam maiore laude digni sunt, quā cū arduis & magnificis in rebus periclitantur. At multo maiorem laudem Scipio ille, superatis ac profligatis procul ab vrbe hostibus, illa etate, omnium bello praestantissimis, ac sub iugum missis, atq; adeo censum pendere coactis, promeretur. Prætereo Marcellos, Nummas taceo, Q. Fab. Maximum, duos Gracchos non attingam. Quorum alius multa & præclara pro repub. tum domi, tum militia gessit; alius religione reddidit illustriorem: alius capitis pro ea periculum adire non dubitauit: alius sua illa cunctatione, quā nullus non summis laudibus in cælum ferre vquam recusauit, saluam & incolumem pro virili seruaui. Qualem animum, si eorum exemplo prouocati, qui rebus bene sciliciterq; gerendis hodie proponuntur, sibi induerent, haberemus tranquillio rempub. quæ hodie miserandis erroribus ac dissidijs conuulsa in suâ ipsius perniciem præceps abit; vt prudenter dictum sit; Si esset in ijs fides, in quibus summa esse deberet, non laboraremus. Verum hi, qui editis in lucem scriptis, eam insigniter celebrarunt, illos summos & insignes viros longo intervallo laudibus superasse, quis ibit inficias? illi externam vim profligarunt: hi à sceleribus quibus (deus bone) quā abundabat, perpetuo alienam reddiderunt. illi moenia erexerunt: hi vallo & fossa, nempe septem artibus liberalibus, circumsesserunt. illi coloniam illuc diducentes, frequentissimam reddiderunt, hi verò eruditissimis quibusq; viris, virtute ac omni literarum genere instructissimis huc aduectis, mirū in modum munitiorem & ampliorem effecerunt. Quid

queris?

queris? Ei immortalem honorem pepererunt. Quis nanq; tantum à re sua habet otij, vt eorum labores vel plusquā Herculeos, possit vquam percensere? Quis vquam in suum poterit animum inducere, quot, quantis & quā innumeris premantur ærumnis, qui vel paululum quippiam literarum monumentis mandare nituntur? Quantum molestiæ, præ dij immortales, quantam sollicitudinem perferunt, quanto exercentur labore, quantis vigilijs noctem insomnes peragunt? Nūc eis schemata summum faceffunt negotium, nunc cum elocutione res est, nunc cum tribus dicendi figuris, hoc est, graui, mediocri, attenuata: cū elegantia, compositione, dignitate: quæ maximè ad commodè oratoris accommodata sunt. Fertur enim sine impetu & conatu inanis illa verborum profuentia, omnis & gratiæ & admirationis inops: nisi florentissimarum elocutionum copia, ceu diuite quodam penu instructa, affluentem exornationum vbertate redundet. Nūc dispositio molestiam exhibet, ornatus ipse maximo est labori, schedularum repurgatio anxia quidem (papæ) vt cruciat autorem, vexat, ac miseris quidem modis, huc & illuc transfuersum agitat! vt in principijs scribendi exalbescere, & tota mente atque omnibus artibus ille miscellus contremiscere cogatur: id quod de se ipso Cicero fidem facit. Tam hæc vt inconcinna rejicit, illa vt redundantia delenda curat: illa vt nimiam hiulca litura tollit: illa vt quæ parum appositè collocari posse videantur, summa cura abstrahit. Nihil non agens, vt oratio suis illis verborum & sententiarum figuris, quibus supra modum elucet, splendescat, ac enitescat. Quorum nanq; pulchritudine sic oratio vestitur, vt sine ijs sterilis, manca, inanis, & profusa sit omnis

verborum volubilitas, & gratia & audientium admiratione carens. Nam insanam illam & puerilem in metiendis pedibus obseruationem Poësi, potius quam oratorie arti hic relinquendam censentes, cōsulto explodimus. Iam tandem vbi omnia hæc mala euasit miser ille, aliud omniū longè maximū occurrit, quod Lernā ipsam vincit & superat, preliū. Plura enim habet secū infortunia, & capita, quam mōstrū illud, idq; in confesso est, & pro certō haberi quis abnuet? Si quidem inter cudendū, tot in horas & subinde sese offerunt mendæ, quot singule pagine literis cōstant, ac (quod luce magis perspicuum est) multō sanè plures. **QUIS**, amabo, celeberrimorū autorum opera conspurcat, cōtaminat, inficit? **Calcographus.** **QUIS** viros alioqui exactissimo iudicio præditos, atq; etiā primæ notæ, velint nolint, à scribendo auocat? **Calcographus.** **QUIS** maiorē infamiae notā, dū falsa pro veris intertextit, inurere potest? **Calcographus.** **QUIS** hæreseon labes vndiq; minori negotio disseminare potest, si malus sit? **Calcographus.** **QUIS** totū orbem miscere, ac sursum ferre potest, vel vna aut altera immutata litera? **Calcographus.** Nullus maiorē vnus uerso orbi cladem inferre potest, velit modò, quam is, cui varia autorū volumina prelo mandanda sunt. Nullū maius exitium, nulla maior perniciēs, nulla peior calamitas, nulla certior clades, modò crumena, quam animæ sollicitiorem curā gerere velit. **Quæ** pestis in hac nostra vrbe, diuino proculdubio beneficio, iam olim profligata est, ac funditus euersa. **Habemus** enim publico salario eoq; satis amplexo, typographū, quo nemo vnquam vir melior, integrior, nemo magis pius, vitæq; incorruptioris, nemo in emendandis ad verū exemplar libris, atq; adeo autoribus ipsis (quod

ipsi

ipsi haud rarò contingit) studiosior: & qui corū, qui cū dunt hac in re, quā propriæ famæ rationē longè potiorem habeat, vbi ab hoc nostro discesseris, inuenies præterea neminē. De cuius absolutissimi viri encomijs, aliās dabitur latior dicendi campus: nūc ad id quod instat, accingamur. **Vides** quot adeūda sint pericula ei, qui posteritati potius, quā sibi ipse, cōsulere velit. **Hercules** ille, quē tā strenuū finxit antiquitas, vt viribus parē nusquā terrarū liceat inuenire, multō mimora (si verū fateri velimus) obiit pericula. Nā illius numerū conficiūt, de qua re apud omnes conuenit: eorum verò, qui emittūt in lucē opera, labores tot sunt, vt humanū superēt captū, percenteriq; nequeat: tāntū abest, vt his breuissimis literarū angustijs cogi possint, huicq; papyro inscribi. **Tanta & tam incredibilia ipsa scriptorē circumstāt, ac premūt mala, & tot monstra ipsi vni obeunda sunt.** Ille tamē, ea est in omnes benevolentia, vt vel sic his proculcatis monstribus (quæ alijs, diū boni, quam reijcerent?) laici vultu in cōmune cōsulere operæpretiū ducat. **QUIS** hæc amoris affluentia, hunc synceræ amicitie cādorē, nō miretur? **QUIS** nō suspiciat? quis nō laudibus in cælū efferat? **Et his** persequēdis labore frangetur, ac debilitabitur aduersus? **QUIS** tantis beneficijs in nos collatis, tot exantlatis laboribus paria facere poterit? nū quis poterit officiū beneficio pensare? **Maiores** est hæc in nos collata beneficiā, quam vllus possit vnquā repēdi beneficijs. **Et** quod pluris faciendū est, hæc non solū in probos, qui re quauis dignissimi sunt, sed in improbos, qui maleficio potius, quā beneficio multatūdi essent, iuxta illud: **Par pari re ferēdū est, reddita videntur.** Adde quōd, hi præceptores nūquā grauatur operā suā nobis impertire. Atq; horū ve

vberior, ita paratior copia. Accedit huc & otium illud & cogitationis secretum. Licet pressius inspicere singula, licet retractare, licet expedere. Quare illos, non secus ac parentes, vnicè diligamus, colamus, ac veneremur. Hos mète versemur, hos sumamus semper in manibus. Hi nobis & vigilatibus & dormientibus occurrat. Cùm his sit sermo noster. Hæ nostræ sint deliciae, hi risus nostri; denique totam cùm his vitam, habentes vltro citroque sermonem, impendamus. Quãdo libris tum corporis, tum animi salus accepta ferenda est, & eorum singulari beneficio tranquillè degere licet, omnia feliciter gerere, & pro votis reipublicæ administrare, ipsorum duntaxat beneficio, datur. Solem è mundo absculerit, quisquis literas eradere vel cogitauerit. Quàm sint miseris solatio nunc præteribo: senibus vtilitati, iuuenibus ornamento, non dicam. Incredibile est, quantum accedit ex ipsis Musarum fontibus emolumenti, ac fructus vberissimi. Quæ omnia clariùs constant, vt nostra oratione nequaquam egere videantur. Vbi sunt tandem isti, qui nulla lectione instructi, totius eruditionis expertes & ignari, totius consilij impotes, sua illa infantia, ingenijque exiguitate audent in ea, quæ à magnis & præclaris viris pie sunt scripta, & in optimos quosque autores sua linguæ virulentia debacchari? Iudicareque de doctis impudenter audentes, hoc est, de illis, quorum stylam recondita eruditio, multiplex lectio, longissimus vsus diu quasi fermentauit? Hæc pro tot vigilijs rependunt beneficia? Vt gratias agunt ijs, qui non probis modò ac gratis, verùm ingratis quoque, & scelestissimis beneficentiam suam impartiunt. Quàm sunt acceptorum (si dijs placet) beneficiorum memores. Hæc monstra, an homines dixeris? pagæ

nos, an Christianos? sanos, an insanos? Hos micam habere dicas veræ eloquentiæ? Literatos verè dixeris, cùm bonas literas, & earum candidatos tanta linguæ rabie lanient miserèque lacerent? Nam tanquam immitu ærea vasa, sic oratione cuiusque animi voluntas cognoscitur. Obscura profectò, illiberalis, & perniciofa est omnis eloquentia, quæ cum animi innocentia, vitæ dignitate, optimarumque virtutum studijs atque laude pugnat. Pro deum immortalem ijs non ima tellus dehiscat, non superas adigat ad umbras palentes Hærebinoctemque profundam? Præsertim cùm illis inuentarum artium gloria, & quod laudabili sua industria sollicitudines nostras alleuarint, summa veneratio gratiaque debeatur. Et quod maiorem te rapiet in admirationem, nemo quisquam vberiore ex his autoribus cœpit vtilitatem, quàm qui humanitatis, & primæ notæ viros, quantum potest, conuicijs incescit: hoc vnum sibi persuasi, quò impudentius in eos inuectum fuerit, eò maiorem gloriam apud omnes reportaturos. Eorumque autorum gloriam obscurare conantes forsas, dum suam student attollere, quæ tanquam sol cæterorum omnium nominis celebritatem suo splendore velut obscurat. Cùm alioquin magna sit admiratio illorum hominum illuminatè, vt ita dicam, sapienterque dicentium, quos qui verè expurgatis auribus audiunt, tanto interuallò præstare cæteris existimant, quanto homines brutis ac beluis: sic oratione modestiæ gravitate mista, nihil admirabilius dici fingi que potest. Atque hac de causa Pericles optare solere commemoratur, ne quid sibi verbum in mentem veniret, quod multitudinis animos offenderet. Nullius enim rei diuturnior est memoria, quàm violatæ oppresseque dignitatis, nec aliud est vehementius

EPISTOLA.

ad amicitias dissuendas, extinguendamq; ciuilibus vite societate, quam petulas ac maledica lingua, quasi seditionis flammam bellum. Adhibenda igitur est istis hæc excellentium virorum moderatio, ne eloquentiæ vitio temere & alterius in perniciem abutantur: nulli (ni fallor) animum præstantes, qui ubi primum lac maternum ad satietatem usque suxerit, pietatis maternæ penitus oblitus, ipsam calcibus iugiter impetere non erubescit. Hos mulos vel Plato ipse expertus est. Habuit Zenocrates suos inuidios: Socratis incorrupta vita, Aristidis illa summa iustitia his rabidis beluis impetita est. Habuit & CHRIS TVS, agnus sine ulla criminis labecula, à quo Samaritanus, demoniacus, populi proditor pleno ore dicebatur. O miseram hominum cecitatem, o derelictos ab humanitate animos. Quos ego, sed motos præstat componere fluctus. Ad picturam & opticien docendam seruus & obnoxie conditionis homines non admittebat prudens vetustas, his hominibus publicis salariis onustis scholam ingredi licet? Publicè profiteri? Et eas artes, quas maiores nostri liberales esse & dici voluerunt, quòd homine libero dignæ sunt: aut certè ita dictæ, quòd his artibus instituti ex mancipio vitiorum summam ac legitimam quodammodo manumissionem nascerentur: vt eruditè docet Cælius Calcagninus. Eheu me miserum. Hæc fusius persequi, vt liceret erat animus, nisi me ab incepto dolor & lacrymæ, quæ totam nostram complebant faciem, cum hæc tam nefanda crimina obiter perstringeremus, auocassent. Dabitur aliis stringendi calamum in hæc naturæ portenta, & in hos tenebriones pro votis inuehendi commodior locus, nisi à tanta insaniam respiciant miscelli. Et quod magis dolendum est,

EPISTOLA:

est, & maiori luctu prosequendum, hæc presentibus discipulis geri videat. Hanc tantam morum corruptelam cum discipuli sancto viuendi exemplo imbuendi cernant in suis præceptoribus, coguntur in schola pro artibus liberalibus, maximè illiberales discere. Vnde euadunt Grammatici stylo quæcunque velis eleganter depingentes, proprijs vtentes verbis, quibus bonos viros traducunt. Dialectici acuti in excogitanda in fratris perniciem argumenta: facundi oratores, qui ex locis inuenta in eorum exitium, quos oderunt, amplificare sciunt: Philosophi summi ad inuestigandam proximi vitam, non naturæ arcana: Postremò Theologi, qui pro humilitate superbiam, pro charitate inuidiam, pro continentia dissolutionem induerint, vigilantiores in scrutando Dei cultum, quam in seruando: contententes ore mundana, mente opes, honores, gloriam conquirentes. Pueri sic in Gymnasijs instituti, si postea viri facti populis præsent, nonne pro salute interitum parient? Cum nullus rectè clauum rerum publicè tenere possit, præter illum, cui sancta contigerit institutio: sine qua humaniores literæ vehementius nocent, quam profunt. Reuoluite annales veterum, inuenietis profectò, scientiam humanam nil aliud esse, quam telum in manu furiosi, nisi iacta fuerit possessorem virum bonum. Quis enim facilius & perniciosius officere, atq; adeò errores commouere poterit, quam Grammaticus, si malus sit: dum mendaci vocabulorum interpretatione modò vnum, modò alium ex istdem verbis sensum elicit, in suam cupiditatem detorqueus? Quis pestilentius omnia confundet, quàm Dialecticus? Qui ex fallacibus sensibus erkens argumenta validioris veritatis præ se ferretia,

cogit

EPISTOLA.

cogit rude vulgus ea credere, quæ diuinis literis omnino repugnant? quod nunquam posset, nisi hac arte fretus, qua potissimam videas ipsos hæreticos sua impia dogmata tuæ tari, cum nullus sit sermo non recipiens contradictionem, nec vlla argumentatio, quæ per aliam non subuertatur. Orator qui sua fucata oratione decipit, vexat, qui suo eloquio æqua iuxta & iniqua persuadet, simplicem cladem reipublicæ insert? Philosophus non minus pestis instillat suis impijs opinionibus, turpissimisq; placitis contaminando populum. De Theologo quid dicam? qui vt in sulci eda ecclesia cunctos superat, si bonus est, ita & in eadem labefactanda, si malus. Nihil autem tam sanctum, quin is, qui natura improbus est, vertat in occasionem peccandi. Quis namq; doctrinam disseminat non sanam? Quis olim Arrianam excitauit insaniam? Quis Græcos ab ecclesia seicunxit Romana? Quis hoc tempore tanti in Germania mali fons fuit? Theologus profecto impius omnia perturbat, operimit, proculcat, dū suis expositionibus, syllogismis, gloriæ sematis portentosis vim sacræ scripturæ inferens, pertulit plebeculam in varios errores, quibus ecclesia corruat, pro qua erigenda, tu summe Christe, totū corpus tuū grauissimis voluisti patere supplicijs, vt à planta pedis ad verticē vsq; foedatus, cruentatus, deturpatus fueris speciosus forma præ filijs hominū. Si ergo disciplinæ humanæ non iuncte probitati, & à præceptoribus Rhetorico illo artificio, & figurarum tum sententiarum, tum verborum penitus destituti omninoq; ignari, & inter docendum discipulos in historiographis & poëtis nullam elegantiae, ac phraseos facientes mentionem, tantam malorum colluuiē, tot scelerum monstra nobis pariunt, cur res etiam illam mo-

rum

EPISTOLA.

rum formationem in pueris fingendis, & eleganter, accurateq; ac christianè instituendis negligimus? solam doctrinam curantes? quasi res sit, parum ad vitam Christianam faciens, quid primū rudi ætati infundas. Quod si animaduertemus, quantam ad iras, ad libidinem, reliquasq; animorum pestes procliuatatem natura nobis ingerauerit, nō ita despiceretur, quod semper deberet curari; nunc tamen maximè, quod iniquitas iam ad summū peruenerit, ex mundo probitate omnino expulsa. Quamobrem resipiscant, resipiscant tandem isti & verè suos erudiant discipulos, lingue rabiem deponant, si quam habēt, sedulam gregis, commissi curam gerant, in bonos & pios autores, quosq; ecclesia à se non seicunxit stultè deblatere desinant: grunitum suis, hinnitum equis, rugitum leonibus, summumq; Stentori clamorē, Thraconi sycophantæ iactantiam restituant: hæc q; vt christianè dicta sunt, ne sinistra interpretentur. Neminem ledendi, dum hæc scriberem, erat animus, tantum sui quæq; officij, si qui nō perfunguntur, amicè admonere voluimus. Quibus deniq; quæso vt suadeas, doctor integerrime, ne descentium dentibus edentuli inuideant (iuxta D. Hieronymū) & oculos caprearū talpa contēnat. De Luciano, si eius laudes expectas, quæ propè immēsæ sunt, paucis accipe, rem verbo expediam: dignus, quem Roterodamus ille vir meliori seculo dignissimus, latinitate donaret. Superest vt ad ediscendum, exprimendum quæ de vitæ huius contemptu p̄d̄o cet, & quæ de opibus spernēdis christianè quidem tradit, quæ de ambitione fugienda præcipit, accuratè vita & moribus, tuo quidem impulsu, nostri auditores, referre pro se quisq; conetur. Et istam audaciam, de qua satis hīc tecum

multa,

EPISTOLA.

multa, compeſce vnâ mecum, vir piſſime. Quæ hic ruditer ac perſuſorice ſatis, & alijs quidem grauioribus ſtudijs occupatiſſimi ſcribimus, illud omnes velim admonitos, ne de his quæ ad pietatē pertinent me quicquā hic reprehendiſſe, attigiſſeq; putent: ſed eorum cauſam duntaxat agere, & ab alijs ſtare contra iſtos, qui humaniores literas & illarum ſcriptores conuicijs inceſſunt, lacerant ac mordent. Cū illos eccleſia in vetitorū catalogum, non adhuc retulerit. Quod proculdubio mei voti propediem ſum euſurus compos, ſi tibi viro integro triū linguarum longē omnium peritiſſimo, vt magni & percelebres viri opantur, dicari, placereq; tuo nomme vndiq; tutū exire omnes viderint. Tua eruditio quanta ſit, quanta ingenij acie cæteris præſtes, Valentina Academia, vbi iam per vicennium publicis ſtipendijs reginam omnium diſciplinam Theologiam proſiteris, abūdē fidem faciet. Quare te vnū illud obſecramus, vt nos de hinc vnâ cū noſtro Luciano, in tuam fidem recipias. Inq; tuorum amicorum gregem aſciſce. ſi hæc qualiacunq; certē amoris erga te noſtri certifiſimum teſtimonium, tueri, & aliquo in pretio habere videris, maiora propediem expecta à tuo Maſio, & quæ tibi immortalis gloriæ, & poſteris maiori vtilitati fore cenſemus. Vale noſtræ Academiae & totius Hiſpaniæ decus, Anno à Chriſto nato M. D. LX. Calendis Decembris. Hæc epiſtolam mendis reſertam & non ita ſatis elaboratam. Vix enim vacauit ſcriptam recognoſcere. Sed ſuſpicabar hoc ſic amanti fore gratius, ſi ſcriptum reciperes ipſis lituris ac diſpunctionibus referens notas animi ex tēpore ſimpliciter ac ſine ſuoco apud amicū ſeſe proferentis;

F I N I S.

**ALVC. SOMNIVM SI-
VE GALLVS, DES. ERASMO RO-
TERODAMO INTERPRETE.**

INTERLOQVVTORES:

Gallus, Micyllus.

MICYLLVS,

T TE ſceleſtiſſime Galle,
cū iſta tanta inuidentia, vos
cēq; tam acuta ipſe perdat
Iuppiter, qui quidem opio-
bus affluentem me, ac dul-
ciſſimo in ſomnio verſan-
tem, & admirabili felicitas-
te fruētē, penetrabile quidā
dam & clamorū reſonans
expergeſceſſis, adeo vt ne
noctu quidem effugere liceat paupertatem, vel te ipſo
longē nocentiorē. Atqui ſi coniectandum eſt, tum è ſi-
lentio quod etiam dum ingēs eſt, tum è rigore, frigoreq;
quod nondum me, quemadmodum aſſolet, antelucano mor-
ſicat titillatq; (nam hic mihi certifiſſimus gnomon aduētā-
tis diei) ne medium quidē adhuc noctis eſt. Sed iſte peri-
uigil, perinde quaſi vellus illud aureum ſeruet, ab ipſa
protinus veſpera vociferari cœpit. Verūm haudquaquam
impune ſiquidem mox poenæ de te ſumam, fuſteq; com-
muniā, ſi diluxerit modò. Nam nunc negotium mihi fa-
ceres, ſubſiliens in tenebris, GALLVS. Here Micylle,
equidem arbitrabar me tibi gratum eſſe facturū, ſi quò ad
poſſem

possem, alta nocte lucem anteuertissem, quò posses ante
 lucano surgens, quàm plurimum operis conficere. Etenim
 si priusquam sol exoriatur, vel unicam feceris crepidam,
 isthuc laboris lucro tibi accesserit ad parandum victum.
 Quòd si tibi magis libet dormire, equidem tuo arbitrato
 quietem egero, longèq; magis mutus sacro piscibus. Cæ-
 terùm tute videto, ne per somniū diues, esurias experies
 etus. MICYLLVS. O prodigiorum auersor Iupiter, ò
 malorum depulsor Hercules: Quid hoc mali est? vocem
 humanam sonuit Gallus. GAL. Hocci'ne tandem tibi pro-
 digiū videtur, si eadem qua vos lingua loquor? MICYL.
 Quid? an non hoc portentum? sed auertite dii malum à
 nobis. GAL. At tu mihi videris admodum illiteratus esse
 Micylle, nec euoluisse Homeri poemata, in quibus equus
 Achilles, cui nomen Xantus, posteaquam hinnitus longū
 valere iussisset, medio in prælio cõstitit, differens, totosq;
 versus ordine recitans: nõ quemadmodum nunc ego pro
 oratione loquens: quum etiam vaticinabatur ille, deq; futu-
 ris edebat oracula, neq; quicquam prodigiosum facere vis
 debatur: neq; is qui tum audiebat, malorum auersorem,
 ita vti tu facis, implorabat, quasi rem abominandam, &
 auertendam audisse sese iudicaret. At quid tandem factu-
 rus eras, si tibi nauis cui nomen apud Homerum est Ar-
 go, carina fuisset eloquuta, ita vt olim in Dodonea sylua
 fagus per se loquens oraculum edidit? Aut si tergora dia-
 reptæ serpente vidisses, si carnes bouum mugire semias-
 sas, coctasq; veribus transfixas? Ego verò quum Mercurij
 sim affessor loquacissimi, deorumq; omnium facundissimi:
 præterea contubernalis vobis & conuictor, haud mirum
 videri debet, si sermonem humanū edidici. Quòd si mihi
 recipias

recipias taciturnam te, haudquaquam grauabor veriorẽ
 tibi causam aperire, vnde factum sit, vt eadem qua vos
 lingua loquar, & vnde mihi suppetat huius orationis fa-
 cultas. MICYL. Modò ne isthuc ipsum sit somnium
 Gallæ, quod ita mecum loqueris: Sed dicito per Mercu-
 rium, ò præclare: quid etiam aliud rei tibi sit in causa, vt
 istam linguam sones. Nam vt taceam, neq; cuiquam profe-
 ram, quid attinet te sollicitum esse? Quis enim fidem mihi
 sit habiturus: si cui narrem, me Gallum hæc loquentem aus-
 disse? GAL. Ausculta igitur, nam orationem ex me au-
 dies, omnium (sat scio) maximè nouam, atq; incredibilis-
 lem. Siquidem hic qui nunc tibi Gallus appareo, non ita
 pridem homo fui. MICYL. Profectò & olim istiusmo-
 di quiddam de vobis inaudieram: Adolescentulum quem-
 piam fuisse Gallum, Marti adamatam, atq; hunc deo com-
 potasse, collusitasseq; & in voluptatibus gessisse morem. *Tro-
us
Galli*
 Itaq; cum Venerem adiret Mars cum ea cubiturus: hunc
 quoq; Gallum vnà secum adduxisse. Quoniam autem So-
 lem potissimū metueret, ne si è sublimi conspexisset, Vul-
 cano se proderet, foris ad hostium adolescentulum sem-
 per relinquere solitum, cuius indicio certior fieret, quan-
 do Sole emergeret. Deinde Gallum aliquando somno cor-
 reptum, excubias deseruisse inscientem, Solemq; nullo
 præsentiente imminuisse Veneri ac Marti securè dormi-
 ti, propterea quòd consideret Gallum indicaturū fuisse,
 si quis interuenisset. Itaque Vulcanū à Sole edoctum, eos
 deprehendisse implicitos atq; irretitos ijs vinculis, qua-
 iam olim in illos fuerat fabricatus. Porrò Martem simul-
 atq; dimissus est, indignatum aduersus Gallum fuisse, at-
 que cum in aenem transmūtasse, iisdem armis, vt in capite

pro galea cristam obtineret. Hanc ob causam quò vos Marti purgetis, quò iam nihil opus, simulatq; solem exorientem sensistis, multò ante vociferari, atq; illius exitum prænunciare. GAL. Feruntur quidem & illa Micylle, At quod ego sum narraturus, multò aliud quiddam fuit, atque adeò nuper admodum in Gallum transformatus sum. MICYL. Quonam modo? Nam isthuc maximopere cupio cognoscere. GAL. Audistim de Pythagora quodam Mnearchida Samio. MICYL. Num Sophistam illum dicis, & gloriosum: qui instituit, ne quis vel carnes gustaret, vel fabas ederet, suauissimum mihi edulium, salubre, & parabile à mensa submouens? Prætereà autem qui mortales suasit, ne intra quinquennium loquerentur? GAL. Scis nimirum & illud, quem admodum priusquam Pythagoras esset, Euphorbus fuerit? MICYL. Præstigiatorum, & prodigiorum artificem hominem aiunt fuisse, ô Galle. GAL. Ille ipse ego tibi sum Pythagoras. Quare parce, quæso, mihi conuitiari, præsertim quum ignores, quibus sim moribus. MICYL. At hoc rursum multò etiam quàm illud portentosius: Gallus philosophus? Attamen expone Mnearchi gnate, quò factum sit, ut ex homine auis, ex Samio Tanagraeus repente nobis prodieris. Neq; enim ista verisimilia, neque omnino facilia creditu. Quandoquidem duas quisdam res iam mihi videor in te animaduertisse, nimirum alienas à Pythagora. GAL. Quas? MICYL. Alterum quidem, quòd garrulus es, & obstreperus, quòd ille silere in solidos quinquæ annos (si memini) præcepit. Alterum verò planè cum illius legibus pugnat. Etenim cum non haberem, quod tibi obijcerem, fabas heri

(sicut

(sicut nos) ad te attulit. At tu nihil cunctatus protinus eas sublegebas: unde fit ut necesse sit, aut ementitum esse te Pythagoram esse, quum aliud quiddam sis: aut si Pythagoras es, legem prætergressum esse te, usq; violasse, quum fabas ederis, perinde ac si caput patris comederis. GAL. Non cognouisti Micylle, quæ sit harum rerum causa, neq; quæ ad vnum quodq; vitæ genus conducant. Ego tum quidem non esitabam fabas, proptereà quòd philosophus essem. Nunc contra comesurus sim, quippe auicio cògruas, neq; nobis repudiandum pabulum. Verum si molestum non est, audi quemadmodum è Pythagora coepim esse id, quod sum in presentia, quàmq; in multis vitæ generibus antehac vixerim. Et quid ex vnaquaque transformatione sim consequutus. MICYL. Narra quæso: nam mihi quidè auditu iucundissimū fuerit. Adeò ut si quis mihi deferat optionem, vtrum te ista narrantem audire malim, an rursum felicissimam illud somniū, quod paulò ante vidi, videre, haud sciam vtrum electurus sim, vsque adeò cognata germaniq; videntur esse ista tua cū suauissimis illis visis, & ex æquo vos estimo, te pariter ac præclarum illud insomnium. GAL. Etiamnum tu somnium illud quod dudum tibi visum est, in animum reuocas, & inania quædam obseruans simulacra, atque (vni loquuntur poetæ) euandam quandam felicitatem memoris consecraris? MICYL. Imò illud scias Galle, ne illo quidem tempore unquam visi illius mihi venturam obliuionem. Tantum mellis somnium aufugiens in oculis mihi reliquit, ut præ illo vix quædam palpebras attollerere, rursus in somnum coeuntes, itaq; qualem voluptatem mouent pennæ in auribus, veritate, talem tranquillitatem mihi præbent

præbent ea quæ vidi. GAL. Nouum quendam Hercule mihi narras amorem infomnij, siquidem alatum quum sit (sicut aiunt) metasq; volandi præscriptas habeat somniū, iam'que septa transilit, in oculis etiam vigilantis obuersans, adeoq; mellitum, & euidentis apparet. Quare peruenlim audire, cuiusmodi nam sit istud, quod te supra modum delectat. MICYL. Gestio narrare. Nam dulce est hoc ipsum meminisse, & commemorare de illo quippiam. Verum heus Pythagora: quando tu narrabis de tuis transformationibus? GAL. Vbi tu Micylle desieris somnitate, melq; illud ab oculis absterferis. Interim prior dicito, vt intelligam, vtrum'ne per portas eburneas, an per corneas tibi somnium aduolarit. MICYL. Neque per has, neque per illas, ô Pythagora. GAL. Atqui duas has tantum commemorat Homerus. MICYL. Valere sinas nuntiatorem illum poetam, qui nihil de somnijs intellexit. Paupertina fortassis somnia per istas comitant portas, qualia videbat ille: neq; id admodum perspicue, quippe captus oculis. Mihi verò per aureas quasdam portas dulcissimum hoc aduenit somnium, & ipsum aureum, & aureis vndiq; circumamictum, & auri plurimum secum adducens. GAL. Desine optime Mida de auro fabulari. Nam dubio procul ex illius voto, istud tibi accidit infomnium, & solidas auri venas mihi duxisse videris. MICYL. Multam auri vim vidi Pythagora, multam, quam putas pulchri? Quo fulgore coruscantis? Quid tandem Pindarus in illius laudem dicit? nam in memoriam redige, siquidem meministi, quum aquam præstantissimam dicens, postea aurū admiratur, idq; iure, statim in initio carminis vnius omnium bellissimi. GAL. Num illud queris?

Aqua

Aqua est illa quidem optima:
Ceterum aurum, vti candens
Ignis, ita enitens, noctibus eminet eximie vnum
Ceteras supra opes: quæ
Gloriam ac decus addunt.

MICYL. Per louem, isthuc ipsum: perinde enim ac si infomnium meum videat Pindarus, ita prædicat aurum: sed vt tandem cognoscas quale fuerit, ausculta iam sapientissime Galle. Meministi vt heri nullum domi cibum acceperim: siquidem Eucrates diues ille fortè mihi in foro factus obuiam, lotum me in tempore ad coenam venire iusserat? GAL. Isthuc equidem planè memini. Nam totum esuriebam diem, donec mihi profunda tandem vespere domum reuersus, subuidus, vmoq; madens, quumque illas fabas proferres, non admodum opiparam coenam Gallo, qui quondam fuerit athleta, quicq; Olympia non segniter olim decerarat. MICYL. Ast vbi reuersus à cœna fabas tibi obiecisssem, obdormij protinus. Tum mihi, inxta Homerum, ambrosia sub nocte diuinum quoddam haud dubiè somnium assistens. GAL. Sed prius quæ tibi apud Eucratem acciderint Micylle narra: & cuiusmodi fuerit cœna, quæq; super cœnam acta sunt omnia. Nihil enim prohibet te denud cœnare, si veluti somnium quoddam eius cœnæ reducas, & quæ tum ederis, rursum commemoratione quasi rumines. MICYL. Credebam molestum futurum me, si hæc quoq; retulisssem: verum posteaquam tu desideras, en id quoq; narrabo: quum nūquam antehac in vita cœnasssem apud vllum diuitè, ô Pythagora, heri bona quapiam fortuna in Eucratem incidi: atq; ego quidem simulatq; dominū illum salutasssem, ita vti consueueram,

B 3

subda

sabducebam me : ne pudori illi essem, si lecera in veste
 fuisset affectatus. At ille; Micylle, inquit, hodie natalitia
 filiae celeberrimo, plurimosque ad conuiuium amicos inuitauit,
 verum quoniam aiunt quendam ex his incommoda esse va-
 letudine, neque posse pariter ad conuiuium nostrum acce-
 dere: tu eius loco venito lotus, nisi ipse forte qui vocatus
 est, semet ad futurum renuntiarit: nam nunc quidem ambi-
 git. Hoc ubi audissem, adorato diuitem discedebam: omnes
 obsecrans deos, ut algidam febrem aliquam, aut alterum
 dolorem, aut podagram morbi auctarium immitterent va-
 letudinario illi, cuius ego sella occupator, coenaque vicia-
 rius, et haeres eram vocatus. Interim hoc spatium, quod usque
 ad balnei tempus intercessit, longissimum seculum esse ius
 dicabam: dum subinde respicio, quotquot pedum esset li-
 tera, et quando illos iam lauuisse consentaneum esset. Hic
 ubi tempus tandem aduenisset, ocyus me corripio, atque
 ab eo, nitide admodum cultus: sic obuerso palliolo, ut qua
 esset parte purissimum, ea videretur. Offendo autem ad
 fores, et alios complures, in quibus etiam illum (gestaba-
 tur autem a viris quatuor) cuius eram subconuiuia voca-
 tus: qui mihi habere dictus erat, atque id etiam praese-
 rebat, quod afflicta esset valetudine: nam ex alto gemebat,
 tussiebatque, ac screabat, velut ex abdito: quodque agre gras-
 deretur totus pallidus ac tumens, annos natus circiter sexa-
 ginta. Verebatur autem philosophus qui iam esse, ex his
 qui apud adolescentulos nugae deblaterant. At barbam mi-
 re erat tragica: id est, hircina, supra quam credi posset
 tonforis egressus. Porro increpante Archibio medio, quam-
 obrem quum ita esset affectus, aduenisset: non oportet,
 inquit, promissa descere, praesertim hominem philoso-

phum,

phum, etiam si mille urgeant, et insent morbi. Putabit
 enim Eucrates sese a nobis haberi ludibrio. Haudqua-
 quam, inquam ego; imò collaudabit te, si domi potius
 apud te velis emori, quam in conuiuio animam unam cum
 phlegmate excreans. Atque ille quidem praerogantia
 dissimulabat sese diciturum audisse. Haud multo post ac-
 cessit et Eucrates iam lotus: conspectoque Thesmopoli-
 de (nam id erat philosopho nomen) Praeceptor, inquit,
 probe quidem factum abs te, qui ipse ad nos veneris.
 Tametsi nihilo deterius tibi fuerat futurum. Siquidem
 etiam absenti omnia ordine missa fuissent. Haec simul-
 latque dixerat introgreditur, manus illi porrigens pari-
 ter et famulis innitenti. Ego igitur iam abire parabam:
 verum ille conuersus ubi diu secum haesitasset, postea-
 quam me tristemet admodum videret: ades, inquit, tu quoque
 Micylle, ac nobiscum coena. Nam filium in mulierum
 conclaui unam cum matre conuiuium agere iubebo, quo ti-
 bi sit locus. Ingrediebar itaque, quum parum abfuerit, ut
 lupus frustra hians discederem, verum ingrediebar pu-
 defactus, quod Eucratis filiolum esse conuiuio viderer ex-
 pulisse. Ast ubi iam tempus esset ut discumberemus, pri-
 mum tollentes Thesmopolim composuerunt, haud sine
 negotio per ionem, quinque (si diis placet) proceri iuue-
 nes, cervicalia illi supponentes undique: quo nimirum
 in eodem habitu permanere ac longum etiam tempus du-
 rare posset. Deinde ubi nemo iam tolerare posset, ut iux-
 ta illum accumberet, me adductum reclinant, ut eadem
 in mensa essemus. Deinceps coenabamus, o Pythagora,
 opiparam quandam, et variam coenam, multoque in au-
 ro, multo item argento. Pocula erant aurea, ministri

formosi:

formosi: tum cantores, & concitandi risus artifices. In summa, iucundissima quæpiam erat vita: nisi quod vnum quiddam me vehementer malè habebat: Theſmopolis obſtrepens atq; obturbans, virtutem nescio quam mihi commemorans, docensq; quòd duæ negationes vnicam efficerent affirmationem: quòdq; si dies sit, nox non sit. Nonnunquam & cornua mihi dicitur esse, atque id genus multa philosophabatur erga me, quibus eiusmodi nihil opus: planeq; voluptatè interpellatione minuebat, quum non sineret exaudiri eos, qui cithara, voceq; canebant. Habes Galle de cœna. GAL. Non admodum suavi Micylle: maximè posteaquam cum illo deliro sene sortitus eras accubitum. MICYL. Audi nunc & insomnium: Visus est enim mihi Eucrates ipse, quum orbis esset liberis, nescio quomodò è vita decere. Dehinc vbi me accersisset, ac testamentum condidisset, quo me insolidum heredem omniū scripserat, paulò tempore superstes emori. Porrò ipse videbar adire facultates: & tum aurum, argentumq; ingentibus quibusdam scaphis exhaurire, perpetuò subsaturiens, & affatim affluens: tum autem vestes, mensas, pocula, ministros, omnia mea, vt par erat, esse. Postea candido vehiculo vectus resupinus, cunctis qui intuebantur, conspiciendus & admirandus. Accurrebant permulti, ac circumequitabant: complures sequebantur. Ego interim illius indutus vestitum, & annulos gerens circiter sedecim digitis insertos: epulū quoddam splendidum iubebam adornare, quo amicos acciperem. Iamq; illi, ita vt insomnio fieri consentaneum est, aderam: iam epule erant comportatæ, iam potus ex animi sententia ministratus. In his quum versarer, & aureis phialis præbeberem

præbeberem omnibus qui aderam amicis: quum iam inferrentur bellaria, impestiuo tuo clamore perturbasti nobis conuiuū, mensasq; subuertisti, ac diuitias illas ita distipasti, vt in auras euanescerent. Num tibi videtur iniuriæ stomachatus in teſnam vel treis noctes perpetuas libeter adhuc somnium illud, quod mihi accidit, videre cupiam. GAL. Adeone es auri cupidus, & opum avidus Micylle: idq; ex omnibus vnum admiraris, ac felicitatem vnicam esse iudicas, si plurimum possideas auri? MICYL. Equidem haud solus ita cogito Pythagora: quum ipse quoque, tum quū Euphorbus esses, auro atq; argento comis interexto, prodibas pugnaturus cum Achivis: idq; in bello, vbi ferrum quàm aurū gestare satius fuerat. At tu etiam tum voluisti calamistris auro internexis in periculum descendere. Atq; ob eam, opinor, causam, Homerus comas tuas Gratijs similes dixit, quòd auro argentoq; reuincirentur. Etenim longè nimirū meliores, atq; amabiliores videbantur, quòd essent auro religatæ, vnaq; cum eo relucere. Neq; isthuc nouū est Auricome, si tu Pantho patre progenitus, aurum in pretio habuisti: quin & ipse deorum omnium, hominumq; pater ille Saturno, Rheaq; progenitum, quū Argolicam illam puellam adamaret: vbi nihil inueniret amabilius in quod sese transformaret, neque quo Acrisij custodias posset corrumpere: audisti videlicet, vt aurum sit factus: atque ita per tegulas illapsus, potius est ea quam deperibat. Iam verò quid tibi comemorem, quàm multos vsus præbeat aurum? & vt eos quibus adfuerit, formosos, & sapientes, & potentes reddat, decus & gloriam illis cocilians? vtq; nonnunquam ex obscuris & infamibus, claros ac celebres repente efficiat? Nam nosti

vicinum mihi & eiusdem artificij Simonem: qui paucis ante diebus apud me cœnauit, quū legumen coquerem Saturnilibus, duasq; extorum cœsuras immittens? GAL. Non ui Simonem illum breuem: qui fictilem ollulam, quæ nobis erat vnica, suffuratus, peracta cœna abijt, sub ala gestans. Nam ipse vidi Micylle. MICYL. Atqui quum eam sustulerit, tam multos ille deos postea iurabat. Sed cur nō prodebas, ac vociferabare tum, ô Galle, quum nos furto spoliari conspiceres? GAL. Coccizabam, quod mihi solum licebat id temporis: verū quid Simon ille? Nam videbas re de illo disturus, nescio quid. MICYL. Et consobrinus erat vir supra modū diues, nomine Drimylus: is quod ad viuebat, ne obulum quidē donauerat Simoni: nam qui daret, quum ne ipse quidem pecunias attingeret? At simul atq; mortuus est nuper: vniuersis illis opibus iuxta leges Simon ille, qui coria putria, qui patellam circumungebat, gaudens potitur: purpura ostroq; circumiectus: famulosq; & currus & aurea pocula, & mensas eburnis mixtas pedibus possidet: ab omnibus adoratur: iamq; nos ne aspicit quidem. Etenim nuper quum illum procedentem conspexissem. Salue, inquam, Simon. At ille indignè ferens: Et dicite, inquit, mendico isti, ne vocabulum meum diminuat: neq; enim Simon, sed Simonides appellor. Porro (quod est omnium maximū) mulieres etiam illius amore capiuntur. Atq; is quidem eludit eas, ac fastidit: & alias quidē admittit, comenq; si se præbet: alie porro quæ negliguntur, nec com consecuturas sibi munitantur. Vides quantas comoditates parat aurū: quanto quidem eo qui sunt deformissimi, transfiguratur, & amabiles reddit no secus atque cæsus ille poeticus. Aulis insuper & a poetis dictum:

O' aurum

O' aurum auspiciata res, & ostentum optimum.

Et rursum:

Aurum est quod opibus imperat mortalium.
Sed quid interim risisti Galle? GAL. Quoniam tu quæ que per inscitiam Micylle, simili modo fallere opinionem de diuitibus, quemadmodū vulgus: verū (crede mihi) longè etiam ærumniosorem vitam viuunt, quàm vos. Hæc autem loquor, qui ipse & pauper, & diues aliquando fuerim, atq; omne vitæ genus sim expertus. Porro paulò post ipse quoque hæc omnia cognosces. MICYL. Per touem tempestiuum iam est, vt & tu referas quemadmodum sis transfiguratus: & quid in vnoquoq; vitæ genere perspexeris. GAL. Ausculta, hoc tantum præmonitus, me neminem feliciorē vitæ, quàm tu sis, vnquam vidisse. MICYL. Quàm ego sim ô Galle? Hanc felicitatem tibi ipsi imprecor. Nam videre me tibi ridendum proponere. Verum age, narra, exordiens ab Euphorbo, quo pacto fueris in Pythagoram transformatus: Deinceps ordine ad Gallū vsq; Consentaneū enim est, te varias res tum vidisse, tum tulisse: nimirū tam diuersis vitæ formis. GAL. Quemadmodum initio ab Apolline profecta anima in terram deuolarit, & corpus humanū subierit, vt illic pœnam quamdam dependeret, id longum dictu futurum sit. Præterea neq; mihi referre fas est, neq; tibi eiusmodi audire. Verū ubi Euphorbus factus essem. MICYL. Sed ego priusquam essem is, qui nūc sum, ô præclare quisnam eram? hoc mihi prius dicito, nunquid & ego versus fuerim itidem vt tu? GAL. Maximè. MICYL. Quis igitur eram? si quomodo potes dicere, peruelim enim isthuc cognoscere. GAL. Tu formica sacras Indica, ex earum genere, quæ

C 2

aurum

aurum effodiunt. MICYL. Et postea neglexi infelix, vel paucula frustra in vitâ importare: quâ illo essem alius? Sed agè quid post hæc futurus sim dicito: quandoquidem consentaneum est scire te. Etenim si quid bonæ sit rei, iam nunc suspèdèro me ab ista pertica, in qua nunc stas. GAL. Isthuc profectò nulla ratione possis cognoscere. Ceterû quum Euphorbus essem (nam ad illi redco) in Troia pugnam: atq; à Menelao necatus, aliquanto post tempore in Pythagoram perueni. Porro cotisq; absq; tecto perdu-rabam, donec Mnesearchus aliquando mihi domum ædificaret. MICYL. Obsecro te, num absq; cibo potuq;? GAL. Maximè. Nihil enim istis rebus opus, nisi corpori duntaxat. MICYL. Illud igitur prius dicito, ea quæ ad Troiam gesta sunt, num ita se habent, qualia fuisse dixit Homerus? GAL. Quinam ille scire potuisset Micylle; qui quidem dum ista gerebantur, ipse camelus erat in Bactris? Ceterûm ego tibi tantum effabor diuinitus, nihil id tēporis eximium fuisse; neq; Aiacem vsq; adeò magnû, neq; Helenam adedò formosam, quemadmodû arbitrantur: siquidem vidi candida quadam & procerâ ceruicè, vt hunc cygno prognatam esse adsimularet. Ceterûm vehementer anum, æqualem propemodum Hecubæ. Hanc The-seus primum raptam in Aphidniis possedit. Is vixit Hercules fermè ætate. Porro Hercules prius Troiam ceperat. patrum nostrorû memoria, qui per id temporis maximè flore-bant. Nam hæc mihi Panthus narrauit, se cum esset admodum adolescens, vidisse Herculem. MICYL. Quid autem Achilles? Num talis erat, nempe quauis in re præstantissimus? An & isthæc fabulamenta sunt? GAL. Cum illo quidem congressus non sum: neq; quæam adedò cōperrè de rebus

de rebus Græcorum dicere. Etenim quî scire potui, quum hostis essem? Certè Patroclum illius amicum, haud ita magno negotio peremi lancea dissectum. MICYL. Deinde te Menelaus multo minore negotio; verum istis de rebus satis: Nunc res Pythagoricas refer. GAL. Illud in summa Micylle: sophista quispiam eram (oportet enim vis delictet fateri verû) alioqui non imperitus, neq; in exerci-tatus in honestissimis disciplinis. Profectus sum autem in Aegyptum: quò cum prophetis congregeder, de sapien-tia communicaturus. Hic adyta subij, atq; ibi Ori & Istidis libros perdidici. Post rursum in Italiam reuauigabam, ac Græcos iuxta ea quæ in Aegypto didiceram, ita institui, vt me perinde ac deum suspicerent. MICYL. Equidem in audieram isthæc: præterea quemadmodû creditus fueris, defunctus in vitam rediisse, vtq; aureum femur illis subinde ostenderis. Verum illud mihi dicito, quid tibi venit in mentè, vt legem statueres: vt neq; carnis, neq; fabis vescerentur homines? GAL. Ne perconteris ista Micylle. MICYL. Quamobrem ô Galle? GAL. Nam pudet hisce de rebus verum fateri. MICYL. Atqui non conuenit, vt id facere graueris apud hominem contubernalem & amicum: nam heru n posthac, absit vt dixerim. GAL. Nihil sani, neq; præclari quicquam erat: verum animaduertebam, si consuetam modò, atque eadem quæ vulgò traduntur à multis præcepissem: non fore, vt mortales in admirationem adducerem, sed quò peregriniora, magisq; aliena proposuissem, futurum, vt hoc magis nouus, magisq; viderer admirandus. Proinde institueram in animo, nouæ quiddam rei designare, eiusmodi proposito decreto cuius causa esset inexplicabilis, quò videlicet alijs aliud

conieſtantibus, omnes redderentur attoniti : quem admodum in obſcuris oraculis ſolet vſu venire. MICYL. Illud vide ut rides me tu quoq; non minus atq; Crotoniatas, ac Metaponticos, & Tarentinos: cumq; his alios, qui muti ſequuntur, tuq; adorant veſtigia, quæ tu calcata reliquiſti. Verum ubi Pythagoram exueras, quem poſt eum induiſti? GAL. Aſpſiſti Miletenſem illam meretricem. MICYL. Papæ, quid ego audio? Siquidem inter alia mulier quoq; fuit Pythagoras? Ita ne fuit aliquando tempus quo tu Galle generoſiſſime ova pariebas, cumq; Pericle rem habebas, iam Aſpſiſta videlicet: atque ex illo grauidæ facta eſ? Præterea lanam tondebas tramamq; deducebas? Poſtremò meretricum in morem geſtiebas, vultumq; componebas? GAL. Iſta quidem omnia feci, tametsi non ego ſolus: verum & ante me, tum Tireſias, tum Elati proles Cæneus. Proinde quicquid in me conuiſij dixeris, tantumdem & in illos dixeris. MICYL. Agè igitur, vtra tibi vita erat ſuauior, quàm vir eſſes, an quum Pericles tecum haberet conſuetudinem. GAL. Vides cuiusmodi iſthuc eſt quod percõtaris: nempe cui ne Tireſia quidem expedierit reſpondere. MICYL. Atqui ſi minus fateare tu: tamen iſthuc Euripides ſatis explicuit, quum ait: ſemalle ter ſub clypeo conſiſtere, quàm parere ſemel. GAL. Imò præmoneo te paulò poſt puerperam fore: ſiquidem & tu mulier es olim futurus, idq; ſæpius longo nimirum ſeculorum orbe, atq; recurſu. MICYL. Non tu pendebis, ô Galle, qui quidem omnes mortales Milesios, aut Sarmios eſſe ducas? Nam aiunt te etiam tum quum Pythagoras eſſes, venuſta forma decorum, ſæpius Aſpſiſtam fuiſſe tyranno, Verum agè ſecundum Aſpſiſiam, in iuuenirum

aut mulierum denuò renitus eſ? GAL. In Cratem Cyonicum. MICYL. O Caſtor, & ô Pollux, quàm diſſimile, ex ſcorto philoſophus? GAL. Deinde rex: deinde pauper: paulò poſt ſatrapes: dehinc equus, graculus, rana, aliq; innumerabilia: per longum enim fuerit ſingula recenſere. Poſtremò Gallus, atque id ſæpius: nam hoc vitæ genere ſum delectatus, interea & alijs diuerſis mortalibus ſeruiui, regibus, pauperibus, diuitibus: poſtremò nunc tecum viuo, rideoq; quotidie, quum video te paupertatis tædio complorantem, etulantemq; ac diuitum admirantem fortunas, propterea quòd ignores quantum illis adſte malorum: alioqui ſi curas noris, quibus illi diſtinguntur, teipſum proſectò riſeris, qui antea credideris eum, qui ſit opulentus, ſtatim feliciffimum eſſe omnium. MICYL. Ergo Pythagora, aut quid maximè gaudeas appellari, ne confundam orationem, ſi te nunc hoc, nunc illo nomine compellem. GAL. Nihil intererit, ſiue Euphorbum, ſiue Pythagoram, ſiue vocaris Aſpſiſtam, ſiue Cratem, quandoquidem iſta omnia ſum vnus, niſi quod rectius feceris, ſi (id quod in præſentiarum eſſe video) Gallum me voces, ne auem hanc parui ducere, contemnere que videare: præſertim quum tam multas contineat animas. MICYL. Ergo Galle, quandoquidem omnia penè viuendi genera iam expertus es, atque omnia cognita habes, agè dilucide mihi narrato, quæ ſint peculiaria diuitum ad vitæ rationem, quæ pauperum propria: quòd videlicet cognoſcam, vere ne iſthuc affirmes, me diuitibus eſſe feliciorum. GAL. En hunc admodum interim pendende Micylle. Te quidem non magnopere tangit cura belli, ſi quando rumor ſi aduentare hoſtes: neq; ſolicitus

es, ne in agros incurfantes populentur, ne ue hortum proculcent, proteruntq; aut vineas vastent: sed simulatq; tuam audieris, si tamen audieris, de teipso vno circumspicetis, quò deflexus seruari queas, ac discrimen effugere. Contrà, illi tum de sese solliciti sunt, tum animo discruciantur, quò de mœnibus quicquid opum possidebant in agris id omne tolli, deportariq; conspiciunt. Ac siue inferendâ est aliquid in ærarium, soli accersuntur: siue in prælium exeundum, periclitantur: aut peditum turmis, aut equitû alis præfecti. Tu interim vimineum gerens clypeum, expeditus ac leuis ad salutem consulendum, paratus victoriam conuiuium agere, si quando victor exercitus sacra fecerit. Rursum pacis tempore, tu quidem, quum de plebe sis ingressus in cœtionem, tyrannidem in diuites obtines: illi verò trepidat, pavitantq; ac largitionibus, choragysq; te placent: siquidem quo tibi balnea, ludii, spectacula, reliquaq; id genus abundè suppeditent, ea omnia curant illi. At tu, censor et acerbis expensor perinde quasi dominus, ne alloquio quidem interdum dignaris illos: quod si tibi collubitum sit, ingentibus saxis in illos degrandinas, vel facultates eorum publicas facis: ipse neq; calumniatorum metuis, neq; latronem, ne tollat aurum, vel ædium conscenso fastigio, vel pariete perosso: neq; necesse habes rationibus occupari, neq; exactioibus, neq; tibi cum secleratis dispensatoribus consistendum est, neq; tantis in sollicitudines distraberis: verum simulatq; crepidam unam perfecris, mercedemq; retuleris septem obolos, sero surgis crepusculo: et si liberit, lauatis, tum empto saperda quoptam, aut menide pisciculo, aut paucis caparum capitulis, temetipse oblectans, canens plerunq; optimasq;

magis cum paupertate philosophans, adeò ut eas ob res salubris, valentiq; corpore, obduruerisq; aduersus gelu: siquidem labores, qui te exacuant, muniantq;, certatore huiusmodi quaquam contemnendum reddunt aduersum eas res, que compluribus inexpugnabiles esse videntur. Atq; hinc nullus ex morbis illis grauioribus impetit te. Quòd si quando leuis ceperit febricula: paulo negotio cam medicatus: protinus exilis, inedia temet inde excutiens. Illa porro fugit illico: quippe metuens te, quem videat etiam frigore ali, saturumq; fieri, ac medicorû certis illis recurfibus longum plorare renunciantem. At illi ex aduerso propter intemperantiam vitæ, quid tandem mali non habent infelices: podagras, phibises, pulmonum exulcerationes, aquas intercuties. Nam hæc omnia à sumptuosis illis conuiujs nascuntur. Proinde quicumq; ex his icari in morè (ut ferè faciunt) sese attollunt, propiusq; se soli admovent, haud cogitantes, quod alas habeant cera adglutimatas, ingentem nonnunquam strepitum mouent. Ceterum qui Dædali exemplo non admodum sublimia, neq; excelsa appetunt: verum humilia, terraq; vicina, adeò ut cera nonnunquam salis aspergine madesceret, ij tuto plerunq; ac citra discrimen transuolarunt. MICYL. Moderatos istos, et cordatos narras. GAL. Verum aliorum Micylle naufragia sæ distima conspicias: nempe vbi Cæsus reuulsis alis risum exhiberet Pæsis, conscenso rogo: aut Dionysius quum abdicatus tyrannide, Corinthiorum in vrbe ludii literarij magistrum ageret, post gestum tantum imperium, puellos cœpellens ut syllabas conuenterent. MICYL. Dic mihi Galie: tu cum rex esses (nam ais te regem quoq; fuisse) cuiusmodi tandem id vitæ genus expe-

riebaris? Mirum ni tum felix eras, quãdoquidem id quod
 est bonorum omnium caput possidebas. GAL. Ne mihi
 in memoriam regeras, ô Micylle, vsque adeo supra modũ
 infelix tum eram. Nam quò ad res externas, quemadmos-
 dum dixisti, planè fortunatus esse videbar, at intus innum-
 merabilibus curis distringebat. MICYL. Quibus tan-
 dem curis? Nam rem prorsus absurdam, neq; credibilem
 narras. GAL. Equidem imperabam regioni neutiquam
 exigue Micylle, omnijugarum rerum feraci, tum incolaru-
 rum frequentia, neq; non vrbium pulchritudine cum pri-
 mis admirandæ: præterea fluminibus nauigabilibus, ac ma-
 ri portuoso commode. Ad hæc exercitus ingens, equitas
 tus spectatissimus atque excellens, satellitium haud exi-
 guum, triremes, pecuniarum vis maior quam vt possit nu-
 merari, vasorum argenteorum plurima copia, reliquaq;
 omnis illa principatus tragœdia, strepitusq; & appara-
 tus supra quàm credi queat, extractus atque accumulatus.
 Itaque cum prodirem, plerique adorabant, deum
 quempiam intueri sese rati, aliq; trudentes alios concur-
 rebant, quò me conspicerent, nonnulli conscensis tectis,
 magni æstimabãt, si plene contèplari licuisset quadrigam,
 stragulam, diadema, tum anteambulones, & eos qui à ter-
 go comitabantur. Ego inter hæc mihi conscius, quantæ
 me res discruciant, versaremq; illos quidem propter
 inscitiam venia dignos iudicabam: at me ipsius miseresce-
 bat, qui prægradibus illis Colossis viderer persimilis: quas
 les vel Phidias, vel Myron, vel Praxiteles fabricatus est.
 Etenim illorũ quisq; quò ad ea, quæ foris apparent, Nepo-
 tunus ipse est, aut Iupiter: mirifice decorus auro, eboreq;
 cõpactus: & aut fulmen, aut fulgur, aut tridentẽ fusciam
 dextra

dextra sustinet. Ceterum si immisso capite quæ sunt in-
 tus inspicias, videbis vinctes quosdam, paxillos, & clauos
 introrsum prominentes, neq; non vimina, cuneosq; & pi-
 cem sublitam, & aliam item id genus deformitatem intrin-
 secus inhabitantem. Omitto recensere muscarum, muste-
 larumq; vim, quæ nonnumquam in eis mansitant. Huiusmo-
 di quædam res nimirum regnum quoq; videtur. MICYL.
 Nondum explicuisti, lutum, & clauos, & vinctes, quinam
 fuerint in imperio, neq; scedit atè illam plurimam quenam
 sit: nam istum ad modum vinctari, tam multis imperare
 mortalibus, ac numinis instar adorari hæctenus quidem
 cum Colossi exemplo quadrat. Siquidem hoc quoque di-
 uinum quiddam & admirandum: nunc autem quæ sint in-
 tra Colossum exponito. GAL. Quid primo loco tibi re-
 feram Micylle: vtrum metus, curas mordaces, suspiciones,
 odium, quo regem persequuntur ij, qui cum illo viuunt:
 insidias, atq; eas ob res somnum rarũ, & hunc ipsum per-
 tenuem, ac plena tumultus insomnia, cogitationes per-
 plexas, spes semper improbas: an ocij penuriam, & occu-
 pationes, iudicia, expeditiones, edita, fœdera, consulta-
 tiones? quibus rebus fit, vt ne per somnium quidem aliqua
 re suauiter frui liceat. verum vt omnibus de rebus solus dispo-
 niat necesse est, milleq; negotia sustineat.

Quippe nec Atriden Agamemnona dulcis habebat
 Somnus, multigenas versantem pectore curas.

Idq; quum reliqui omnes Achiui sterterent. Adde quòd
 Lydum illum discruciat filius mutus: Persam verò, Clearchus
 ad Cyrum desciscens. Atque alium quempiam Dion
 cum Syracusanis nonnullis ad aurem communicans. Rur-
 sum alium quendam vrit Parmenion collaudatus. Item

Perdicam

Perdicam Ptolemæus, Ptolemæum Seleucus. Quin illa quoq; molestiam adferunt: amasius per vim nõ sponte cõ-
 uiuens, concubina alio gaudens, tum si qui defectiõnẽ pa-
 rare dicantur: aut duo, quatuorũq; satellites inter sese cõ-
 susurrantes. Porro (quod est omnium grauissimum) ami-
 cissimi quiq; vel maxime sunt formidandi: semperq; me-
 tuendũ, ne quid mali magni ab illis exoritur. Nam alius
 a filio veneno necatus est: alius item ab anasio. Alium si-
 mile quoddam fortassis mortis genus eripuit. MICYL.
 Apagests. Atrocita, miraq; sunt ista quæ narras, ò Galle.
 Mihi igitur multò sit tutius operæ cerdonicæ pronum in-
 cubere, quàm ex aurea bibere phiala comiter delatum
 haustum: ceterum cuncta, acouitoq; temperatum. Nam
 mihi quidem hoc vnũ est periculi: vt si paulũ aberret nisi-
 lion, defleatq; a recta incisione, summũ secantis digitum
 exiguo sanguine tingat. At isti quemadmodum narras le-
 tifera agunt conuiuia, atque id innumerabilibus in malis
 constituti. Deinde vbi conciderint, persimiles esse videntur
 tragædiarum histrionibus. Nam multi, sicut videre li-
 cet, quoad Cecropes sunt scilicet, aut Sisyphi, aut Tele-
 phi diademata gestant, argenteisq; capulis gladios, co-
 mamq; ventilantem, & auro intertextã chlamidem: quòd
 si quis (qualia nimirum per multa solent accidere) impul-
 sos illos medis in scena precipites det, risum profectò mo-
 ueant spectatoribus: videlicet persona vnã cum ipso dia-
 demate contrita, vero autem a foris capite luxato, cru-
 ribusq; maxima ex parte renudatis: vt iam interioris ami-
 ctus quãdam miseri sint panni fiat perspicuũ: ac cothurno-
 rum, quos pedibus induxerunt, appareat deformitas, haud
 quaquam ad pedis modum respondentium. Vide vt me iam
 similitu-

similitudinis conferre docueris optime Galle. Ceterum
 tyrannis talis quoddã res tibi visa est esse: verũ vbi equus
 esses, aut canis, aut piscis, aut rana, quomodo eam vitæ
 rationem ferebas? GAL. Istum quem nunc suscitatis sermo-
 nem & longior sit, neq; huius temporis. Illud autem vnũ
 in genere dixerim: nullã ex omnibus vitã mihi non visam
 tranquilliorẽ vita humana, naturalibus duntaxat cupidita-
 tibus & vrbibus circumscriptã. Siquidẽ publicanũ equum,
 aut sycophantam ranã, aut sophistam graculũ, aut popina-
 torem culicem, aut cinedũ gallum, atq; id genus alia, quæ
 vos studio cõminiscimini, haudquaquam inter illos vide-
 bis. MICYL. Quæ dicis, ò Galle, fortassis vera sunt:
 verũ non me pudebit apud te fateri, quod mihi accidit.
 Haud vnquam quicui dediscere cupiditatem illam, a puero
 mihi instram, videlicet vt diues euadã. Quin nunc quoq;
 somnium illud ob oculos versatur, aurũ ostentans: potissi-
 mum autẽ scelestus ille Simon excruciat, qui quidem tan-
 tas inter opes delicietur. GAL. At ego te isto leuabo
 morbo Micylle, tametsi nox etiã indũ est. Surge modò, ac
 sequere me. Siquidem ad ipsum te Simonem adducã, atque
 in aliorum diuitũ ædes, quòd nimirum videas, quomodo res
 habeant apud illos. MICYL. Istiuc quo pacto, clausis
 foribus? Num me parietes transfodere compelles? GAL.
 Nequaquam, verum Mercurius, cui sum sacer, hoc optan-
 ti mihi largitus est, vt si quis longissimã caudã plumam,
 quæ ob molliciem inflectitur. MICYL. Atqui duas ha-
 bes eiusmodi. GAL. At dextram ex his auulsam cuiusq;
 ego gestandam dederò, is quoad voluerò, fores omnes
 poterit aperire, cunctaq; videre, ipse inuisibilis. MICYL.
 Equidem ignorabam, ò Galle, te præstigiatarũ quoq; peri-
 tum

tum esse. Porrò si mihi isthuc semel præstiteris, videbis illico Simonis vniuersas opes huc deportatas, nam eas huc rediens transferam. At ille rursus circumrodet, ebibetq; putria cori, quibus consuevit soleas compingere. GAL. Atqui nefas sit isthuc facere. Siquidem Mercurius illud mihi mandauit, vt si quis pennam tenens, istiusmodi quipiam patrauit, vociferans furem, proderem. MICYL. Rem neutiquam verisimilem narras, nempe Mercurium quum ipse sit fur, non sinere alios, vt idem faciant. Sed tamen abeamus. Nam aurum auferam, si modò possim. GAL. Pennam prius reuellito. Quid hoc rei? ambas reuulsiisti. MICYL. Tutius hoc quidem ò Galle, tum tibi minus scædum sit futurum, ne altera caudæ parte mutillatus claudices. GAL. Agè sanè, sed vtrum Simonem prius adimus, an alium quempiam diuitum? MICYL. Haud aliò, imò ad Simonem, qui videlicet pro dissyllabo, tetrasyllabus esse affectet, posteaquam diues euasit. Sed iam ad fores accessimus. Quid igitur deinceps facio? GAL. Pennam seræ admoue. MICYL. Ecce autem, dii boni, ostium perinde atque clauis resiliit. GAL. Perge porrò præcedens. Vides illum vigilantem ac supputantem? MICYL. Video per Iouem & quidem ad obscuram siticulisamq; lucernam. Præterea pallet, haud scio vnde Gille: totusq; exaruit, atq; extenuatus est, mirum, ni curis. Neq; enim auditū est illum alioqui male habere. GAL. Ausculta quid dicat, siquidem intelliges, quibus de causis ad eum modum sit affectus. SIMON. Nimirum septuaginta illa talenta tuto admodum sub lectica defossa sunt, neq; quisquam alius omnino vidit. At verò, sedecim illa dosylus equiso vidit me sub præsepio occultatam: itaq; de curâ do

stabulo

stabulo non est admodū sollicitus, quanquam nec aliàs admodum laboris appetens, verisimile est autem illum multò etiam his plura sustulisse. Nā vnde alioqui Tibius heri tam ingens salsamētum illi opsonio proposuisset? Tum autem auant, illum monile emisse vxori drachmis quinq;. Heu misero mihi. Hi omnia mea dissipabunt bona. Quid? ne pocula quidem sat in tuto mihi recondita sunt, quum sint multa. Vereor enim, ne quis ea suffosso pariete tollat. Complures mihi inuidet, atque insidias parant: Præter cæteros autem Micyllus iste vicinus. MICYL. Ita per Iouem. Nam tibi sum similis, ac patellas sub ala gesto. GAL. Tace Micylle, ne protinus ipso in furto nos prodas. SIMON. Optimum igitur fuerit, vt ipse in somnis seruem. Omnem obibo domum in orbem obambulans. Quis iste? video te per Iouem. O' parietum perissor: posteaquam es columna, bene res se habet. Pers numerabo deuiò refossum argentū, ne quid fortè dudū me fugerit. En rursus, obstrepuit mihi nescio quis. Nimirum obsideor, atq; insidijs appetor ab omnibus, vbi mihi glas dius: si quenquam deprehēdero, rursus aurū defodiāmus. GAL. Sic tibi habent ò Micylle, res Simonis. Sed abeamus ad aliū quempiam, donec noctis adhuc aliquantulum superest. MICYL. O' miser, cuiusmodi viuit vitam? hos stibus eueniat ad hunc modum diuitem esse. Itaque pugno illo in maxillam illiso volo discedere. SIMON. Quis me pulsauit? Latrocinio despolior miser. MICYL. Plorea, ac vigila, aurisq; similis corpore reddaris, quando quidē illi affixus, deditus es. Nos autem, si videtur, Gniphonem sceneratorē vſamur. Nam nec is procul hinc habitat. ipse nobis suapte sponte fores patuerunt. GAL. Vides hunc

quog;

quoque curis inuigilantem: & vsurarum rationes iteran-
tem digitis contortis? cui propeatem relictis his omnibus
sit in silphiam, aut culicem, aut muscam abeundum. MI-

CYL. Equidem video miserum ac vecordem hominem,
ne nunc quidem multo meliorem viuere vitam, quam sil-
phæ aut culicis. Ad eò totus & hic à curis & rationibus
est extenuatus. Nunc ad aliam eamus. GAL. Ad tuum,
si videtur, Eucratem. En tibi fores per se patuere. *Quin*
introimus? MICYL. Paulò antè hæc omnia mea erant.

GAL. At etiam nunc tu diuitias somnias? vides igitur Eu-
cratem ipsum quidem a famulo, virum natu grædem. MI-
CYL. Video profectò quiddam haudquaquam virile.
Porro altera ex parte ipsum item vxorè à coquo cõstru-
prari. GAL. Quid ergo? Num optatis & horù hæres
existere Micylle, cunctaq; possidere, quæ sunt Eucratidis?
MICYL. Haudquaquam Gallè. Imò, fame citius interie-
rim, quàm id genus quippiam patrarem. Valeat aurum &
conuiuia. Duo obeli mihi potiores diuitiæ sunt,
quàm si à domesticis mihi domus perfodiatur.

GAL. Sed iam nunc, quando quidem dies
fermè diluxit, domũ ad nos redca-
mus. Reliqua rursus aliàs vi-
debis Micylle.

Luciani

SIVE MISANTHROPVS, DES.
ERA S. ROT. INTERPRETE.

IUPPITER Philie, hospita
lis, sodalitie, domestice, fulgura
tor, iusiurandice, nubicoge, gran-
distrepe: & si quod aliud tibi co-
gnomen attoniti Poëtæ tribuunt,
maximè quum hærent in versu.
Nam tum illis tu multinominis fa-
ctus, carminis ruinam fulcis, me-
triq; explēs hiatus. Vbi tibi nunc magnicrepum fulgur,
grauisfrenum tonitru? ubi ardens, candens, ac terrificum
fulmen? Nam hæc omnia iam palàm apparet, nugas esse,
fumumq; poeticum, nec omnino quicquam præter nomi-
num strepitum. Sed decantata illa tua arma eminus ferien-
tia expromptaq; nescio quomodo penitus extincta sunt,
frigentiq; adeò, vt ne minimam quidem scintillulam ira-
cundiæ aduersus nocentes reliquam obtineant. Itaque citi-
tius quiuis ex his, qui peieraturi sunt, extinctum ellich-
nium metuerit, quam flammam fulminis cuncta necantis?
vsque adeò titionem quempiam in sese vibrare te putant,
vt incendium aut fumum ab illo proficiscens, nihil quic-
quam formident: verum hoc solum vulneris inferri posse
iudicent, vt fuligine compleantur. Quibus rebus factum
est, vt iam Salmoneus tibi sit ausus etiam obtonare: neque
id admodum ab re: quippe aduersus touem vsque adeò ita
frigidum, vir ad facinora feruidus, audacia que tumidus.
Quid ni enim faciat, vbi tu perinde ac sub mandragora

stertis: qui neque peierantes exaudias, neque eorum qui flagitia committunt, respectum agas? Cæcitis autem lippitudinis, & hallucinatis ad ea que fiunt: auresque iam tibi obsurduerunt, instar horum, qui ætate defecti sunt. Quandoquidem quum iuuenis adhuc esses, acrisque animo, vehementisque ad iracundiam: permulta in homines maleficos ac violentos faciebas. Neque tum unquam tibi cum illis erant induciæ. Sed perpetuo fulmen erat in negotio: perpetuo obuibrabatur Aegis, obstridebat tonitruum: fulgur continenter iaculorum in morem, densissime ex edito loco deuolantium torquebatur. Terræ quassationes, cribri instar frequentes: adhuc nix cumulatim, neque non grandis saxorum in morem: atque ut tecum grandius loquar, imbresque rapidi, & violenti, ac flumen quotidie exundans. Hinc tantum repente Deucalionis ætate naufragium ortum est: ut omnibus sub aqua demersis, vix unica scaphula seruarietur: que in montem Lycorem appulsa, humani generis quasi scintillulas quasdam seruans, vnde sceleratius etiam genus in posterum propagaretur. Nimirum igitur dignum secordia premium ab illis reportas: quum iam nec sacra faciat tibi quisquam, nec coronas offerat: nisi si quis obiter in Olympicis: ac ita ne is quidem rem admodum frugiferam facere videatur: sed prisicum quendam ritum magis referre, ac penè Saturnum, o deorum generosissime, te reddunt, magistratu abdicantes. Omitto loqui, quoties iam templum tuum sacrilegio committunt: quum tibi etiam ipsi in Olympicis manus admouit sunt. Atque interea tu altifremus ille pigris canibus, vel excitare canes, vel vicinos aduocare: ut auxilio accurrentes illos comprehenderent, quum etiam dum ad fugam

adornas

adornarentur. Sed egregius ille, gigantumque extirpator, & Titanum victor sedebas: quum tibi cesaries ab illis circumtoderetur, decemcubitale fulmen dextera tenens. Horum igitur, o preclare, quis tandem erit finis, que tu adeo secure despicias? aut quando de tantis maleficis poenas sumes? Quot Phaëtones, aut Deucaliones, satis idonei sint ad expiandum tam inexhaustam morum iniquitatem? Et enim, ut de communibus sileam: de his que mihi acciderunt dicam: quum tam multos Athenienses in sublime euexerim: ex pauperimis diuites reddiderim: cunctisque quotquot opus haberent, suppeditarim, imò semel uniuersas opes in amicos iuuandos effuderim: simulatque his rebus ad inopiam deueni, iam ne agnoscor quidem ab illis, nec aspiciere dignantur me, qui dudum reuerentur, adorabant, meoque de nutu pendebant. Quod si quando per viam ingrediens, forte fortuna in eorum quempiam incidero, perinde ut euersam hominis iam olim defuncti statuam, ac temporis longitudine collapsam prætereunt, quasi ne norint quidem. Porro alij procul conspecto me alio sese detorquent: existimantes sese inauspicatum, abominandumque visuros spectaculum, quem non ita pridem seruatorem, & adiutorem suum esse prædicabant. Itaque præmentibus malis ad extrema redactus consilia, rhenone arrepto, terram exerceo, quaternis conductus obolis: atque hic cum solitudine, cumque ligone philosophor. Hoc interim lucrum mihi videor facturus, quod posthac non intuebor plerisque præter meritum secundis fortunæ successibus utentes. Nam illud vel maxime vrit. iam igitur tandem aliquando Saturni Rheaque proles excusso profundo isto, grauique somno (nam Epimenidem quoque dormitendo viciisti) denuo iactato fulmine

aut ex Oeta redaccenso, ingenti reddita flamma iram alia quam strenui illius, ac iuuenilis Iouis ostende, nisi vera sint quæ à Cretenfibus de te, tuâq; sepultura feruntur. **1 V P.** Quis hic est Mercuri, quem audio sic vociferantem ex Attica, ad radicem montis Hymetti, horridus totus, ac squalidus, pelleq; hircina amictus? fodit autem, ut arbitror, nam pronus incūbit homo loquax, & confidens, mirum ni philosophus est, neq; enim alioqui adeo impia, uersariq; in nos fuerat dicūrus. **MER.** Quid ais pater, an non nosti Timonem Echekratidis filium Colyttensem? Hic nimirum est, qui nos sæpenumero in sacris legitimis conuiuiis accepit, ille repente diues factus, ille qui totas Hecatōbas, apud quem splendēdē Iouialia festa consueuimus agitare. **1 V P.** Hem quenam ista rerum commutatio? nunc me honestus ille? diues, quem tam frequentes cingebant amici? Quid igitur accidit ut hoc sit habitu? squalidus, erumnosus, fessor conductitiuus, uti conijcio, quum tam grauem lizonem gerat? **MER.** Ad hunc modum illum quodammodo probitas euertit, atque humanitas, & in omnes quicumq; egerent misericordia. At reuera recordia potius, facilitasq; nullusq; in suscipiēdis amicis delectus, quippe qui neuiquam intellexerit, sese cornu, lupisq; largiri. Quum magis quum à uulturibus tam multis misero tecur eroderetur, ob id amicos eos, necessariosq; iudicabat, quasi beneuolētia erga sese afficerentur, quum illos epulæ magis caperent. Ergo posteaquam ossa penitus nuclassent, circūrosissentq; deinde si qua medulla suberat, hanc quoq; admodum diligenter exuixissent, auferunt, exuccum, & radicibus defectum destituentes: adeo ut postea ne agnoscant quidem, aut aspiciant, tan-

tūm

tūm abest ut sint qui suppeditent, impartiantq;. Has ob res fessor, & sago, ut uides, opertus pelliceo urbem præ pudore fugiens, mercede terram exercet, aduersus ingratos atra bile stomachatur, qui quidem sua benignitate ditati, admodum fastuosē nunc prætereant, ac ne nomen quidem an Timon uocetur, nouerint. **1 V P.** Atq; profecto vir neuiquam fastidiendus, neq; negligendus, & iure optimo indignatur, qui ijs tantis in malis agat. Quare sceleratos istos adultores ipsi quoq; fuerimus imitati, si cum virum neglexerimus, qui tantum tauroū, & caprarum pinguisimas quasq; nobis in aris adoleuerit. Quarū nidor etiā dum mihi in naribus residet. Tametsi propter negotia maximamq; turbam peierantium, tum vi, non iure agentium, neq; nō aliena rapientium, præterea ob formidinem, quam mihi pariunt sacrilegi, qui quidem tum multi sunt, tum obseruati difficiles, adeo ut ne minimum quidem nos conuenerint sinant. Iampridem profecto ad Atticam regionem oculos detorsissem, maxime posteaquam philosophia, & de uerbis digladiationes apud istos increbuerūt, ita ut pugnantibus inter se istis, uociferantibusq; ne exaudire quidem mortalium uota liceat. Vnde mihi necessum est, aut auribus obturatis sedere, aut dirumpi ab eis, conficiq; qui uirtutem quandam, & incorporea quædam, merasque nugas ingenti uociferatione connectunt: hæc in causa fuerunt, ut hunc quoque neglexerim, quum haud mediocriter de nobis sit meritis. Quod reliquum est Mercuri, tu Plutum adducens, quantum potest ad istum abeat. Porro Plutus unā secum ducat, & thesaurum, & uirig; apud Timonem perseuerent. Neq; usque adeo facile demigrent, etiam si quam maxime rursum illos per

D 3

bonitatem

bonitatem ex aëibus exegerit. Ceterum de palponibus illis, atq; ingratitude qua in hunc sunt vsi, in posterum consultabo: pœnasq; daturi sunt, simulatq; fulmen instaurauero. Nam fracti sunt in co retusa cuspidè duo è radijs maximi: quum nuper auidius in Sophistam Anaxagoram iacularer, qui suis familiaribus suadebat, nullo pacto esse illos nos, qui dii vocaremur. Ac illum quidem errore nō feriebam, propterea quod Pericles obtenta manu eum protexerit, Ceterum fulmen in Castoris ac Pollucis templum detortum, tum illud exussit, tum ipsum parum abfuit, quin ad saxum comminueretur. Quamquam interim vel id supplicij satis magnum in istos fuerit, si Timonem conspexerint egregiè locupletem factum, MER. Quantum habet momenti altum vociferari, & obstreperum audacemq; esse? idq; non ijs modo qui causas agunt, verum etiam qui vota faciunt conducibile. En mox è pauperissimo diues euaserit Timon, qui se in precando clamorifum, & improbum præstiterit, locumq; reddiderit attentum. Quod si silentio fodisset incuruus: etiam nunc foderet neglectus. PLUTVS. At ego Iupiter haudquaquam ad istum rediturus sum. IVP. Quid ita non rediturus optimè Pluto, præsertim à me iussus? PLV. Quoniam per Iouem iniuria me affecit eiciens, & in multa fragmenta dissecans; idq; quum illi paternus essem amicus, ac me, penè dixerim, suscipis ex aëibus extrusit, nec aliter quam ij, qui è manibus ignem abijciunt. Num rursus ad istum ibo, parasitis, adulatoribus, & scortis donandus? Ad eos me mitte ô Iupiter, qui manus intellèctari sint, qui amplexuri, quibus equidem in pretio sum & maiorem in modum exoptatus. At hi stupidi cum inopia commer-

tium

tium habeant, quam nobis anteponunt, ut ab ea accepto sago pellicco, ligoneq; sat habeant, quum quatuor lucratur obolos, decem talenta contemptim dono dare soliti. IVP. Nihil istiusmodi posthac in te facturus est Timon, quippe quem ligo abundè satis corripuerit, nisi prorsus nullum dolorem sentiunt illius ilia, te videlicet potius, quam inopiam esse præoptandū. At tu mihi querulus admodum videris esse, qui nunc Timonem incuses, quòd tibi patefactis foribus liberè permiserit vagari, neque includens, neq; zelotypus in te. Porro aliàs diuersa de causa in diuites stomachabare, quum diceres te ab illis repagulis, clauibus, ac signorum obiectaculis impressis ita fuisse conclusum, ut ne prospicere quidem in lucem tibi liceret. Id igitur apud me deplorabas, affirmans præfocari te nimis tenebris, eoq; pallidus nobis occurrebas, & curis confectus, digitis etiamnum ex assiduo colligendi, coaceruandiq; vsu contractis, cõtortis que: quod si quando daretur opportunitas, aufugiturum quoque ab illis te mimitabare. In summa rem supra modum acerbam iudicabas in æreo ferreo ue thalamo, Danaës exemplo, virginem asseruari, atq; à scelestissimis educari pædagogis, scœnore, & cõputo: proinde absurdè facere aiebas hos, quòd te præter modum adamarèt: neq; (quòd liceret) frui auderent, neq; quòd ipsis esset in manu, amore suo securè vterentur: sed vigilantes obseruarent, id signū ac seram oculis nunquam conuenientibus, neq; vsquam dimotis, semper intuentes, abundè magnū fructū arbitantes: nō quòd ipsis fruendi facultas adesset, sed quòd nemini fruendi copiam facerèt, nō aliter quam in præsepi canis, nec ipsa vesens bordeis, nec equū famelicum id facere sinens, Quinetiam ridebas istos, qui

D 4

parcerent.

parcerent, asseruarentq; & (quod esset absurdissimum) ipsi quidem sibi subtraherent, vererenturq; contingere, non intelligerent autem fore, ut aut sceleratissimus famulus, aut dissipator, aut liberorum pedagogus furim subiret, ludibrio habiturus infelicem, & inuincibilem herum, quem postea sinat ad fuliginosam, & oris angusti lucernulam, ac siticulosum scirpulum vsuris inuigilare. Quid itaq; an non iniquum, quū hęc quondam incusaueris, nunc in Timone diuersa his criminari? P L V. Atqui si rem vere perpenderit, utrunq; me iure facere iudicabis. Nam, & Timonis ista nimia lenitas, negligentia potius, haud beneuolentia, studiumq;, quod ad me pertinet, merito videatur. At è diuerso, qui me ostiis ac tenebris inclusum scrubant, id agentes, quò scilicet crassior, saginatioq;, ac vehementer corpulentia onustus euaderem, quum interim neq; ipsi contingerent, neque in lucem producerent, ne vel assicerer à quopiam, hos dementes, & contumeliosos in me iudicabam, quippe qui me nihil commeritum tot in vinculis cogere sitū, caricq; putrescere, haud intelligentes, quò mox demigrent, me alij cuipiam, cui fortuna fauerit, relicturi. Nec hos igitur probō, sed ne illos quidem, qui nimium facile mihi manus admovent. Sed qui (quod est optimum) mediocritate utantur, uti nec prorsus abstineant, neque penitus profundant. Etenim illud per Iouem considera Iupiter: Si quis ubi puellulam, & formosam lege duxisset uxorem, postea neq; obseruet, nec vlla omnino zelotypia prosequatur, videlicet sinens illam noctu, atq; interdū quocunq; libitum sit ire, & quicunq; voluissent cum his habere rem, vel producat potius vtrò ut adulteretur, fores aperiens, prostitutusq;, quoslibet ad

illam

illam inuitans, num hic amare videbitur: profecto hoc tu nequaquam dices Iupiter, qui se penumero amorem senseris. Rursum si ingenuam lege domum deducat, uti liberos legitimos progeneret, ceterū nec ipse contingat florentem aetate, decoramq; virginem, nec alium sinat aspicere: sed inclusam, orbam, sterilemq; in perpetua virginitate contineat: idq; prae amore se facere praedicet, & hūc quidem praeferat, pallore, corpore exhausto, oculis refugis, num fieri potis est ut huiusmodi non desipere videatur? quippe qui quum liberis oportuerit operam dare, fruiq; coniugio, puellam adeò formosam atque amabilem sinat emarcescere, per omnem vitam tanquam Cereri sacerdotem alens. Huiusmodi, & ipse indigne fero: quum à nonnullis ignominiose cador calcibus, laniorq;, atq; exaurior: à nonnullis cōtra perinde ut stigmaticus fugitiuus compeditibus vincior. I V P. Quid est autem quod aduersus illos indigneris, quando quidem vtriq; poenas egregias luunt? Alteri quidem dum Tantali in morem, neq; bibere sinuntur neq; edere: sed ore sicco duntaxat inhiant auro. Alteri verò dum his ceu Phynco cibos Harpyiae ipsis è faucibus, eripiunt. Sed abi iam, Timone multò posthac vsurus cordatiore. P L V. An ille aliquando desinet me ceu foraminoso cophino, priusquam omnino inflexerim, data opera exhaurire, quasi conetur occupare, quò minus influam: veritus, ne si copiosius infundar, ipsum vndis obruam? Quo fit, ut in Danaidum dolium aquam mihi videat allaturus, frustra; infusus, vase non continente liquorem: imò prius propemodū effuso quod influit, quàm inflexerit. Adeò latus dolij hiatus ad effusionem, ac liber exitus. I V P. Proinde ni hiatus istum obturauerit, per-

D S

petuamq;

petuamq; perstillationem sistere studuerit, te propediem effuso, facile rursum sagum, & lignonem in dolij sece reperiret: sed interim abite, atq; illum diuitem reddite. At tu Mercuri sac memineris, ut rediens Cyclopas ex Aetna tecum adducas, quò fulmen cuspide restituta resarciant. Nam eo nobis acuminato opus fuerit, MER. Eamus Plute. Quid hoc? Num claudicas? Equidè ignorabam, ô præclare, te non cæcum modò, verum etiam claudum esse. PLV. Atqui nò hoc mihi perpetuum Mercuri: verum si quando proficiscor à loue missus ad quempià, tum nescio quo pacto tardus sum, & vtroq; claudus pede, ita ut agrè ad metam pertingere queam: sene nònunquam interim factò, qui me opperiebatur. Porrò quum discedendum est, alatum videbis multò auibus celeriores. Vnde fit, ut vix iam amoto repagulo, ego iam præconis voce victor pronuncier, saltu stadium transiens, ne videntibus quidem aliquoties spectatoribus. MER. At ista quidem haud vera narras: imò ego tibi permultos commemorare queam, quibus heri ne obulus quidem erat, quo restim emerent: qui hodie repente diuites facti, splendè viuât: albis quas drigis vehantur, quibus ante ne asellus quidem suppeditaerit. Il tamen purpurati, aurumq; manibus gestantes obambulant. Qui ne ipsi quidem opinor, credere possunt, quin per somnium diuites sint. PLV. Istàc alia res est Mercuri: neq; enim tum meis ipsius ingredior pedibus: nec à loue, sed à Dite ad istos transmittor: què & ipse nimirum opum largitor est, ac magna donans: id quod ipso etià nomine declarat. itaq; quoties est mihi ab alio ad alium demigrandù: in tabellis iniiciūt me: ac diligenter obsignantes sarcinè in morem sublatù transportant. Inter è defunctus

Etus ille alicubi in ædium tenebricosa parte iacet, veterè linteo in genua iniecto tectus, de quo feles digladiantur. Porrò qui me sperauerant obtinere, in foro operiuntur hiantes: nò aliter, quàm hirundinè aduolantem stridentes pulli. Deinde vbi signù detractum est, & lineus ille suniusculus incisus, apertaq; tabellè, iamq; nouus dominus pronuntiatu est, siue cognatus quispiam, siue adulator, siue seruulus obscœnus, qui pueruli obsequio fauorem emeruerit, etiam tum mento subrafo, pro varijs, & opiparis voluptatibus, quas illi iam exoletus suppeditaerit, ingens scilicet præmiū ferens generosus quisquis ille: eadè mensurè, nonnunquam me ipsis cum tabellis arreptum, fugiens adportat commutato nomine: ut qui modò Pyrrhias, aut Dromo, aut Tibius: iam Megacles, aut Megabizus, aut Protarchus appelletur. Caterum illos, nequicquam hiantes, seq; mutuum intuentes relinquit: ac verum luctum agentes, quod eiusmodi Thynnus ex intimo sagena sinus sit elapsus, qui non parum magnam escam deuorarit. At hic repente totus in me irruens, homo vitæ mundioris, atque elegantioris rudis, pingui, illotaq; cute, qui competes etiamdum horrescit: & si quis præteriens loro increpet, arrectis siet auribus: quiq; pistinum, perinde vitæ templum, adoret: non est deinceps tolerandus ijs, quibus cum viuit: verum, & ingenuos efficit contumelia, & còseruos flagris cædit: experiens num sibi quoque similia liceant, donec aut scortulo cuiquam irretitus, aut equorum alendorum studio captus, aut adulatoribus sese permittens, deicerantibus Niveo formosiorē esse, Cæcropè Codroue generosiorē, callidiorē Vlyssè, vntum autem vel j. decim pariter Cræsis opulentiorē,

momento temporis semel profundat infelix, quæ minuta-
 tim multis ex periurijs, rapinis, flagitijs, fuerant collecta.
 MER. Ista fermè sic habent vii narras: verùm ubi tuis
 ipsius ingredieris pedibus, quî tandem cæcus quî sis viam
 inuenire soles? Aut quî dignoscis ad quosnam iupiter te
 miserit, dignos illi visos qui diuitijs abundant? P L V.
 Enimvero, credis me reperire istos, ad quos mitto?
 MER. Per Ionem haudquaquam. Neq; enim alioqui Ari-
 stide præterito, ad Hipponicum, & Calliam accessissem,
 tum ad alios Athenienses, homines ne obulo quidem æsti-
 mandos. Ceterùm quid facis quandoquidem es enissus?
 P L V. Sursum ac deorsum circumcursans oberro, donec
 imprudens in quempiam incurro: hic autem quisquis ille
 sit, qui fortè primus me nactus sit, abducit ac possidet, te
 Mercuri pro lucro præter spem obiecto venerans atque
 adorans. MER. Num ergo fallitur iupiter: qui quidem
 credat ex ipsius animi sententiâ, ditari abs te hos, quos ille
 dignos existimarit qui ditescerent? P L V. Et iure quidem
 optimo fallitur ô bone: quippe qui quî me cæcum esse nō
 ignoret emittat vestigatum rem vsque ad eò repertu diffi-
 cilem, & iam olim è vita sublatam, quam ne Lynceus qui-
 dem facile inueniret, quæ nimirū ad eò obscura sit, ac mi-
 nuta. Itaq; quum rari sint boni, improbi porrò in ciuita-
 tibus omnia obtineant, oberrans facile in huiusmodi mor-
 tales incurro, ac retibus illorum illigor. MER. At qui sit,
 vt quoties eos deseris, celeriter aufugias quî viæ sis igna-
 rus? P L V. Tum demum acutum cerno, pedibusq; va-
 leo, ubi ad fugam tempus inuitat. MER. Iam illud quo-
 que mihi responde, quî sit, vt quum sis oculis captus (di-
 cendum enim est) præterea pallidus, postremò claudus,

tam multa

tam multos habeas amantes, adeò vt omnes in te desigant
 oculos? & si potiantur, felices videantur; sin frustrentur,
 non iustitiant viuere? Ex his equidem non paucos noui,
 qui sic perditè te amarint, vt se aëreo è scopulo piscosi in
 æquoris alta, præcipites abiecerint, rati fastidiri sese abs-
 te, propterea quòd illos nullo pacto respexisses. Quam
 quam sat scio, tu quoq; fateberis, si quo modo tibi ipsi no-
 tus es, surere istos, qui eiusmodi amore sunt dementati.
 P L V. At enim credis me, qualis sum, talem istis videri,
 nempe claudum, aut cæcum, aut si quid aliud adest mihi
 vitij. MER. Quid ni ô Plutei nisi fortè, & ipsi omnes
 cæci sunt. P L V. Haud cæci quidem, ô optime, verùm
 inscitia, errorq; quæ nunc occupant omnia, illis offundunt
 tenebras: ad hæc ipse quoque ne per omnia de formis sim,
 persona vehemèter amabili te cæcis inaurata, gemmisq; pi-
 cturata, ac versicoloribus amictus eis occurro: at illira-
 ti sese natui vultus venustatè aspiciere, amore capiuntur,
 dispereuntq; nisi potiantur. Quod si quis me toto corpo-
 re renudatum illis ostenderit, dubio procul futurū sit vt
 se ipsi damnent, qui tantopere cæcutierint, adamantes res
 neutiquam amandas ac scèdas. MER. Quid ergo postea-
 quam eò peruentū est vt iam diuites euaserint, iamq; per-
 sonam sibi circumposuerint, rursus falluntur? Adeò vt si
 quis illis detrabere conetur, penè caput potius, quàm per-
 sonam abijciant? Neq; enim verisimile est etiam tum illos
 ignorare, auro bracteatam esse formam, quum intus cun-
 cta inspexerint. P L V. Ad id non parum multæ res, ô
 Mercuri, mihi sunt adiumento. MER. Quenam? P L V.
 Simulatq; qui me primum nactus est, apertis foribus exce-
 perit, clanculum vnâ mecum introit elatio, vecorata, ia-

ctantia,

Etantia, mollities, violentia, dolus, atque alia item innumera
 rabilia: à quibus omnibus posteaquam est animus occupa-
 tus, iam admiratur quæ neutiquam sunt admiranda, et ap-
 petit ea quæ sunt fugienda, meque cunctorum illorum, quæ
 introierant, malorum patrem stupet, illorum satellitio val-
 latum, quiduis potius passurus, quam uti me compellatur
 reijcere. MERC. Ut leuis ac lubricus es Plute, retentu
 difficilis, ac fugax, neque ullam præbens ansam certam quo
 prensus tenere: sed nescio quomodo anguillarum, ac ser-
 pentum in more inter digitos elaberis. At è diuerso pau-
 pertas, viscosus, prensu facilis, totoque corpore mille vacos-
 gerit hamos, ut qui tetigerint, illico hæreant, nec facile
 queant auelli. Verum interea dum nugamur, rem haud par-
 uam omisimus. PLV. Quis? MER. Nempe quia thes-
 aurum non adduxerimus, quo vel in primis erat opus.
 PLV. Isthac quidem ex parte bono sis animo. Nam non
 nisi in terra relicto illo ad vos ascendere soleo: iussoque in-
 tus manere foribus oclusis, neque cuiquam aperire, nisi me
 vociferantem audierit. MER. Iam igitur Atticam adea-
 mus. Tu me consequitor chlamydi adhaerens, donec extra
 m. um viam attigerimus. PLV. Rectè facis Mercuri, quem
 me per viam ducis. Etenim si me desereres, forsan ober-
 rans in Hyperbolium, aut Cleonem inciderem. Sed quis hic
 stridor ceu ferri saxo impacti? MER. Timon hic est, qui
 proximè montanum, et petricosum fodit solum? Papæ:
 adest et Paupertas, et Labor ille, tum Robur, Sapientia,
 Fortitudo, atque id genus aliorum turba: quorum omnium
 agmen Fames cogit, longè præstantius quam tui sint sa-
 tellites. PLV. Quin igitur quam ocysime discedimus
 Mercuri? Neque enim vllum operæ pretium fecerimus cum
 homine

homine eiusmodi vallato exercitu. MER. Secus visum
 est Ioui: quare ne metu deterreamur. PAUPERTAS.
 Quò hunc nunc Argicida manu abducis? MERC. Ad
 hunc Timonem, ad quem à Ioue sumus ire iussi. PAUP.
 Ita ne rursum Plutus ad Timonem? posteaquam ego hunc
 antea delitijs malè corruptum suscepi: commendansque Sa-
 pientie, et labori, strenuum, multique pretij virum red-
 didi? Adeone despicienda, iniuriaque idonea vobis Pau-
 pertas iudicor: ut hæc, quæ mihi vnica erat possessio, eri-
 piatis, iam exactissimam curam ad virtutè excultum? ut Plu-
 tus hic vbi denuò susceperit, per contumeliam, et arro-
 gantiam illi manu iniecta, talem reddiderit, qualis erat dus-
 dum, mollem, et ignaum, ac recorder: rursum mihi re-
 stituat, vbi iam nihil factus erit, et reijculus? MERC.
 Sic ò Paupertas, Ioui placitum est. PAUPER. Equidem
 abeo. At vos Labor, et Sapientia, reliqui que, consequi-
 mini me. Porrò hic breui cognoscet, qualis in se fuerim,
 quam nunc relinquet: nempe adiutrix bona, et rerum
 optimarum doctrix. Quicum donec habuit commercium,
 sano corpore, valenti que animo perseverauit: virilem exi-
 gens vitam, et ad sese respiciens: superuacua autem, et
 vulgaria ista aliena, ita ut sunt, existimans. MERC.
 Discedunt illi: nos ad eum adeamus. TIM. Quinam estis,
 ò scelesti? aut qua gratia huc aduenistis homini operario
 mercenario? que negotium exhibituri? verum haudquaquam
 læti abibitis, scelesti ut estis omnes: nam ego vos illico
 glebis, et saxis petitos comminuam. MERC. Nequa-
 quam ò Timon, ne ferito, neque enim series mortales: ve-
 rum ego sum Mercurius, hic Plutus. Misit nos Iupiter, vo-
 tis tuis exauditis. Quare, quod bene vertat, opes accipe,
 desiciens

desistens à laboribus. TIM. Atqui vos iam ploraueritis, etiam si dii stis vt dicitis. Siquidem odi pariter omnes, tum deos, tum homines. Sed hunc cæcum quisquis hic fuerit, mihi certum est ligone impacto comminuere. P L V. Abeamus per Iouem Mercuri: quandoquidem hic homo mihi videtur nō mediocriter insinire, ne malo quopiam accepto discedam. M E R. Ne quid serociter Timon: quin ex hoc potius penitus istam serocitatem, asperitatemq; ac manibus obujs excipe bonam fortunam: rursum diues esto: rursum Atheniensium princeps, & ingratos illos despicito, quum solus florebis. TIM. Nihil mihi vobis est opus ne obturbate. Sat opum mihi ligo: præterea fortunatissimus sum, si nemo propius ad me accesserit. M E R. Adeo ne queso inhumaniter?

Hæc ego seua Ioui refero, atq; immania dicta?

Atqui par erat forsità homines tibi haberi inuisos, vt qui tam multa indigna in te commississent: deos odio te prosequi nequaquam erat cōsentaneum, quum illi tantopere tui curam agant. TIM. At tibi Mercuri, Iouiq; , quod me respicitis, plurinam equidem habeo gratiā: cæterum hunc Plutum nequaquam recepero. M E R. Quid ita? TIM. Quoniam pridem innumerabilium malorū hic mihi fuit auctor, quum me assentatoribus proderet, insidiatores in me inuitaret, confaret odium, illecebris corrumperet: inuidiæ obnoxium redderet: deniq; quum repente me adeo perfide, ac proditorie destituerit. Contra, Paupertas optima, me laboribus viro dignissimis exercens, mecumq; vere, & libere conuiuens, & quibus opus erat suppeditauit laboranti, & vulgaria ista docuit contemneret, effecitq; vt mihi vitæ spes omnis ex me ipso penderet, demon

demonstrans quenam essent opes verè meæ: nempe quæ neq; adulator assentās, neq; sycophanta minitās, neq; plebes irritata, neq; concionator suffragiorum autor, neque tyrannus intentus insidijs queat eripere. Itaque iam validus effectus ob laborem, dum hunc agellum gnauiter exerceo, neq; quicquam eorum, quæ sunt in ciuitate malorū aspicio, abundè magnum & sufficientem victum mihi ligo suppeditat. Quare tu Mercuri, quam venisti viam remetuens, recurre, vnā tecum Plutum addicens ad Iouem. Illud mihi sat fuerit, si effecerit vt omnes mortales per omnem ætatem eiulent. M E R. Nequaquam ò bone, neq; enim omnes ad eiulandum sunt accommodi. Quin tu iracunda pueriliaq; ista missa face, ac Plutū excipe: non sunt reijcienda munera, quæ à Ioue proficiuntur. P L V. Tūc Vm' Timon vt contra te partes defendam meas, an grauius ter feres si quid dixerō? TIM. Dicitō, ne multis tamen, neq; cum procæmjs, quemadmodū perditissimi isti solent oratores. Nam huius Mercurij gratia te feram paucis dicentem. P L V. Atqui multis mihi potius erat dicendum tot nominibus abs te accusato. Attamen vide, num qua in re te, quemadmodum ais, læserim: qui quidem dulcissimarum quarumq; rerum tibi extiterim auctor, opifexq; auctoritatis, præsentis, coronarum, aliarum item voluptatum: mea opera conspicuus eras, celebris & obseruandus. Cæterum si quid molesti ab adulatoribus accidit, nō mihi potes imputare: quum ipse magis abs te sum affectus cōtumelia, propterea quod me tam ignominiosè viris illis exaceratis suppeditaris: qui te mirabantur, ac præstigijs demerentabant, mihiq; modis omnibus insidias struebant. Porro quod extremo loco dixisti, te à me proditum, deser-

tumq; fuisse, istud criminis in te possum retorquere, quæ
 ipse sim modis omnibus à te reiectus, præceptq; exactus
 ex edibus. Vnde pro molli chlamyde, sagum istud cha-
 rissimæ tibi Paupertatis circumposuit. Itaq; testis est mihi
 hic Mercurius, quantopere Iouem orauerim, ne ad te ve-
 nirem, qui tam hostiliter esses in me debacchatus. MER.
 At nûc vides Plute, in cuiusmodi hominem sit commuta-
 tus. Proinde audacter cum illo cõsuetudinem agè. Tu ve-
 rò sode, ita vt facis. Tu interim thesaurũ sub lignonem ad-
 ducito. Audiet enim si tu accersueris. TIM. Parendum
 est Mercuri, rursusq; ditescendum. Quid enim facias quæ
 dii compellant? Tamen vide, in quas turbas me miserum
 conijcies: qui quidem quum ad hunc vsq; diem felicissimè
 vixerim, tantum auri repente sum accepturus, nihil cõme-
 ritus mali, tantumq; curarum suscepturus. MER. Sustine
 Timon mea gratia, tamen si graue est isthuc, atq; intole-
 randum: quò videlicet palpones illi præ inuidiarum pans-
 tur. Ego porrò superata Aetna in cælum reuolauero.
 PLV. Abijt ille quidem sicut apparet. Nam ex alarum res-
 migio facio contactaram. Tu verò hic operire, si quidem
 digressus Theaurum ad te transmittam, sed feri fortius:
 tibi loquor auri Theaure, Timoni huic audiens esto, of-
 ferq; temet eruendum. Fodi Timon altius impingens. Cæs-
 terum ego à vobis digredior. TIM. Agè tam ò ligo, nunc
 mihi tuas vires explica, neq; defatigere, dum ex abdito
 Theaurum in apertum euocaris. Hem prodigiorũ autor
 Iupiter, amici Corybantes, ac lucifer Mercuri, vnde nam
 auri tantum? Num somnium hoc est? Metuo ne carbones
 reperiturus sim experrectus. At qui aurũ profectò est in-
 signe, suluum, graue, & aspectu multò iucundissimum.

Pulcher

Pulcherrima Aurum faustitas mortalibus.

Quippe quod ignis in morè ardes, noctesq; & dies renis-
 des. Ades ò mihi charissimũ desideratissimũq; nunc des-
 mum credo vel Iouem ipsum olim aurũ esse factũ. Etenim
 quæ tandem virgo nõ exporrecto sinu vsque adeò formo-
 sum amatorem excipiat, per tegulas illapsum? ò Mida,
 Cræseq;, ac munera Delphico in templo dicata: vt nihil
 eratis si cum Timone, quidq; Timonis opibus conferami-
 ni: cui ne Persarum quidem rex par est. O ligo, sagũ cha-
 rissimũ, vos huic Pani suspendi commodum est. At ego
 quàm maximè semotũ mercatus agrũ, turriculaq; seruand-
 ù auri gratia constructa, vni mihi affatim vixero: sepul-
 chrum item mihi mihi defuncto parare est sententia. Hæc
 igitur decreta sunt, placitaq; in reliquũ vitæ: seiunctio,
 ignorantia, fastidium erga mortales omneis. Porrò ami-
 cus, hospes, sodalis, aut ara misericordiæ, mere nuge.
 Tum cõmiserari lacrymantem, suppeditare egentibus,
 iniquitas, ac morum subuersio: at vita solitaria, qualis est
 lupus: vnus sibi amicus Timon: ceteri omnes hostes, & in-
 fidiarum machinatores. Cum horum quopiam congregi,
 piaculum: adeò vt si quem aspexero duntaxat, inauspica-
 tus sit ille dies. In summa: non alio nobis habentur loco,
 quàm signa saxæ, æreæue: neq; foxtalem ab illis missum
 recipiamus, neq; foxtera feriamus. Solitudo terminus esto.
 Ceterum tribules, cognati, populares: postremò patria
 ipsa, frigida quædam, & sterilia nomina, stultorumq;
 mortalium gloriæ: solus Timon diues esto: despiciat om-
 nes: solus ipse secum oblectetur, liber ab assentationibus,
 & onerosis laudibus dijs sacra faciat: epuletur solus,
 sibi ipsi vicinus, sibi particeps, excutiens sese ab alijs.

E 2 Ac se

Ac semel decretū esto: vt vnus scipsam comiter accipiat, si moriēdam sit, aut necesse habeat sibi ipsi coronam ad mouere. Nullumq; nomen sit dulcius, quam Misanthropi, id est, hominum osoris. Morum autem notæ, difficultas, asperitas, feritas, iracundia, inhumanitas: quòd si quem conspexero incendio conflagram, obtestantemq; quo restringuam, pice oleoq; restringere: rursum si quem flumen vndis abstulerit, isq; manus porrigens, imploret vt retineatur: hūc quoq; demerso capite propellere, ne possit emicare: hunc admodum par pari relaturus est. Hanc legem Timon tulit Echekratides Colytensis: & concionis subscripsit suffragijs idem ille Timon. Agè hæc decreta sunt: hæc fortiter tueamur. Ceterum magno emerim vt id omnibus innotescat, quòd opibus abundo: nam illa res illos præfocauerit: sed quid illud? Hem quæ trepidatio? vndiq; concurrunt, puluerulenti atq; anhelii haud scio vnde aurū odorati. Vtrum igitur hoc conscenso colle saxi abigo, è sublimi deitaculans: an hac tantum in re legem violabimus, vt semel cum illis congregiamur: vt magis angantur, fastiditi, repulsi que? Ita satius esse duco. Itaque restemus quò illos iam excipiamus. Agè propositam: primus eorum iste quis est? Nempè Gnatonides adulator, qui mihi nuper cœnam petenti, funem porrexit, quum apud me sæpenumero solida dolia vomuerit. Sed bene est quòd ad me venit: nam primus omnium vapulabit. GNATO. An non dixi Timonem virum bonum non neglecturos esse deos? Salue Timon formosissime, iucundissime, conuiuator bellissime. TIM. Scilicet, & tu Gnatonides vulturum omnium edacissime, atq; hominum perditissime. GNAT. Semper tibi grata dicacitas. Sed vbi compta

comptomus? Nam nouam tibi adfero cantilenam, ex his quos nuper didici dithyrambis. TIM. Atqui elegos canes, admodum miserabiles, ab hoc doctus ligone. GNA. Quid isthuc? Feris ô Timon? Attestor. ô Hercules: he! he! in ius te voco apud Areopagitas, qui vulnus dederis. TIM. Atqui si cunctere paulisper, mox cedis me recum ages. GNA. Nequaquam, quin tu planè vulnere medere, paululo auri inuncto. Mirum enim in modum presentæ ueum, id est remedium. TIM. Etiam manes? GNA. Abeo. At tibi male sit, qui quidem ex viro commodo tam se uis factus sis. TIM. Quis hic est qui accedit recaluafter ille? Philiaides, assentatorum omnium execratissimus. Hic quum à me solidum acceperit fundum, tum filia in dotem talenta duo, laudationis præmium, quum me canentem, reliquis silentibus omnibus, solus maiorem in modum extulisset, deierans me vel oloribus magis canorū: vbi me priusdem ægrotum conspexisset, nam adieram oriturus vt me curam ageret, plagas etiam egregius ille vir impexit. PHILIADES. O! impudentiam, nunc demum Timonem agnoscitis: nunc Gnatonides amicus & conuiua: enim uero habet ille digna se, quando quidem immemor est atque ingratus. At nos qui iam olim conuictores sumus æquales ac populares, tamen modeste agimus, ne insilire videamur. Salue here, fac vt istos adultores sacrilegos obserues, qui nusquam adsunt nisi in mensa: præterea à coruis nihil differunt. Neq; posthac huius ætatis mortalium ulli fidendum est. Omnes ingrati, & scelesti. At ego quū tibi talentum adducerem, quò posses ad ea quæ velles vti, in via accepi, te summas quasdam opes esse nactum. Proinde accessi his de rebus admoniturus te: quāquam tibi for-

*Consilium
Nestori*

LUCIANI TIMON

*fitan me monitore nihil erat opus, viro nimirū adeo prū
denti, vt vel Nestori ipsi, si necesse est, consilium dare
queas.* TIMON. Ita fiet Philades, sed age, accede quo
te ligone comiter accipiam. PHI. Viri caput mihi com
minutum est ab hoc ingrato, propterea quod cum ea quæ
in rem illius erant, admonui. TIMON. Ecce tertius
huc orator Demeas se recipit, tabulas dextra gestās, aitq;
se mihi cognatum esse. Hic vna die de meo sedecim ta
lenta ciuitati dependit: nam damnatus erat, ac vincus.
At quum soluendo non esset, ego miserus illum redemi.
Porro cum illi sorte obuisset, vt Erechtheidi tridui dis
tribueret ærarium, atque ego adiens, id quod ad me re
dibat poscerem, negabat se ciuem nosce me. DEM. Sal
ue Timon: præcipuum generis tui præsidium, fulcimen
tum Atheniensium, defensor aculum Grætiæ. Profectò iam
dudum te populus frequens, & vtraq; curia opperitur.
Sed prius decretum audi, quod de te conscripsi. Quan
doquidem Timon E checratide filius, Colyttenfis, vir non
modo probus & integer, verumetiam sapiens, quantum
alius in Græcia nemo, nunquam per omnem vitam destitit
optimè de Repub. mereri: Tum autem in Olympicis vi
cit pugil, & lucta, cursuq; die eodem, ad hæc solenni
quadriga, equestriq; certamine. TIM. At ego ne spe
ctator quidem nunquam in Olympicis sedi. DEM. Quid
tum? aspectabis posthac, sed ista communia addi satius
est. Tum anno superiore apud Archanenses pro Repub.
fortissime se gessit, & Peloponnësiū duas acies cōcidit.
TIM. Qua ratione? Quippe qui nec vnquam arma ges
serim, neq; vnquam militia dederim nomen. DEM. Mo
destè tu quidem de te ipso loqueris, nos tamen ingrati sum

tur

D. ERAS. ROT. INTERP. 28

turi sumus, nisi meminerimus. Præterea scribendis plebi
scitis, & in consultationibus, & in administrandis bellis
non mediocrem vtilitatem attulit Reipub. His de causis
omnibus visum est, curiæ, plebi, magistratibus tributim,
plebeijs singulatim, communiter vniuersis, aureum sta
tuere Timonem iuxta? alladem in arce: fulmen dextra tes
nentem: radijs tempora ambientibus, vtiq; septem aureis
coronis coronetur, hæq; coronæ hodie in Dionysis per
Tragædos novos promulgentur. Siquidè hodie, illi Dio
nyfia sunt agenda. Dixit hoc suffragium Demeas orator,
propterea quod cognatus illius propinquus, ac discipulus
eius sit. Nam & orator optimus Timon: præterea quico
quid voluerit. Hoc igitur tibi suffragium, sed vnam, &
filium meū ad te pariter adduxissem, quem tuo nomine Ti
monem appellauit. TIM. Qui potes Demea, quum ne vxor
rem quidem duxeris vnquam, quantā nobis scire licuit?
DEM. At ducā, nouo ineunte anno, si deus permiserit, li
berisq; operam dabo. Tum quod erit natū (erit autem mas
culus) Timonem nun. upabo. TIM. An vxorem tu sis du
cturus, equidè haud scio, tanta à me plaga accepta. DEM.
Hei mihi. Quid hoc est rei? Tyrānidem Timon occupas?
pulsasq; eos qui sunt ingenui, ipse nec ingenuus planè, nec
ciuis: verū propediè pœnas daturus, quū alijs nominibus,
tum quod arcem incenderis? TIM. Atqui non conflagra
uit arx, scelestè. Proinde palam est, te calūniatorem age
re. DEM. Verum offosso ærario diues effectus es. TIM.
Atqui non effossum isthuc, vnde ne hæc quidem probabi
liter abs te dicuntur. DEM. Verum effodietur posthac,
sed tu interdum omnia quæ in eo condita, possides. TIM.
Alteram itaque plagam accipe. DEM. Hei scopulis

E 4

mcis.

meis. TIM. Ne vociferare, alioqui & tertiam tibi illi-
 dam. Etenim res planè ridicula mihi acciderit, si quum
 inermis duas Lacedæmoniorum acies fuderim, vnum sce-
 lestum hominem non protrihero. Tum frustra vicerim in
 Olympijs, & pugil & palestrides. Sed quid hoc? An non
 philosophus Thrasyclus hic est? profectò ipse est, pro-
 missa barba, subductisq; supercilijs, & magnum quiddam
 secum murmurans accedit, Titanicum obtuens, cæsariem
 per scapulas fluentem ventilans, alter quidem Boreas, aut
 Triton, quales eos Zeusis depinxit. Hic habitu frugalis,
 incessu moderatus, amictu modestus, mane nimirum quam
 multa de virtute differit, damnans eos qui voluptate cam-
 piuntur, frugalitatem laudans: at ubi lotus ad cœnam ve-
 nit, puerq; ingentem illi calicem porrexit (meraciore au-
 tem maxime gaudet) perinde vt Lethes aquam ebibens,
 à dilucularijs illis disputationibus diuersissima que sint
 exhibet, dum milui instar præripit obsonia, & proximum
 cubito opposito arcens, mento interim condimentis opa-
 pleto, dum canum ritu ingurgitat, prono incumbens cor-
 pore: perinde atq; in patinis virtutem inuenturū sese spe-
 ret, dumq; vsque adeò diligenter catinos extergit indice
 digito, vt ne paululum quidem reliquiarum sinat adbere-
 re, nunquam non querulus, tanquam deteriorem partem
 acceperit, vel si totam placentam, aut suem solus omnium
 accipiat, qui quidem edacitatis, & insatiabilitatis est frus-
 ctus, temulentus, vmoq; bacchatus, non ad tantum modò,
 saltationemq; , verum ad conuuiuium vsq; , & iracundiam.
 Ad hæc multus inter pocula sermo (tum enim vel maxi-
 me) de temperantia, sobrietateq; : atq; ista quidem loqui-
 tur, quum iam à mero male affectus ridicule balbutit. Ac-
 cedit

cedit his deinde vomitus. Postremo sublatus eum de cõ-
 uiuiuo efferunt aliqui, ambabus manibus tibi cinæ inheren-
 tem. Quamquam alioqui ne sobrius quidem vlli primario-
 rum cesserit, vel mendatio, vel confidentia, vel auaritia.
 Quin & inter assentatores primas tenet, peierat prom-
 ptissime, antequam impostura, comitatur impudentia. In sum-
 ma prorsus admirandum quoddam spectaculum est, omni
 ex parte exactum, varieg; absolutum: proinde non euila-
 bit clarius videlicet quum sit modestus. Quid hoc papa,
 tandem nobis Thrasyclus? THRASY. Non hoc animo
 ad te venio Timon, quò pleriq; isti, qui nimirum opes ad-
 mirati tuas, argenti, auri, opiparorum conuiuiorum addu-
 cti spe concurrunt, multaq; assentatione delinunt te, ho-
 minem videlicet simplicem, facileq; impartietem id quod
 adest. Siquidè haud ignoras offam mihi in cœnam sat esse,
 tum obsonium suauissimum cape, aut nasturtium, aut si
 quando lubeat lautius epulari, pusillum salis. Porro po-
 tum fons Athenis nouem salicis venis suppeditat. Tum
 pallium hoc quauis purpura potius, Nam aurū nihilo ma-
 gis apud me in pretio est, quam calculi qui sunt in litori-
 bus. Sed tua ipsius gratia huc me contuli, vt ne te subuer-
 terit pestima ista, atq; insidiosissima res opulentia: quippe
 quæ multis sæpenumero immedicabilium malorum extite-
 rit causa. Etenim si me audies, potissimum opes vniuersas
 in mare præcipitabis, utpote quibus nihil sit opus bono
 viro, quiq; philosophiæ possit opes perficere. Ne tamen
 in altum ò bene, sed ferme ad pubem vsq; ingressus, pau-
 lum ultra solum fluctibus opertum, me quidem vno spe-
 ctante. Quòd si hoc non vis, tute igitur eam potiore via
 ex edibus eijcito, ac ne obulū quidem tibi facias reliquū.

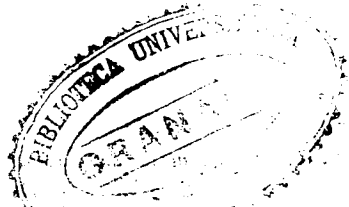
videlicet largiens ijs, quicunq; opus habent, huic quinque drachmas, illi minam, alij talentum. Porro si qui erit philosophus, hunc æquum est duplam aut triplam ferre portionem: quanquam hoc quidem mihi non mea ipsius gratia postulo, sed quo amicis, si qui egebunt, donem: sat est si modo peram hanc largitione tua expleueris, ne duos quidem modios Aeginiticos capientem. Nam paucis contentum, modestumq; conuenit esse eum qui philosophatur, neque quicquam ultra peram cogitare. TIM. Equidem ista quæ dicis probo Thrasyclus: ergo si videtur, priusquam peram expleam, agè tibi caput opplebo tuberibus, posteaquam ligone sum mensus. THRASY. O libertas, ô leges, pulsamur ab impurissimo libera in ciuitate? TIM. Quid stomacharis ô bone Thrasyclus: num te defraudauit? Atqui adijciam ultra mensuram Chœnices quatuor: sed quid hoc negotij? Complures simul adueniunt. Blepsias ille, & Laches, & Gniphon, breuiter agmen eorum, qui vapulabunt. Itaq; quin ego in rupem hanc conscendo, ac ligonem quidem iam dudum fatigatum, paulisper interquiescere sino? At ipse plurimis congestis saxis, procul eos lapidum grandine peto. BLEPSIAS, Ne iace Timon, abimus enim. TIM. At vos quidem nec citra sanguinem, nec absque vulneribus.

ICARO

ICAROMENIPPVS

LVCIANI SIVE HYPERNEPHE-
LVS, DES. ERAS. ROT. IN-
terprete.

ER mille igitur erant stadia à terra vsque ad Lunam, vbi prima nobis fuit mansio. Porro hinc sursum ad Solem parasangæ ferme quingentæ. Rursum ab hoc vsq; ad ipsum deniq; cœlum, arcemq; Iouis in edito sitam, tantum ferè spatij fuerit, quantum aquila probe succincta, atque expedita queat vno die peragere. AMICVS. Dic mihi per gratias Menippe: quæ sunt ista quæ de astris loqueris, ac tacitus tecum supputas? Etenim iam dudum te affectans, audio Soles, & Lunas: præterea autem, & magnifica ista, mansiones ac parasangas, peregrina quædam commemorantem. MENIPPVS. Ne mireris Amice, si sum blimis, aëreaq; tibi videor loqui, nam summam apud me reputo nuper actæ peregrinationis. AMIC. Nimirum Phœnicum exemplo viam stellis notas. MENIPPVS: Haudquaquam per Iouem: quin magis ipsis in stellis sum peregrinatus. AMIC. Papæ, longum profectò somniū mihi narras. Siquidem totas edormisti parasangas in sciens. MENIP. Quid ais? Somnium tibi referre videor, qui modò ab ipso Ioue ipse reuersus adsum? AMIC. Quid audio? Ita ne Menippus nobis à Ioue delapsus ad est è cœlo? MENIPPVS. Ita sanè. Ego tibi ab ipso illo summo Ioue hodie venio, rebus interim dictu miris, & auditis, & conspectis. Quod si non credis, equidè hoc ipse

ipso nomine supra modum gaudeo, cum supra fidem esse video, meam felicitatem. **A M I C.** Et quo pacto diuine, atq; Olympic Menippe, mortalis cum sim, ac terrestris, queam non credere viro, qui nubes superarit: quiq; ut Homericis, dicam verbis, iam sit cœlitum è numero vnus? Verum illud mihi dicito, si molestum non est, quibus modis in altum subuectus es, aut vnde nactus scalas tanta magnitudinis? Nam quantum ad faciem, ac formam attinet, non es admodum similis illi Phrygio: ut coniectare possimus, te quoq; ab aquila raptum fuisse, quò pocillatoris alicubi munere fungereris. **M E N I P.** Non me clam est te iam dudum irridere. Neq; vero id omnino mirum, si narrationis nouitas tibi fabule videtur adsimilis. Cæterum ad consensum nihil mihi erat opus, neque scalis, neq; uti pueri illius in morem ab aquila rapere: propterea quòd alæ mihi essent propriæ. **A M I C.** Iam verò istud quod narras, vel ipsum Dædali factum superat. Siquidem præter alia nobis inscientibus, miluius quispiam, aut graculus ex homine factus es. **M E N I P.** Recte amice: neque procul à scopo coniecisti. Etenim illud Dædali de alis inuentum ipse quoque sum machinatus. **A M I C.** At interim omnium audacissime, non veritus es, ne tu quoq; alicubi in mare delapsus, Menippeum aliquod pelagus tibi cognomine redderes: quemadmodum ille Icarium? **M E N I P.** Nequaquam: Siquidem Icarus cum alas haberet cera adglutinatas, easque quamprimum ad solem esset liquefacta, defluxis alis, non mirum si decidit. At nobis citra ullam ceram erant penne. **A M I C.** Istud qui fieri potuit? Iam enim haud scio quo pacto paulatim me adducis, ut vera videatur quæ narras. **M E N I P.** Ad hunc sermè modum, Aquilam egregiè magnam,

gnam, tum autem, & vulturem validum arripui. His cum alas vna cum ipsis brachijs præsecuissem. Quin potius si vacat totius commentum rationem ordine tibi percensebo. **A M I C.** Mibi quidem vel maxime vacat. Adèd sublimis à sermone tuo pendeo: iamq; ad narrationis finem inhio. Ne verò me negligas, per Iouem amicitia præsidem, auribus in aère suspensum ob tuam narrationem. **M E N I P.** Auscultat igitur. Neq; enim civile fuerit, si spectem amicum ore hiante relictum. eumq; quemadmodum tu ais, ab auribus suspensum. Ego igitur cum expendes ea quæ sunt in vita mortalium, protinus omnes res humanas reperissem ridiculas, humiles, instabiles: nempe opes, imperia, magistratus: contemptis his, atque horum studio, adiectioneque animo ad ea, quæ vere sunt bona: conatus sum ab his tenebris emicare, & ad vniuersi naturam suspicere. Atq; hic mihi multam attulit hesitationem: primum hic ipse qui à sapientibus appellatur mundus. Neq; enim inuenire poteram, neq; quo pacto factus fuisset, neq; quo opifisce: neq; quid esset illius vel initium, vel finis. Deinde cum particulatim contemplerer, multò etiam magis ambigere sum coactus. Quippe qui viderem stellas temere per cœlum disiectas. Tum solem ipsum, quid tandem esset, scire gestebam. Super omnia verò quæ Lunæ accidebāt, mihi videbantur absurda, ac planè mira: putabamq; causam aliquam arcanam, & inexplicabilem esse, cur illa subinde speciem formamq; variaret. Quæ etiam fulgur emicans, tonitru erumpens, tum pluuia, nix, grando è sublimi demissa: videbantur hæc quoque omnia coniectu difficilia: quæ que nullis notis deprehendi possent. Itaque cum ad eum modum essem affectus: optimum factum ratus sum, ut horum

borum vnumquodq; à philosophis istis perdiscerem. Si quidem existimabant illos veritatē omnem docere posse. Quare cum ex illis præstantissimos delegissem, quantum mihi coniectare licebat, è vultus austeritate, eq; coloris pallore, ac barbæ profunditate: Mirum enim vt mihi ex ipso protinus aspectu sublimilogo quosdam, & cœlestium rerum peritos viros præ se ferebant: His vbi memet docendum tradidissem magna pecunia; quam partim è vestigio præsentem numeravi: partim tum me persolutorum sum pollicitus, vbi ad philosophiæ summam peruēsum esset; non grauabar erectus ad nugæ doceri, & vniuersi dispositionem discere. At illi tantum aberant, vt me pristini liberarēt incertitia, vt in maiores etiam dubitationes coniecerint, principia nescio quæ, ac fines, tum incæcabilia, inania, sylvas, ideas, atq; id genus alia, mihi quotidie offundentes: Verum illud interim mihi videbatur omnium esse grauissimum: quod cum nihil inter illos conueniret, verū pugnantiā, diuersaq; inter se omnia loquerentur: tamen postulabant, vt sibi fidem haberem, ac ad suam quisq; rationem me conabatur adducere. **AMIC.** Rem absurdam narras, si viri cum essent sapientes, inter sese de rebus fastidiosè dissidebant: neque de iisdem eadē probabant. **MENIPPVS.** Atqui videres Amice, si audieris illorum arrogantiam, & in differendo progrossam confidentiam. Qui quidem cum humi ingrederentur, nihilo'que præstantiores essent nobis, qui super terram ambulamus, ne cernentes quidem acutius quam quisuis altus astans, nonnulli cæcutientes etiam senio, atque inertia: tamen & cœli terminos perspicere sese profitebantur: solem quoque ipsum dimittentes, & ea quæ

supra

supra lunam sunt, aggredientes: Ac perinde quasi ex ipsis delapsi stellis, ut & magnitudinem illarum, & figuram explicabant. Ac sæpenumero cum fortè ne illud quidem certo scirēt, quot stadiis à Megara abessent Athenæ: tamen spatium, quod interest inter solem, & lunam, quot esset cubitorū, audebant pronūtiare: tum aëris altitudinē, maris profunditatē, terræ ambitū dimittentes. Ad hæc, circulos depingebāt, ac triangulorum figuras super quadrangulos inducentes, neque non sphaeras quasdam picturatas, cœlum scilicet ipsum metientes. Iam verò illud non insulsū, & insignis arrogantie? quod cum de rebus vsque ad eò incertis loquantur, nihil tamen ita proponunt, quasi coniecturis ducantur: verum supra modum contendunt: neq; vllum viuendi locum alijs relinquunt: tantum non iureiurando confirmantes Solem massam esse candefactam, incoli Lunam, stellas aquam potare, idq; Sole veluti sicula quadam per funem demissa, vaporem è mari attribente, atque illis omnibus ordine potum distribuente. Nam quanta sit in dictis pugnantiā, id haud difficile fuerit cognoscere. Iam mihi spectata per Iouem, num illorum decreta inter se consentiant, ac non magis longissimis distita interuallis, quando quidem primum de ipso mundo varia est sententia cum alijs & ingenitus, & nunquam interiturus esse videatur. Rursum alij, & opificem illius, & fabricandi modum eloqui sint ausi. Quos equidē cum primis admirabar, proptere quod cum deum quendam rerum omnium opificem præposuissent, non illud etiam adderent, vel vnde is esset profectus, aut vbi loci consisteret cum omnia fabricaretur. Nam ante vniuersi exortum, nō possis vel tempus, vel locum imaginari,

AMIC.

AMIC. Prorsus audaces quosdam Menippe homines, ac prodigiorum autores mihi narras. MENIP. Quid autem, si iam audias vir optime, quæ differant, & de Ideis, & de incorporeis; tum quæ de finito, & infinito nugantur? Nam, & his de rebus acriter inter se digladiantur, dum alij sine circumscribunt vniuersum, alij contra, finem illud nescire existimant. Quam insuper quidam ex istis cõsplices esse mundos demonstrabant, damnantes eos, qui de hoc velut vno quopiam illorũ disputarent. Rursum alius, nescio quis vir, haudquaquam amicus paci, bellum rerum omnium parentem esse censebat. Nam de dijs, quid iam attingit loqui? Cùm his deus esset numerus: illi rursus, per canes, & anseres ac platanos deierarent. Deinde alij, reliquis omnibus dijs expulsis, vni soli rerum omnium imperium tribuebant: ita vt mecum etiam animo discruciarer, cùm tantam audirem deorũ inopiam. E' diuerso alij liberaliores, multos deos faciebant: ac dissectis illis hunc aliquem primum deum appellabant: his secundas, aut tertias diuinitatis partes tribuebant. Ad hæc alij incorporeum quiddam, & informe putabant esse numen. Alij corpus esse imaginabantur. Deinde non omnes erant in hac opinione, vt putarent dijs esse curæ res mortalium: verũ erant nonnulli, qui eos omni cura liberantes, haud aliter, atque nos consueuimus etate defectos, à ministerijs dimittere: nihilo aliusmodi eos inducunt, quàm cuiusmodi in comœdijs induci solêt satellitia. Iam alij superantes hæc omnia, ne esse quidem vllos omnino deos credebat, sed mundum nullo domino, nulloq; duce temere ferri sinebant. Atqui cùm hæc audiebam, verebar non habere fidem viris altis fremis, ac probè barbatis. Neq; tamen inueniebã, ad cuius

dicta

dicta me verterem, vt aliquam illorũ sententiam nanciscerer irreprehensam, ac nequaquam ab alio se. buersam. Itaq; planè tandem Homericũ illud mihi vsu veniebat. Nam sæpenumero aninus incitabat, vt huic alicui illorũ crederẽ:

Sed me mens diuersa vetabat.

In quibus omnibus cùm perplexus hæsitarem, & sperabam futurum, vt super his verũ aliquid in terris audirem; ceterũ vnica tantum via, vniuersa dubitatione liberari posse, si ipse alis aliqua ratione additis, in cœlum ascēderem. Eius rei consiciendæ spem mihi præbuit primũ ipsa cupiditas, deinde fabularum scriptor Aesopus, qui aquilis, ac scarabeis, interdum, & camelis cœlum adiri potuisse demonstrat: verum vt mihi ipsi ale proueniret aliquando, id nulla ratione fieri posse videbatur. Ceterũ si vulturis, aut quailæ alas induissem, nam has solas sufficere ad humani corporis modum, futurum forsitan, vt mihi succederet experientia. Itaq; correptis anibus, alteri detram alam, porro vulturi sinistram amputaui, idq; admodum scitè. Deinde quum obligassem, humerisq; loris validis accõmodassem: tum summis pennis ansas quasdam manibus inserendis addidissem, mei ipsius periculum faciebam: primũ subsiliens, ac manibus interim subserviens, & anserum exemplo paulum adhuc à terra volatu me sustollens, inter volandum summis interim pedibus ingrediens. Postea quum res ex animi sententia succederet, iam audacius etiam experimentum aggrediebar: conscensaq; arce demisi me ipsum per præceps, atq; inde in ipsum feerebar theatrum. Mox vbi nullo periculo deuolassẽ, sublimia iam, & ardua cogitare cœpi: ac tollẽs me à Parnetho siue Hymetto, ad Ceryneam vsq; volabam: Rursum

R inde

inde ad Acrocorinthū subuolauī: deinde supra Pholoēn,
 & Erymanthū ad Taygetum vsq;. Ergo cū tandem au-
 dax facinus satis essem meditatus, iamq; perseus, & al-
 tiuolus euasissim, non amplius de pūllis imitandis cogita-
 bam, verūm conscenso Olympo, quā leuissimo cōmētus
 onustus, inde rectē in cælum tendere cœpi: initio quidem
 oborta oculorū vertigine ob profunditatem: & postea fe-
 rebam, & hoc quoq; facile. Verūm ubi iam ipsi lunæ vi-
 cinus essem, plurimum q; nubīū essem emensus, sentiebam
 me defatigatum, maximē in ala sinistra, nempe vulturina.
 Huc igitur diuerſi, ac super eam insidēs requiescebam, in
 terram interim ē sublimi respiciens, neq; secus quā Ho-
 mericus ille Iupiter, nunc bellacium Thracum regionem
 despicens, nunc Mysorum, mox (si libuisset) Græciam,
 Persidem, Indiamq;: ex quibus omnibus varia quadam vo-
 luptate perfundebar. **AMIC.** Ergo ista quoq; narra-
 bis Menippe, ne vlla prorsus peregrinationis parte frau-
 demur, quā potius, si quid obiter in itinere conspexisti,
 fac ut hoc quoq; sciamus. Nā ego sanē haud mediocria di-
 cturum te expecto, de terræ forma, deq; omnibus quæ in
 terra sunt, cuiusmodi tibi visa sunt ex alto contemplanti.
MENIP. At tu quidem rectē coniectas Amice. Quamob-
 rem quatenus licet, conscensi luna inter narrandū pere-
 grinanti comes esto, simulq; mecū cōtemplare totam ter-
 ræ speciem, habitumq;: Atq; initio quidem admodum pu-
 sillam quādam terrā mihi videre videbar, multò, inquam,
 luna minore: ita ut ego repente intentis oculis diu dubi-
 tarem, ubi nam essent tanti illi montes, ac tantum mare:
 quod ni Rhodiorū Colossū conspexissem, tum Phariam
 turrim, haud dubie prorsus vbinam esset terra, me pro-
 sua

ſus latuiſſet, verūm iſta quòd ſint ſublimia, præq; cæteris
 eminentia, præterea oceanus paulatim ad ſolem reſplen-
 ſeſcens, indicabant terram eſſe id quòd videbam. Mox
 ubi fixius intenderem oculos, iam mihi omnis mortaliū vi-
 ta cœpit eſſe conſpicua: non ſolum ſingulæ nationes atq;
 vrbes: ſed planè videbam nauigantes, bellantes, agrico-
 lantes, litigantes, mulieres, ſeras: & ut ſummatim dicam,
 Quicquid tellus educat alma.

AMIC. Iſta quæ nunc dicis haudquaquam ſunt veriſimi-
 lia, ac ſecum pugnantia. Etenim cum paulò antè Menip-
 pe terram requireres, propter ingens in medio interval-
 lum in arctum contractam, adeò ut niſi Coloſſus tibi ſe-
 ciſſet indiçiū, forſitan aliud quiddam videre te credidiſ-
 ſes, qui repente factus lynceus cuncta quæ ſunt in terra,
 dignoſcis: homines, ſeras, ac propemodum etiam culicum
 nidos. **MENIP.** Rectè tu quidem admones: nam quòd
 maximè dictum oportuit, id neſcio quomodo præterijt.
 Siquidem quū ipſam quidem terram conſpectam agnoſce-
 rem, cæterū reliqua nō poſſem perſpicere propter altitu-
 dimem, nimirū iam nō pertingente oculorū acte, grauiter
 ea res me diſcruciabat, ac vehementer perplexum habe-
 bat. Ego quum ad hunc modū eſſem ſolicitus, ac propemo-
 dum etiam lacrymarer: adeſt a tergo ſapiens ille Empe-
 docles, ea ſpecie ut carbonariū quempiam eſſe diceres, ci-
 nere oppletus, atq; exuſtus. Hunc ego quū vidiffem (dicē-
 dum eſt enim) nōnihil perturbabar, ratus demonē aliquē
 lunarē videre me. At ille: Bono, inquit, es animo Menippe.

Nullum ego ſum numen, quid me immortalibus æquas
 Sum Empedocles ille phyſicus: etenim ubi me præcipitē
 in crateras inieciſſe, ſumus ab Aetna raptū huc ſubnexit.

Itaq; nunc lunam incolo, aëriuagus plerunq; ac rore victis
 to. Adsum autem hęsticiam istam tibi adempturus: nam
 illud (ni fallor) male & habet, torquetq;, quod non liceat
 tibi perspicuę terram cernere. Bene abs te factum est, in-
 quam, optime Empedocles: vbi primū deuolaro rursus in
 Gręciam, tui memor sacrificabo tibi in fumario: atq; in
 nouilunij ter ad lunam inhians, vota faciam. Imò per En-
 dymionem, inquit ille haud huc accessi pręmij gratia, sed
 affectio quędam mouit animū meum, quū te viderem af-
 fectum molestia: verū scis quid facies, quò perspicax fias?
 Non per louem, inquam, nisi tu mihi forsitan caliginem
 amoueas ab oculis: nam in presentia videor nō mediocri-
 ter lippire. Atqui me, inquit ille, nihil erit opus. Etenim
 vt acutę videas, id ipse tecū ē terra allatū habes penes te.
 Quid igitur est istud, inquam, neq; enim noui? An igno-
 ras, inquit, te dextram aquile alam indutū esse? Scio, in-
 quam, maxime, sed quid al. e cum oculo? Quoniam, inquit,
 aquila inter animantia cętera acutissimi visus est, vnde
 sola solem aduersum obtuetur: atq; ita demum est rex &
 ingenua aquila, si non cōuenientibus oculis aduersus radios
 aspiciat. Ita quidem aiunt, inquam. Quare iam me pœ-
 nitet qui nō meis exēptis oculis aquilinos inseruerim, cū
 huc ascenderem. Nam nunc sanē dimidiatus aduenio, neq;
 omni ex parte satis regaliter adornatus, quin magis adsi-
 milis videor nothis istis, & abdicatis. Attamen in te est,
 inquit, vt protinus alterū oculū regalem habeas. Etenim
 si assurges, velisq; cohibita vulturis ala, alterā solam mo-
 uere, iuxta proportionem al. dextro oculo cernes acutę:
 quomimul altero cęcutias nulla ratione succurri potest,
 propterea quòd ad partem pertinet deteriorem. Mibi,
 inquam,

inquam, satis est, si vel dextra ex parte aquilino more
 cernam. Nihil enim fuerit deterius, cū mihi non rarò
 vidisse videar, sabros altero oculo melius etiam ad regu-
 lam exequantes ligna. Hęc locutus, simul ea faciebam,
 quę pręceperat Empedocles, ille interim paulatim sub-
 ducens sese, sensim in fumum euauit. At simulatq; mou-
 issim alam, ingens lumen mihi circumfulsit, ad eò vt cun-
 ctę fierent in conspicuo, quę hactenus latuerant. Desce-
 xis igitur in terram oculis, clarę videbam, & vrbes, &
 homines, & quę fiebant: neque solim ea quę sub dio, ve-
 rū etiam quę domi faciebant, rati sese à nemine videri.
 Ptolemęum vidi cum sorore rem habentem: Lysimacho
 struentem insidias filium: Antiochū Seleuci filiū, nouer-
 cę Stratonicę clanculum inuentem: Thessalum Alexan-
 drum ab vxore tolli ē medio: Antigonū filij vxorem adul-
 terio stuprantem: Attalo venēnū porrigentem filiū. Rur-
 sum ex altera parte Arsacem interficientem mulierculam:
 & Arbacem Eunuchum gladium educentem in Arsacem.
 Porò Spartinus Medus ē conuiuio foras protrahebatur
 à satellitibus, calice aureo in frontem impacto. Atque hęc
 fermē cōsimilia tum in Libya, tum apud Scythas, ac Thra-
 ces, in regijs geri licebat cernere. Nempe adulterantes,
 occidentes, insidiantes, rapientes, peierantes, trepidan-
 tes, nonnullos ab intimis amicis prodi. A regum qui-
 dē negotia huiusmodi mihi spectaculum exhibebant.
 Cęterum quę factitabant plebei, longē magis erant ridi-
 culi. Siquidem & inter hos videbam Hermodorum Epi-
 cureum ob mille nummum peierantem: Agathoclem Stoi-
 cum de mercede discipulum in ius vocantem: Cliniam rhe-
 torem ex Aesculapij sano phialam auream suffurantem:

Herophilū Cynicum in fornice dormientem. Quid enim alios cōmemorem, qui parietes perforerent, qui lites agitabant, qui scenerabant, qui reposcerent? Nam varium quoddam, & vndiq; mixtum erat spectaculum. **AMIC.** Atqui rectè facies Menippe, si ista quoq; retuleris. Consentaneum est enim te ex his non vulgarem cepisse voluptatem. **MENIP.** Ne fieri quidē potest Amice, ut cum ista ordine recenscam, quū spectare modō ista fuerit difficilimum; verū rerum fastigia eiusmodi fermē videbantur, qualia refert Homerus in clypeo, vbi erant conuiuia, nuptiæq;. Altera ex parte iudicia, & conciones. Rursum alia ex parte sacrificabat quispiam. In proximo verō cōspiciebatur aliquis luctum agens. Porro quū ad Geticam respicerem, videbam belligerantes Getas. Rursum vbi ad Scythas desleckerem, cernere erat errantes in plaustris. Mox vbi paululum in diuersam partem deflexissem oculum, spectabam agricolantes Aegyptios. Phoenix scortabatur, Cilix latrocinebatur, Lacon loris cedebar, Atheniensis causus agebat. Hæc omnia quū eodem tempore gererentur: cogita nunc cuiusmodi visa fuerit rerum cōfusio. Non aliter, quā si quis producat multos saltatores, vel potius multas choreas: deinde præcipiat, ut omisso concentu propriam quisq; cationem canat. Deinde si certatim canat vnusquisq; & peculiarem suum cantū absolute studeat, vocisq; magnitudine viciniam superare contendat: cogita tecū per Iouem, cuiusmodi futurus sit eiusmodi cantus. **AMIC.** Modis omnibus Menippe ridiculus ac confusaneus. **MENIP.** Atqui Amice, hoc genus sunt omnes qui in terris choreas agunt, omnisq; mortalium vita ex huiusmodi constat discrepantiā: quippe qui non

qui non modō sonent absona, verū & ornatu sint dissimili, diuersaq; moneant, neque quicquam idem cogitent, donec choragus omnes è scena exigat, negans diutius choreas ducere oportere. Id vbi factū est, iam omnes sunt inter se similes, taciti, nec amplius confusam illam, & incompositam canentes cantionem. Verū in vario ipso ac multiformi theatro, videlicet ridicula erant quæ gerebantur omnia: præcipuè verō mihi risum mouebant ij, qui de agrorū finibus contendebant, quiq; sibi placerent hoc nomine, quod Sicyonium agrum colerēt, aut quod Marathonis eam partem haberent, quæ est iuxta Oenoën, aut quod in Acarnania iugerum mille possiderent. Cum vniuersa Græcia, quemadmodum id temporis mihi è sublimi despicienti videbatur, quatuor digitorum spatium haberet videretur. Attica (ni fallor) proportione minima pars erat. Itaq; perspexi quid esset reliquum, quod diuitibus istis animos tolleret. Etenim is qui inter hos quā plurimum agri possidebat, vix vnā ex Epicureis atomis colere mihi videbatur. Cæterum vbi ad Peloponnesum flexissem oculos: deinde terrā Cynosuræ subiectam aspexissem, veniebat in mētem pro quantula regione, quæ nihilo esset latior lente Aegyptia, tam ingēs Argiuorum ac Lacedæmoniorum multitudo cecidisset vno die. Porro si quem conspexissem auro superbientem, quod anulos haberet octo, phialas quatuor, magnopere ridebam & hunc. Nam Pangæum vniuersum, vnā cum ipsis metallis, vix erat magnitudine milij. **AMIC.** O te felicem Menippe, qui tam nouum spectaris spectaculū. Sed agē dic mihi per Iouem, ciuitates, atq; homines ipsi, quanti videbātur ex alto cōtemplanti? **MENIP.** Equidem arbitror te septennumero

formicarum concionem vidisse: aliquas in orbem obambulantibus, nonnullas excurrentes, rursus has in ciuitatem redeunt. Atque hæc quidem finem exportat: hæc alicunde raptam fabæ tunicam, aut dimidiatū frumenti granū currens apportat. Consentaneū est autē pro ratione vitæ formicarū, esse apud illas & ædiū fabros, & cōcionatores, & magistratus, & musicos, & philosophos. Sed vrbes sanè cum ipsis viris, formicarū nidis maxime videbantur ad similes. Quod si tibi videtur humiliter exemplū, viros cum formicarū republica conferre, verustas Thessalorum fabulas spectata. Reperies enim Myrmidonas, gentē bellicosissimam, è formicis viros natos esse. Tam posteaquam satis spectassem omnia, satisque risissem, excubi me ipsum, subuolauī.

Ad reliquos diuos Iouis altitonantis in ædes.

Nondum stadium ascenderam, cum Luna, formicea sonans voce: Menippe, inquit, ita tibi contingant quæ optas, inserui mihi in re quæpiam apud Iouem. Dic, inquam, neque enim erit molestū, nisi si quid oneris sit portandum. Nuncium, inquit, quendam haud grauem, ac petitionē meo nomine Ioui perferes. Enecor Menippe, & multa, & intoleranda ab istis philosophis audiens. Quibus prætere nihil est negotij, nisi ut curiosi res meas exquirant, quæ sim, quæta sim, & quam ob causam dissecer, dimidiataque, fiam, curque; vtrinque; gibbosa videar. Tum hi me dicunt inhabitari illi speculi ritu supra mare suspensam esse. Alij rursus, quod quisque; secum excogitarint, hoc mihi tribuunt. Postremo ipsum quoque; lumen aiunt mihi & furium esse, et adulterinum: quodque; superne à sole proficiscatur, neque; finem faciunt, etiam cum hoc qui mihi frater est, committere me, & factionē inter nos ferere conantes. Neque; satis erat illis

illis, quæ de ipso dixerunt sole, saxum esse illum, & massam candentem. Et tamen quam multarum rerū illis sum conscia, quas noctu patrant, turpissimas & execrandas, cum interdum tetrici sint, & aspectu virili, habituque; graues, & imperitorū oculos in se coniectos habentes. Atque; ego cum ista videam, sileo tamen. Neque; enim decorū arbitror, retegere, atque; in lucem efferre nocturnas illas diatribas: & quam quisque; in aperto viuat vitam. Quinetiam si quem conspicerem adulterantem, aut furantem, aut aliud facinus quam maxime nocturnum audentem, cōtinuō contracta nube tegebam, ne vulgo ostenderem viros senes, ea gerentes, quæ neque; barbæ prolixæ, neque; virtutis professiones essent decora. At istis pro nihilo est, oratione me disserpere, modisque; omnibus contumeliæ afficere. Ad eodē ut (testis est mihi nox ipsa) sæpius in animo habuerim, quam possem hinc longissimō demigrare quopiam, ubi liceret curiosam istorū linguam effugere. Hæc igitur meminere, ut Ioui renuncies: simulque; illud addas, ne fieri quidē posse ut hoc in loco durem, nisi Physicos illos comminuat, Diabolectis os occludat, Stoam demoliatur, Academiam exurat, quæ in Peripato habentur, diatribis finem imponat. Siquidem ad hunc denique modum fiet, ut mihi paretur quies, desinantque; me quotidie commetiri. Fient, inquam, quæ mandas, simulque; rectā ad ipsum cælum tendebam.

Nulli ubi comparent hominum, ve, bouum, ve labores.

Etenim paulo post ipsa etiam Luna mihi perpusilla videbatur è sublimi. Tandem & terram obtexerat. Porro relicto ad dextram sole, per ipsas volans stellas, tertio die ad cælum perueni. Ac primū quidem mihi visum est, protinus ita ut eram, introire: ratus facile fieri posse ut falle-

rem: quippe dimidia mei parte aquila. Porro aquilam sciebam iam olim esse Ioui familiarem. Post apud me perpendebam illos quam primū deprehensuros esse me, qui alteram alam vulturinam indutus essem. Quapropter optimum facturatus, non temere venire in periculum, audens ^{colloc} pulsavi fores. At Mercurius audito pulsu, ac nomen percontatus meum, festinatō abijt, Ioui renuntiaturus. Nec multo post, introsum accersitus, magnopere pauitans, ac tremens. Offendoq; deos omneis pariter confidentes, nec hos absq; sollicitudine. Nōnihil enim animos illorū turbabat nouus, & inopinatus aduentus meus. Et quantū antea nunquā expectabant, futurū, vt mortales omnes mox aduenirent, ad eundem modū alati. Porro Iupiter, admodum terribili vultu, toruoq; & Titanico me obtuens, inquit:

Quisnam es, & vnde venis: vbi nam vrbs tibi, quiue parentes? Hoc vbi audissem propemodum metu sum exanimatus. Attamen constiti stupidus, præq; vocis magnitudine attonitus. Aliquanto post ad me reuersus, omnia dilucide exposui, ab ipso exorsus capite. Quemadmodum concupissem sublimia illa cognoscere: Quemadmodum accessissem ad Philosophos: Quemadmodum desperassem, distractus illorum dictis. Deinde meum inuentum, cum alas reliquaq; omnia, vsq; ad ipsum cælum. Post omnia addidi quæ Luna mandarat. Itaque ridens Iupiter exporrectis aliquantum supercilijs: Quid dicas, inquit, de Cero, & Ephialto, cum ausus sit & Menippus in cælum ascendere? At in presentia quidem te ad hostij eōsuetudinē inuitamus. Cras, inquit, super his quorū gratia huc aduenisti, dato responso dimittemus: simulq; cū dis-

cto sur-

& surgens, ibat ad eam cœli partem, vnde maximè omnia poterat exaudiri. Iam enim tempus erat, vt votis audicdis consideret. Atq; interim inter eundū, percontabatur me super his negotijs, quæ essent in terra, ac primū quidē illa: Quanti nunc venit Iriticum in Græcia; Et num superior hyems grauitè nos tetigit: Et num olera egent imbre copioso. Sub hæc rogabat: num quis adhuc superesset è Phidiæ genere. Et quam ob causam Athenienses tot annos Iouiali intermississent; & num in animo haberent Olympium suū absoluerè; Et num essent comprehensi, qui templum Dodonæū sacrilegio spoliassent. Ad ea cum responsū dixissem: Dic mihi, inquit, Menippe, de me verò quam habent homines opinionem? Quam, inquam, dhere, nisi maximè piam: nimirum omnium deorū regem esse te. Ludis tu quidem, inquit, Ceterū ego cōtentionem illorum probe noui, etiam si nihil scire. Si quidem fuit olim tempus, cum illis & vates esse viderer, & medicus. In summa, vnus eram omnia. Tū Iouis plene erāt, & viæ omnes, simul & mortalium conciones Pisa, ac Dodona splendide erant, ac conspiciendæ omnibus. Porro præ fumo sacrorū, nec attollere oculos mihi licebat. Verū posteaquam Apollo apud Delphos constitit oraculum: Aesculapius medicinæ officinam Pergam: simulatq; Bendidium natum est in Thracia: Anubis templum in Aegypto: Diana apud Ephesios, ad ista quidem concurrunt omnes, solennes conuentus celebrant, Hecatombas offerunt: mihi verò tanquam ætate defecto, abunde magnum honorem habuisse se putant, si solido quinqueennio sacrificarint in Olympia, proinde videas aras meas frigidiores, quam sint vet' Platonis leges, vel Chryssippi syllogismi. Huiusmodi quæpiam

quepiam ^{translat} confabulati, in eum peruenimus locum, ubi con-
 sessurus erat ad exaudienda vota. Erant autē ordine sita ^{ly}
 fenestrate, cuiusmodi sunt ora puteorū, habentes opercula, ^{ly}
 iuxta vnamquingue sella posita erat aurea. Itaq; iupiter ^{ly}
 cum ad primum iussisset detracto operculo, prębuit sese ^{ly}
 petentibus. Optabant autē ex omni vniūq; terra, diuersa, ^{ly}
 variaq;. Nam ipse quoque admotis pariter auribus simul ^{ly}
 audiebat vota. Erant autem huiusmodi. O' iupiter, con- ^{ly}
 tingat mihi regnum. O' iupiter, contingat capis, & al- ^{ly}
 lia mihi prouenire. O' iupiter vtinam pater mihi breui ^{ly}
 moriatur. Rursum alius aliquis dicit: Vtinam existam ha- ^{ly}
 res vxoris: Vtinam nemo resciscat me situisse insidias ^{ly}
 fratri. Contingat mihi vincere litem: Coronari Olympia. ^{ly}
 Porro ex his qui nauigabant, hic optabat vt spiraret Bos ^{ly}
 reas: ille vt Notus: Agricola optabat pluuiam: cōtra fullo ^{ly}
 solem. At iupiter audiens, & singula vota diligenter ex- ^{ly}
 pendens, non omnibus pollicebatur. ^{ly}

Verūm hoc concessit Saturnius, abnuuit illud.

Nam iusta vota per os fenestrate sursum admittebat, ad- ^{ly}
 missa ad dextram statuens. Rursum iniqua remittebat irri- ^{ly}
 ta, statū deorsum redigens, ne possint ad cælum accedere ^{ly}
 re. Super vno quodam voto videbat illum etiā ambigen- ^{ly}
 tem. Etenim cum essent duo, qui diuersa peterent, & qua- ^{ly}
 les victimas pollicitantes: non inueniebat vtri potius ana- ^{ly}
 nueret. Itaq; iam Actemion illud illi accidebat, vt nihil ^{ly}
 statuere posset. Verūm exemplo Pyrrhōnis suspensus hęc ^{ly}
 rebat etiā, ac considerabat. Porro cum iam satis vota ^{ly}
 proponētib; dedisset operam, ad proximam digressus ^{ly}
 sella, & ad secundam fenestram, prono capite, fordera ^{ly}
 offerentibus, ic turantibus dabat operam. Vbi his quoque ^{ly}

responsum esset, ac Hermodorū Epicureum fulmine com- ^{ly}
 minuisset: ad proximā deinde sellam sese transtulit, de di- ^{ly}
 uinationibus, omnibus, & augurijs auditurus. Hinc ad sa- ^{ly}
 crificiorū fenestram transijt, per quam fumus ascendens, ^{ly}
 denunciabat Ioui nomē vniuscuiusq;, qui rem diuinam sa- ^{ly}
 ceret. Rursum omisus his, ventis & horis mandabat, que ^{ly}
 facere deberent. Hodie apud Scythas pluito, apud Libyes ^{ly}
 fulgurato, apud Græcos ningito. At tu Boreā spira in Ly- ^{ly}
 cia, Tu Notū quiete, Zephyrus Adriani vniūq; concitet. ^{ly}
 Tum in Cappadociam grandinis mille modis dispergatur. ^{ly}
 Tantem omnibus sermōnatis, discedebamus in eum ^{ly}
 locū ubi cōpotant aq;. Iam enim cœne tempus erat. Męq; ^{ly}
 Mercurius arreptū iussit accūbere iuxta Panem, & Co- ^{ly}
 thabātes, & Attim, ac Sabazium, inquilinos istos & an- ^{ly}
 cipites deos. Interea panem exhibebat Ceres, Boebus ^{ly}
 vinū, Hercules carnes, in ytha Venus, Neptunus Menis- ^{ly}
 des: simul interim & ambrosiam, & in star surtim degus- ^{ly}
 tabam. Nam optimus ille Ganymedes, est hominum ^{ly}
 amans, si quando conspexisset Iouem auertere oculos, ne- ^{ly}
 staris cyathū vnum, nonnunquam etiam duos mihi insun- ^{ly}
 debat. Dij verō que admodum alicubi dixit Homerus, ^{ly}
 & ipse opinor, vt ego illic conspiciat, neq; frumctum ^{ly}
 edunt, neq; potant nigvantia vna, verū Ambrosiam ap- ^{ly}
 ponunt, & nectare inebriantur: præcipue verō gaudent ^{ly}
 vesci sacrificiorum fumo, vñā cum ipso nidore, subuolante: ^{ly}
 ad hęc sanguine vitāmarum, quem sacrificantes oris ^{ly}
 insundunt. Caterū inter coenandum, & Apollio citharā ^{ly}
 ra canebat, & Silenus Cordacem saltabat, & Muse sur- ^{ly}
 gentes in medium, tum Hesiodi Theogonias nobis canē- ^{ly}
 bant, tum primam ex Pindaricis hymnis odam: deinde ^{ly}
 omnium

et obsequio egeat, id ignoro. Hoc genus sunt nobis et dii haec pecudes. Iam verò qui ex his vocantur Epicurei, vehementer sunt etiam còtumeliosi, neque mediocriter nos mordent, affirmantes neque dijs esse curae res mortaliù, neque omnino considerari à nobis quid apud illos agatur. Quas ob res tempus est, ut de his còsultemus. Propterea quòd si semel valeant haec persuadere ijs qui sunt in vita, non mediocriter esuriatis. Quis enim post vobis rem diuinam faciat, cum nihil inde expectet emolumentis? Nam de quibus luna hos accusat, omnes audistis heri narrantem hospitem. Super his consultate, quae pariter et hominibus sunt quam utilissima, et nobis quam minime periculosa. Haec locuto Ioue, frequens adferebat concio: mox clamatum est ab omnibus, effulmina, exure, comminue, in barathrum, in tartarum, ut gigantes. At Iupiter rursus indicto silentio, sicut ista, inquit, quemadmodum vultis. Omnes comminuentur cum ipsa sua dialectica. Quaquam in praesentia sanè fas non est punire quenquam. Est enim Hieromenia, sicuti nostis, quatuor hos menses. Iamque inducias promulgauit. Itaque proximo anno, incunte vere, mali male perdentur formidando fulmine:

Sic ait: atque supercilij pater annuit atris.

Porrò de Menippo haec mihi videntur, inquit, ut ademptis illi alis, ne quando demò redeat, à Mercurio deferatur hodie in terram. Haec loquutus demisit cœtum. Me verò Cyllenius dextra aure suspensum, heri circiter vesperam deposuit in Ceramicò. Audisti omnia, omnia inquam Amice, quae è caelo mecum adfero. Quare ab eo iam eadem haec renunciaturus philosophis in Pœcila inambulantibus.

TOXARIS

41

TOXARIS SIVE AMICITIA, DIALOGVS LVCIAI
DES. ERAS. ROTERO, INTERPRETE.

INTERLOCVTORES, MNESIPPVS
Graecus, TOXARIS Scythæ.

MNESIPPVS.

VIDE ais Toxaris? Sacrificatis Orestis ac Pyladi vos Scythæ deosque esse illos creditis? TOXARIS. Sacrificamus Mnesippe, sacrificamus inquam; haud tamen deos esse arbitrati, sed viros bonos. MNESI. An verò mos apud vos, etiam bonis viris posteaquam vita defuncti sint, perinde ut dijs sacra facere? TOXA. Non istuc modò, verum eosdem festis diebus, ac celebribus conuentibus honoramus. MNESIP. Quid captantes aut sperantes ab illis? Neque enim quo benevolentiam illorum conciliatis, ob id rem diuinam illis facitis, quum iam sint mortui. TOXA. Nihil officiat fortassis, si et eos qui mortui sunt, propitios haberemus: quanquam non ob id tantum haec facimus: quin magis existimamus nos rem vehementer conducibilem et his, qui in vita sunt, esse facturos, si praesentium virorum memoriam celebremus, honoremque habeamus ijs, qui vita defuncti sunt. Siquidem hac ratione futurum arbitramur, ut multi apud nos illorum similes euadere cupiant. MNESIP. Ista quidem rectè iudicatis: at Pyladem

G dem

dem atque Orestem quo nomine potissimum suspexistis, ut dijs eos æquaueritis: idq; adeo quum hospites vobis essent: vel, quod grauius, hostes? Quippe posteaquã naufragio eiekti ab ijs, qui tum Scythiam incolebant, essent comprehensi, abduktiq;, vt Diana immolarentur: adorti carcerarios, neq; non oppressorexub ijs, & regem trucidarunt, & assumpta sacerdote, quim ipsa quoq; Diana sublatã, nauigio sese proriperunt, irrisa publica Scytharũ lege. Quod si ob istiusmodi facta honorem habetis viris: facillè affecuti fueritis, vt multos illorũ similes reddatis. Iamq; ipsi ab hoc die vsq; ad prisca illa respicite: num vobis expedierit multos in Scythiã Orestes ac Pylades appellere. Nam mihi quidem isto pacto mox futurum viderur, vt religionis ac deorum expertes reddamini: dijs qui reliqui sunt, ad eundem modum è regione vestra in exitium ablegatis: postea, opinor, deorum omnium vice, viros, qui illos eiektum venerant, diuinitate donabitis: & qui sacrilegi in vos fuerunt, ijs tanquam dijs sacrificabitis. Quod si nequaquam horum gratia Orestem ac Pyladem colitis, sed aliud quippiam Toxaris in vos beneficij contulerunt: qua gratia quum olim non esse deos iudicaueritis, nunc è regione, sacra illis facientes, deos esse creuistis? Et qui tum parum aberant vt victimæ fierent, ijs nunc victimas offertis? Enimuero ridicula videantur ista, & cum his quæ quondam statueratis pugnantia.

TOXARIS. Et ista quidem Mnesippe præclara sunt virorum illorum facinora, quæ commemorasti: videlicet duo quum essent, tam ingentem ausum audere, vt tam procul à sua patria profecti, mare transmitterent, Græcis ad id vsque temporis intactum, nisi solis his, qui Argo in Colchidem traiecerunt

traiecerunt exercitum: nihil expiuefacti, neque fabulas, quæ de illo feruntur, neq; appellationem veriti, quod inhospitum vocaretur, videlicet, opinor, quod feræ undique gentes accolerent: deinde quum iam capti essent, vsque adeo strenuè sese gesserint, neque sat habuerint, si tantum Nicolumedẽ euaerant, nisi & à rege acceptam contumeliam vlti, & Diana sublata ad nauigassent. Quid? an non admiranda hæc, & quæ diuino quodam honore digna iudicent, quicquid est hominum, qui virtutem suspiciunt? Quanquam non ista spectantes in Oreste ac Pylade, pro heroibus illos habemus. MNESIPPE. Atqui iam dices, quid nam præter ista suspiciendum patrarint atque diuinum? Nam quantum ad nauigationem & peregrinationem attinet, non paucos profectò diuiniore istis ostendero negotiatores, atque inter hos præcipuos Phœnices, qui non in Pontum, neque ad Mæotidem vsq;, aut Bosphorum tantum enauigant, verum quaquã versus, Græcum ac Barbarum mare permetiuntur. Hi siquidem omnem oram, & omne littus (vt ita dixerim) perscrutati in annos singulos, extremo demum autumnio in suam patriam reuertuntur: quos scilicet ad eandem rationem pro dijs habeto, id quæ etiamsi complures eorum caupos nes ac salsamentarios esse reperies.

TOXARIS. Audi nunc, ô vir admirande, consideraq; quanto nos, qui barbari vocamur, rectius vobis de bonis viris sentiamus. Si quidem in Argo, atque Mycenis ne sepulchrum quidem vllum insigne videre est Orestis ac Pyladis, apud nos verò & templum ostenditur, ambobus illis communiter sacrum (ita vt par erat amicis) & hostiæ offeruntur, reliquus quæ omnis honos. Porro quod hospites

erant, non Scythæ, id verò nihil obstat, quo minus bo-
 ni viri iudicentur: neque enim perpendimus cuiates sint
 viri honesti ac probi: neque invidemus, si cum amici non
 fuerint, res egregias gesserunt. Quin magis admirantes
 ea quæ patrarunt, ab ipsis factis domesticos ac nostrates
 illos ducimus. Quod autem potissimum stupentes in illis
 viris efferimus, illud est, quod nobis visi sunt amici inter
 sese longè optimi existisse, atque alijs exemplo fuisse,
 quasiq; legem statuisse, quemadmodum oportet amicos
 omnem inter se communicare fortunam, simulq; prome-
 ruisse, ut à Scythis, qui in amicitie laude primas tene-
 rent, solerentur. Haec quæcunque alter cum altero, vel
 alter pro altero tulit, ea maiores nostri descripta in co-
 lumna ærea reposuerunt in templo Orestis, ac leges sta-
 tuerunt, ut ea columna prima esset institutio, disciplinaq;
 liberis suis, si meminissent, quæ in illa essent adscripta.
 Itaque penè patris quisque sui nomen citius obliuiscere-
 tur, quam res gestas Orestis ac Pyladis ignoraret. Quin
 & in porticu templi eadem quæcunque in columna no-
 tantur, priscorum picturis adumbrata visuntur. Nemp-
 pe Orestis una cum amico nauigans, deinde fracta inter
 abruptas cautes ipsorum naue cõprehensus, & ad victi-
 mam adornatus, iamq; Iphigenia initiat eos. Ex aduerso
 verò in altero pariete idem iam vinculis exutus depictus
 est, ac Thoantem occidens, multosq; ex Scythis alios.
 Postremò soluentes, abducta Iphigenia, ac dea. Porro
 Scythæ frustra à scapham adoriuntur iam nantem, hærentes
 gubernaculis ac conscendere conantes. Deimæ re frustra
 tentata, alij quidè ex eis saucij, alij verò eius rei metu cõ-
 pulsij, natatu semet in solum recipiunt, vbi vel maximè
 liceat

liceat perspicere, quautam alter in alterum beneuolen-
 tiam præstiterit in conflictu cum Scythis. Fecit enim pi-
 stor utrunq; de hostibus in semet ruentibus securū, pro-
 pellemtem autem eos qui in alterum feruntur, ac præ illo
 iaculis occurrere conantè, pro nihiloq; ducentè, si interie-
 rat ipse, modò seruet amicū, vel suo ipsius corpore præ-
 ueniens, excipiensq; ictus in illum intentos. Iam verò
 tantam illorum beneuolentiam, atque in rebus tristibus
 communionem, fidem, humanitatem, veritatem, deniq;
 constantiam alterius in alterū amoris, hæc haudquaquam
 humana putauimus esse, verum animi cuiusdam præstan-
 tioris, quàm pro more vulgariū istorum mortalium, qui
 donec secundis ventis nauigatur, amicis indignantur, nisi
 ex æquo participes fiant rerum letarum: quod si vel pau-
 lulum eis venti restare cõeperint, aufugiunt, solos in pe-
 riculis deserentes. Enimvero ut illud noueris, nihil
 amicitia melius arbitrantur Scythæ, neque est in quo Scy-
 thæ magis gloriatur, quàm in adiutandis amicis, commu-
 nicandisq; rebus acerbis: quemadmodum neque probrum
 apud nos malus vllum, quàm amicitie desertorem videri.
 Has ob res Orestem, ac Pyladem veneramur, quod præ-
 stantes extiterint in Scytharum virtutibus, atq; in amis-
 citia præcellentes, id quod nos omnium maximè admira-
 mur. Appellationem quoque ex his illorum factis im-
 posuimus, ut Coraci vocentur, quod quidem nostra in lin-
 guis perinde sonat, ac si quis dicat: dij amicitie præsides.
 M N E S I P. Hui Toxaris, profectò non arcu modò va-
 luerunt Scythæ, bellicisq; in rebus ceteris antecellue-
 runt, verum videntur & ad orandum, persuadendumq;
 omnium aptissimi: vnde mihi quum dudum secus videre-

tur, nunc eidem meritò fecisse videmini, qui sic Orestem ac Pyladem in deorum numerum retuleritis. Verùm illud me fugerat vir optime, quod pictor quoq; bonus esses. Admodum enim euidenter ostendisti nobis, quæ sunt in Orestis templo, picturas, pugnamq; virorum alteriq; pro altero suscepta vulnera. Tamet si nou putaram amicitiam vsq; adeò cultam fuisse quondam apud Scythas, magis autem quod barbari essent, atq; agrestes similitate quidem ira, rabieq; perpetuo committi: amicitiam verò, ne in familiarissimos quidè exercere solitos: idq; conijciens, quò ex alijs quæ de illis audimus, tum ex hoc, quod progenitores suos vitæ defunctos deuorant. TOXA. An nos Græcis quum alijs in rebus tum in his quæ ad parentum attinent cultum, sanctiores, magisq; pij simus, in presentiarum hæudquàm contenderim. Quòd autem nostrates amici longè fideliores sint amicis Græcis: quodq; amicitie ratio maior apud nos, quàm apud vos, hæud difficile fuerit docere. Ac per deos Græcorum, ne tibi molestum sit audire, si quæ perpexi, dixerò, multum iam temporis apud vos versatus: vos enim mihi videmini præclarior cæteris de amicitia verba posse facere, vim verò factaq; illius, adeò non solum pro sermorum dignitate non exercere, vt sat vobis sit prædicare eam, et quantum sit bonum, ostendere. At vbi vsu venit, deficientes à sermonibus, nescio quomodo, è medio negotio aufugis. Cæterum quum Tragædi in scenam progressi, istiusmodi amicitias vobis representant, plerique laudatis, atque applauditis, ac pro se mutuo periclitantibus illis lacrymatitis, ipsi verò nihil dignè laude pro amicis præstare audeatis. Quin si quando sortè accidat, vt egeat amicus, ibi pro-

timus

timus non secus atq; insomnia, procul auolantes euanesceb vobis multa ille tragædiæ, vosq; similes relinquunt inanibus istis, ac mutis personis, quæ diducto ritu, atq; immanè hiantes ne minimè quidem loquuntur. At nos è diuerso, quò sumus in dicendo de amicitia posteriores, hoc in præstinda ea præcedimus. Quare si videtur, ira in presentiarum agamus, prisco illos amicos valere sinamus, si quos vel nos, vel vos ex his, qui olim fuere, recensere valeamus, quando ista quidem parte vos nimirum superaue-ritis, compluribus ac grauib; adductis testibus, nempe poëtis, qui Achilles et Patrocli amicitiam, tum Thesei Perithoiq; neque non aliorum necessitudinem, pulcherrimis versibus, carminibusq; contexuerunt. Quin paucos quosdam in medium adferamus ex his, qui nostra ipsorum memoria fuerint, atque eorum res gestas exponamus. Ego quidem Scythicas, tu verò Græcicas. Et in his vter superarit, melioraq; produxerit amicorum exempla, is et victor esto, ac suam ipsius victoriam promulgato, tanquam qui pulcherrimum honestissimumq; certamen decertarit: adeò vt ego quidem non paulò malim mihi in singulari victo certamine dextram amputari (nam ea est apud Scythas victo pœna) quam in amicitia quopiam inferior iudicari, præsertim Græco ipse Scythæ quum sim. M N E S I P. Quamquam est hæud mediocris negotij, cum viro, ita vt tu es, bellatore, singulari certamine congreddi, tum admodum instructo missilibus ac penetrabilibus narrationibus, hæud tamen vsq; adeò igna perit, tam cito vniuersam deserens Græciam, tibi cesserò. Etenim vehementer absurdū fuerit, quum duo illi tantum vicerint Scytharum, quantū fuisse declarant tum fabulæ,

G 4

LUCI

tum vetustæ vestre picture, quas paulò antè scitè admo-
 dum representabas, Græcos omnes, tot nationes, tot ci-
 uitates, nullo defendente vinci abs te. Nam isthuc si fiat,
 non dextram, quemadmodum apud vos solet, sed linguam
 execari conueniat. Sed utrum spectare nos oportet, nu-
 merum ne eorum, quæ amicè quis gesserit, an magis quo-
 plures alteruter amicos referre poterit, hoc victoria di-
 gnior videbitur? TOXA. Nequaquam, imò non multi-
 tudine vis horum spectetur, verum si qua tu narabis fa-
 cta, his quæ narrabo, videantur præstantiora, magisq; pe-
 netrantia, tum nimirum etiam si numero paria sint, oppor-
 tuniora magisq; letalia mihi facient vulnera: Ac penè me-
 met ad tectus accommodabo. MNES. Probè loqueris. Sta-
 tuamus igitur quot erunt satis. TOXA. Mihi quidem sa-
 tis fore videtur, si uterq; quinque narret exempla. MNES.
 Idem mihi videtur, ac prior dicit, verum adiuratus, ni-
 mirum non nisi vera dicturum, alioqui fingere eiusmodi,
 non admodum fuerit difficile, palam autem refelli non que-
 ant. Porro si iuraris, nefas sit non habere fidem. TOXA.
 Iurabimus, si quid etiam iureiurando opus esse censes.
 MNES. At quis tibi è dijs nostratibus, num satisfaciat
 Iupiter Philius? TOXA. Et maxime. Ego quoque
 tibi nostratem iurabo, me ipse in lingua. MNES. Te-
 stis igitur esto Iupiter Philius quæcunque dicturus sum
 apud te, ea nimirum vel quæ viderim ipse, vel quæ ab alijs
 quoad fieri potuit, diligentissimè perceperim, narraturum,
 nihil ex me ipso comminiscens, alleuantemq;. Ac pri-
 mo quidem loco, Agathocles Diniaeq; amicitiam referam,
 quæ apud Ionas est celebratissima. Nam Agathocles hic,
 qui Samius fuit, non ita pridem vixit, vir in amicitia qui-
 dem

dem præcipuus, ita ut re declarauit: ceterum reliquis in
 rebus vulgò Samiorum nihilo præstantior, neque gene-
 re, neque ceteris item opibus. Huic cum Dinia Ephesio
 Lisionis filio, amicitia à puero intercesserat. Porro Di-
 nias supra modum ditatus est, & quemadmodum solent
 ij, qui nuper opes nacti sunt, complures & alios secum
 habebat, satis quidem idoneos illos, & ad compotandum,
 & ad voluptariam consuetudinem, ab amicitia verò lon-
 ge alienissimos. Atq; inter hos interim habebatur Aga-
 thocles, conueniebatq;, & compotabat illis, non admo-
 dum approbans eam viuendirationem. Dinias autem ni-
 hilo hunc potiore habebat, quam ceteros adulatores.
 Tandem etiam offendere coepit, crebrius obiurgans, mo-
 lestusq; videbatur, quippe qui admoneret cum maiorum,
 præciperetq; ut seruaret, quæ multò labore parta, pater
 illi reliquisset, adeò ut ob hæc ne ad comessationes quidè
 illum demceps adhiberet, sed solus cum illis comessare-
 tur, celare cupiens Agathoclem. Demum ab assentatorijs
 illis misero persuasum est, quòd adamaretur à Charic-
 clæ Demonactis vxore, viri illustris, atq; inter Ephe-
 sios in honoribus ciuilibus primarij. Iam & literulæ à mu-
 liere ad illum ventitabant, & sarta semimarcida, & ma-
 la quedam admorsa: denique quicquid ad hæc lenæ ma-
 chinantur in adolecentes, quò paulatim illis amorem ar-
 tibus quibusdam inserant, primumq; hac incendunt opi-
 nione, quòd sese credant amari. Nam plurimum illicit &
 hoc, præsertim eos, qui sibi formosi videntur, donec im-
 prudentes in casses inciderint. Erat autem Chariclea vs-
 bana quidem & elegans muliercula, at supra modum mes-
 reticla, semperq; illius, quicumq; fortè adijisset, etiam si

quis admodum leuiter concupiuiſſet : quum ſi vel aſpexiſſet duntaxat, protinus aduebat, nec ullo pacto metuendum erat, ne quando recuſaret Chariclea: admirabilis autem alioqui artifex, quauisq; meretrice doctior allicere amatorem, & ambiguus quum adhuc eſſet, totum ſubigere: at quum iam teneretur, incitare, ac magis magisq; accendere, nunc ira, nunc blandimentis: ac mox faſtidio: deinde iniecta ſuſpitione, quaſi ad alium ſeſe deſlexura eſſet: poſtremo omni ex parte egregie docta erat mulier, & abſoluta, artibusq; omnigenis in amantes inſtructa. Hanc igitur tum Diniæ adulatores acceſſuerant in adoleſcentulum: multaq; adſimulabant, quo eum in amorem Charicleæ impellerent. Illa porro quæ compluris iam adoleſcentes iugularat, & innumerabiles amores fuerat mentita, domosq; opulentas euerterat: varium quoddam, atque inexpugnabile malum: ubi naſta manibus eſt ſimplicem, & huiusmodi artium imperitum adoleſcentulum, haudquaſquam amittebat ex vnguibus: ſed vndiq; oppugnans, tentansq; ubi iam omium eſſet compos, tum ipſa dum capta, capta periit, tum infelici Diniæ innumerabilium malorum exitit cauſa. Nam primum quidem ſtatim literulas illa ad illum dat: ac ſubinde miſſit ancillulam, quæ renuntiaret vt ſtaret, vt vigilaret: poſtremo vt miſera præ amore ſuffocatura eſſet ſeſe: donec iam beatus ille perſuaſus, ſibi formoſus eſſe videretur, atque Ephesoꝝ mulieribus præter ceteros adunabilis. Ac tandem in congreſſum ad ductus eſt multis precibus exoratus. Et ex eo quidem tempore facilis iam erat coniectura, fore vt caperetur à muliere formoſa: ad voluptatem congreſſi docta: & in loco flere: & inter loquendum miſerabiliter ſuſpirare:

ſuſpirare: & iam abeuntem amplecti: & adeunti obuiam occurrere: & formam colere, ſic vt maxime placitura eſſet: interdum vel voce, vel cithara canere: quibus omnibus in Diniam uſa eſt. At ubi ſenſit excruciaci, iam' que amore illaqueatum, ac ſub iugum eſſe factum: aliud ad hæc excogitat, quod miſerum ſubuertat: gravidam ſe ex eo ſimulat (nam hoc quoque efficax ad magis ac magis inflammandum ſtultum amantem.) Neq; poſtea commeabat ad illum, affirmans à viro obſeruari ſeſe, qui iam amorem perſenſiſſet. Hic verò rem iam non ultra ferre potis erat: neque durare quibat, quum illam non aſpiceret: ſed lacrymabatur, adulatoresq; ad ſeſe acceſſebat, ac Charicleæ nomen in clamabat: imaginemq; illius amplexus (candido enim lapide ſcraerat) eiulabat. Demum in ſolum abiiciens ſeſe iactabatur: planeq; res extremæ dementiæ ſpeciem obtinebat. Siquidem munera reddita ſunt mulieri, non pro malorum, aut corollarum pretio: ſed ſolidæ domus, agri, fanule, veſtes florulente, auri quantum optaret. Quid multa? Breui Lyſionis domus antea inter Iones nobiliſſima, exhausta eſt, atq; exmanita. Deinde ubi iam exuccus eſſet, eo relicto, aliam quempiam adoleſcentulum Cretenſem, bene nummatum venata eſt, atque ad illum deſciuit. Iam videlicet illum adamabat: atque is quidem credebat. Itaque Diniæ neglectus non à Charicleæ modo, verum etiam ab aſſentatoribus (nam iſti quoque ad Cretenſem amatorem iam deſciuerant) abit ad Agathoclem, iam pridem non inſcium, quum illi res miſerè haberent. Ac pudeſcens quidem initio, tamen expoſuit omnia, amorem, egeſtatem, arrogantiam mulieris, rivalem Cretenſem: in ſumma, non videturum ſeſe, niſi cum Charicleæ.

Chariclea consuetudinem haberet. Ille verò intempestiuū esse ratus id temporis exprobrare Dimia, quapropter ex amicis vnum sese non admisisset, sed tum quidem assentatores suos sibi anteposuisse: diuendita, quam vnam habebat in Samo, domo paterna, pretium illi attulit talenta tria. Quae simul atq; recepit Dimias, haud clam erat Charicleae: rursus subito formosus factus: rursus ancilla & literula, & expositulatio, quod iam diu sese non adiret: concurrerunt item adulatorum applaudentes, vt viderent Dimiae adhuc esse quod daret. Cum autem pollicitus esset sese venturum ad illam, venissetq; primò serè somno esissetq; intus Demonax Charicleae maritus: siue quod alio qui praesenserat: siue de composito, proditioneq; vxoris (nam vtrunq; fertur) exiliens velut ex insidijs, & atrium iubet occludere, & Dimiam comprehendi, ignem ac flagraminitans: neq; nõ gladium tanquam in mœchum educens. Ille porrò reputans quibus in malis esset: vete quopiam de proximo, vt iacebat, arrepto, tum ipsum occidit Demonactem, in tempus adigens: tum Charicleam: atque hanc quidem non ictu vno, verum etiam & vete sepius, & postea Demonactis gladio feriens. At famuli interea muti stabant, rei nouitate attonici. Deinde comprehendere conati, quū in hos quoque ferro insiliret, ipsi quidem aufugerunt. Dimias autè clam sese subduxit, tanto patrato facinore. Et ad auroram vsque apud Agathoclem diuersabatur, pariterq; & quae facta essent reputabant, & quid in posterum esset euenturum, considerabant. Vt autè diluxit, milites aderant (iam enim res erat diuulgata) comprehensumq; Dimiam, nec hunc inficiantè homicidium, adducunt ad praefectum, qui per id tempus

A siam

A siam moderabatur. Hic cum ad Persarum regem remittit. Nec ita multo post relegatus est Dimias in Gyaron insulam ex Cycladibus vnam damnatus à rege, vt in ea, quoad viueret, exularet. Agathocles autè cum reliquis in rebus nunquam abfuerat, tum pariter soluit in Italiam, & amicorum solus vna est in iudicium comitatus, neque vsquam defuit officio. Porro vbi iam in exilium profectus est Dimias, ne tum quidè desertus est ab amico. Quin ipsa suapte sponte damnatus versabatur in Gyaro, simulq; cum illo exulem agebat. At quum iam rerum necessariorum omnium inopia laborarent, locans seipsum purpurarijs, vna cum alijs vrinabat, quodq; hinc partum est referens, Dimiam alebat. Quin & egrotanti diutissimè inserviuit: & vbi vita defunctus est, noluit vnquam in patriam reuerti, verum inibi perseueravit in insula, pudori sibi fore ratus, si vel mortuum amicum deseruisset. Hoc tibi Graeci factum amici retulerim, quod quidem non ita pridem accidit, haud enim scio an anni quinq; praeterierint, quod Agathocles in Gyaro mortè obiit. TOXARIS. At vtinam iniuratus ista Mnesippe dixisses, videlicet quò mihi fas esset, eis non habere fidem. Ad eò Scythicuū quendam amicum Agathoclem istum descripsisti, quum vereor ne quem & alium isti similem narres. MNESIPPE. Audi iam & alium Toxari, Euthydicum Chalcidensem. Retulit autem mihi de hoc Simylus nauclerus Megarensis, adiurans profectò se teste rem factam esse. Aiebat enim nauigasse sese ex Italia Athenas, circiter Plataeum occasum, collectitios quosdam homines vchementem, in his suis se Euthydicum, vnaq; cum hoc Damonem Chalcidensem eiusdem amicum. Ac natu quidem eos aequaleis fuisse: ve-

TUM

rum Euthydicum valentem, robustumq; Damonem contra, subpallidum atque valetudinarium, quasi qui nuper (vt apparebat) ex diuturno morbo reuallisset. Itaque ad Siciliam vsque feliciter aiebat Simylus nauigasse ipsos. Ceterum vbi transmissio freto, in ipso iam lomo mari nauigarent; tempestatem maximam eis incubuisse. Quid autem attinet multa referre, immanes quasdam procellas ac sinuosas, tum grandines, & si quæ alia tempestatis mala? Vt verò iam haud procul abessent à Zacyntho, nuda nauigantes antenna; preterea & funes quosdam trahentes, quò nimirum vim, impetumq; fluctus exciperent: circiter noctis medium, Damonem, qui in tanta iactatione nauisaret, vomuisse in mare propendentem. Deinde vt conijcio naue vehementius in eam partem, in quam ille propendebat, inclinata, simulq; propellente fluctu, excidisse eum prono capite in pelagus; neq; nudum tamen videlicet vt misero vel nature commodè liceret, Mox itaque succlamasse quum præfocretur, vixq; sese ab undis sustolleret. Porro Euthydicum simulatq; audisset (nam fortè fortuna nudus in strato tum erat) abiicisse sese met in mare, arreptoq; Damone, qui iam deficiebat (diutius enim ista videri poterant, luna scilicet relucente) vnà iuxta illum nasse, ac subleuasse. Ac voluisse quidem illis opitulari sese miseratos virorum calamitatem, verum nequissime quod vento præualido raperentur, illud tamen fecisse, subera complura ad illos protecisse, tum ex contis aliquot, vt ab his suspensi natarent, si quem fortè ex eis nanciscerentur, postremò scansaeria quoque tabulata, quæ quidem erant neutiquam exigua. Cogita iam per deos, quod aliud grauius benevolentie documentum quisi-

quam

quam edere queat in hominem amicū, qui noctu decidisset in mare, vsque adeò scuiens, quàm communicata morte? iam'que adeò n. ibi ante oculos pone imminentes procellas, fragorem aquæ sese adglomerantis, spumam vndique efferrescentem, noctem, ac desperationem. Ad hæc illum iam præfocari incipientem, vixq; vndis extantem, manusq; porrigentem amico: hunc autem incontanter insilientem, simulq; nantem, prorsusq; sollicitum, ne se prior Damon interiret. Sic enim profectò cognosces, quod haud ingenerosum hunc quoq; amicū, videlicet Euthydicum, retulerim. Τ Ο Χ Α. Vtrum perierunt viri Mnesippe, an salus quæpiam ex insperato illis contigit? Adeò ego illis non mediocriter timui. Μ Ν Ε Σ Ι Ρ. Bono animo es Toxaris, seruati sunt, quin hodieq; Athenis agunt, ambo philosophiæ dantes operam. Nam Simylus eademum narrare poterat, quæ noctu videre licuit, hunc delapsus, illum desilientē, simulq; nantes, quatenus per noctem dabatur aspiceret. Porro quæ post hæc acciderint, Euthydicus ipse narrat. Primum quidem, subera quædam fortè nactos, suspendisse de his sese, atque ita hærentes fluitasse, sanè quam incommode. Deinde vbi tabulata conspexissent, iam sub auroram annasse, conscensis'que illis commode deinde nantes appulisse Zacynthum. Post hos autem, qui neutiquam mali sunt, vt ego quidem auctumo, accipe iam tertium, nihilo istis inferiorem. Eudamidas Corinthius Arethæo Corinthio, & Charixenō Sicyonio amicis utebatur, & ijs quidem opulentis, quum ipse pauperrimus esset. Hic vita decedens, testamentum reliquit, alijs quidem fortasse deridiculum, tibi verò, haud scio, an tale sit appariturū, viro probò, & apud quæ amicitia

citia in pretio sit, quiq; vel cum præcipuis in ea certare
 queat. Sic enim in eo scriptum erat: Lego Aretæo qui-
 dem matrem meam alendam, atque in senectâ fouendam:
 Charixeno verò filiam meam elocandam cum dote, quan-
 ta ab illo maxima dari poterit. Erat autem illi mater anus
 ac filiola iam matura nuptijs. Si quid autem interim acci-
 derit alterutri, huius quoque partem (inquit) alter habe-
 to. Huiusmodi lecto testamento, ij qui tenuitatem quidem
 Eudamidæ nouerant: at amicitiam, quæ illi cum his viris
 intercesserat, ignorabant, rem pro ludo iocoq; ducebant.
 Nemo certè aderat, qui non cum risu discederet, quòd
 eiusmodi hereditatem Aretæus, & Charixenus essent ac-
 cepturi, felices uidelicet, atq; ita aiebant: Si quidem per-
 soluent Eudamidæ, supersites etiam ipsi hereditatem tra-
 dent mortuo. At hæredes, quibus ista erant legata, vt au-
 dierunt, venerunt illico, agnoscentes rataq; facientes ea
 quæ erant testamento mandata. Itaq; Charixenus quinq;
 duntaxat dies supersites, diem obiit. Aretæus autem opti-
 mus successor factus, tum illius, tum suo ipsius suscepto
 onere, & matrem alit Eudamidæ, & filiam non ita pri-
 dem elocauit, ex quinque talentis quæ possidebat, duo-
 bus in propriæ filię dotem, duobus in amici filiam eroga-
 tis: Ac nuptias ambarum eodem die fieri voluit. Quid
 tibi Toxaris, Aretæus iste videtur, num nam leue amicitie
 argumētum exhibuisse, ad ita huiusmodi hereditate,
 neque deserto amici sui testamento? an hunc quoque in
 perfectis idoneisq; calculis ponimus, vt sit vnus è quinq;?
 ΤΟΧΛΑ. Et iste quidem egregius, quanquam equidem
 Eudamidam multò magis ob fiduciam admiratus sum, qua
 fuit erga amicos: declarauit enim quod & ipse eadem
 fuisse

fuisse facturus erga illos, tametsi non essent ea scripta in
 testamento, verum ante alios venisset non scriptus talium
 hæres. ΜΝΕΣ. Probè dicis. Sed quartum iam tibi nar-
 rabo: Zenothemim Charmolœi, Massilia oriundum. Com-
 monstrabatur autè mihi in Italia, patriæ nomine legalium
 agenti, vir decorus, procerus, ac diues, vt apparebat.
 A sidebat illi vxor in rheda iter facienti, quâ alioqui de-
 formis, tum dimidia nempe dextra corporis parte manca,
 alteroq; capta oculo, terretimum quoddam, & resugien-
 dum terriculum. Deinde quum demirarer, si decorus ille
 quum esset, ac venustus, suslineret eiusmodi mulierem
 sibi adiunctam: is qui mihi tum cõmonstrabat, causam ex-
 ponit, quare in id matrimonium incidisset: nouerat enim
 compertè omnia, nam ipse quoque Massiliensis erat. Me-
 necrati (inquit) huius scdæ patri, amicus erat Zenothe-
 mis, viro diuiti ac honorato, ipse isdem rebus par. De in-
 de aliquanto post, facultatibus exutus est ex condemna-
 tione Menecrates, quò tempore pariter infamis, & ad
 capeffendos magistratus inidoneus est iudicatus à sex cen-
 tum viris, tanquam qui sententiam iniquâ pronuntiaffet.
 Ad hunc autem modum, inquit, nos Massilienses multa-
 mus, si quis corruptè iudicet. Grauius itaque sciret
 Menecrates: primum, quòd esset condemnatus: deinde,
 quòd è diuite pauper: postremò, quòd ex nobili repente
 factus esset infamis, ac reiectus. At præter cetera eum
 ipsa discruciatat filia iam nubilis, vtpote annos nata de-
 cem & octo, quam ne cum omni quidem patris substan-
 tia, quam ante condemnationem possederat, dignatus fuisse
 set quisquam ingenuus ac pauper facillè accipere, quæ
 tam infelici fuerit forma. Quin & concidere dicebatur,

id'que circa lunam crescentem. Hæc ubi apud Zenothemum deploraret, bono, inquit, animo es Menecrates. Neque enim ipse egebis necessarijs, & filia tua dignum aliquem suo genere sponsum inuenerit. Atque hæc eloquutus, statim apprehensa illius dextra, deduxit domū. ibiq; opes, quæ illi multæ erant, partitus est cum illo, ac cœna parari iussit, conuiuio accepit amicos, & in his Menecrates, veluti iam è necessarijs cuiusdam persuasisset, ut puellam in matrimonium acciperet. Posteaquàm autem conuiuium peregerant, libassentq; dijs, tum verò plenum illi calicem porrigens: accipe, inquit, Menecrates, à genero symbolum affinitatis poculum, nam hodie ducturus sum ego filiam tuam Cydimacham, dotem autem iam olim accepi, talenta quinque & viginti. Illo verò respondente, absit ne feceris, ô Zenothemis, ne'ue ipse vsque adeò insaniam, ut te neglectum, qui & iuuenis es, & formosus, conspiciam cum deformi puella, ac debilitata coniugatum. Hæc, inquam, illo loquente, hic sponfam adiunctam tollens, abduxit in thalamum: ac paulò post prodijt, ea deuirginata, atq; ex eo tempore cum illa viuit, supra modum diligens, & quemadmodum vides, circumscrens eam. Et non solū non pudet matrimonij, verū etiā perinde, atq; glorians de eo, sic ostentat, propterea quòd negligit corporis formam ac fœditatem, ad hæc opes, & famam, tantum amici rationem habet Menecratis, neq; arbitratur eum sexcentum virum sententia deteriorem esse factum, quantum ad necessitudinem. Quanquàm pro his iam illi gratiam retulit fortuna, ad hunc modum. Puellus enim ei formosissimus ex illa deformissima susceptus est. Neq; diu est, quòd tollens hunc pater intulit in curiam, frondibus

frondibus oleaginjs coronatum, ac pullis amictum, quòd plus miserationis auo conciliaret. At infans arridebat iudicibus, manibus complodebat. Itaque curia commota super illo, remisit multam Menecrati, atq; ille iam rei, famaq; restitutus est, eiusmodi patrono vsus apud iudices. Hæc affirmabat Masiliensis Zenothemim amici gratia fecisse, aut mediocria, sicuti vides, neque qualia passim Scythæ faciunt, qui concubinas formosissimas summa cura diligere dicuntur, Restat nobis quintus. Neq; verò mihi videtur alium quempiam debere dicere, Demetrio Suniensi præterito. Nauigarat in Aegyptum Demetrius, vna cum Antiphilo Alopecensi, qui cum illi iam inde à teneris annis fuerat amicitia, atque ephebus ephebo conuixerat, pariterq; fuerat eruditus, ipse quidem Cynicam disciplinam sequutus, sub Rhodio illo sophista, Antiphilus verò mendicis scientiam exerceuerat. At hoc temporis sortè profectus fuerat in Aegyptum, ad spectaculum Pyramidum, Memnonisq; Nam audierat illas, quum essent sublimes, vmbra non tacere: Memnonem autem vocem edere, ex oriente sole. Harum igitur rerum cupiditate adductus Demetrius: videlicet, ut Pyramidas intueretur, ac Memnonem audiret: sextum iam mensum aduerso Nilo nauigabat, relicto Antiphilo, quòd is itinere atque aestu defessus esset. Huic autem interea calamitas incidit, quæ singularem quempiam amicum postularet. Nam puer eius ut nomine, ita & patria Syrus imita societate cum sacrilegis aliquot, vna cum illis in Anabris templum irripuit: sublato'que deo, ad hoc phialis aureis duabus, tum caduceo, aureo, & hoc: neque non cynocephalis argenteis, atque id genus alijs: omnia

apud Syrum deposuerant. Deinde fortè comprehensi, (capti enim fuerant, diuidentes nescio quid) rem omnem protinus confessi sunt, districti in rota: deportatiq; venerunt in aedes Antiphili: ibi res furto sublatae depromebant, sub lectica quadam in abdito conditas. Syrus itaq; illico vincitus, vnaq; herus huius Antiphilus: atque is quidem interea dum præceptorem audit, auulsus. Nec opitum labatur quispiam: quin magis hi qui fuerant hactenus amici, auersabantur hominem tanquam qui templum Anubis sacrilegio compilaasset: seseq; impiari credebant, si cum illo bibissent, aut edissent. Porro duo qui reliqui erant pueri, quicquid erat in domo, conuasantes, fuga discesserunt. In vinculis igitur erat miser Antiphilus multum iam temporis: habitus interim omnium, quantum in carcere erat, fontium scelestissimus. Porro præfectus carceris Aegyptius, homo superstitiosus, ratus sese gratum facere deo, atq; illius vlscisi vices, grauis Antiphilo imminabat.

✓ *Quod si quando defenderet, affirmans se nihil eiusmodi patrasse, impudens habebatur: atque hoc nomine multò etiam magis erat inuisus. Subægrotabat itaq; iam, maleq; habebat: nec mirum: quippe qui humi cubaret, idq; etiam noctu: neq; crura sineretur protendere, ligno inclusa: nam per diem catasta stringebatur, altera manu vincita ferro: at noctu cogebatur totus in vinculis esse. Ad hæc insuper domicilij pædor ac præfocatio, multis ibidem vincitis, locumq; angustum præmentibus: adeò vt vix respirarent tum ferri stridor, ac somnus exiguus: hæc omnia molesta erant, atq; intoleranda: nimirum homini eiusmodi rerum insueto, minimeq; ad tam durum vitæ genus exercitato. Quum verò iam deficeret ac ne cibum quidem capere posset,*

posset, reuersus est tandem, & Demetrius, nihil dum sciens eorū quæ acciderant. Vt autem cognouerat quo in loco res esset, statimq; curriculo ad carcerem venisset: tum quidem admissus nō est; propterea quòd vespera iam esset: & carceris custos iam dudum oclusis foribus dormiebat, ministris excubias agere iussis. At mane quum esset ingressus, nullis videlicet precibus admissus, accedens multò tēpore querebat Antiphilum: quippe malorum multitudinem sic immutatam, vt cognosci non quiret. Circumiens igitur, è vincitis vnum quēq; contemplabatur: eorum more qui familiarium cadauera iam marcida facta, requirunt in stragibus. Quod ni nomen fuisset eloquutus, Antiphilum Denomenis filium: ne longo quidem tempore potuisset agnosci quisnam esset, vsque adeò præmalis erat transfiguratus. Vt verò ad vocem agnitam respondisset, atq; adeunte illo comam diduxisset: eam à vultu abigens sordidam atque impexam, ostendit sese quis esset. Hic ambo collapsi sunt, oculis oborta caligine, in tam inopinato spectaculo. Verum aliquanto post, postea quàm, & ipse sibi redditus, & Antiphilum recipiens Demetrius de singulis esset illum diligenter percontatus, bono animo esse iubet. Tum dissecto pallio, dimidiato quidem induitur ipse: reliquum autem illi donat, detractis illi putribus, atque detritis, quibus erat opertus panniculis, atq; ex eo dic modis omnibus illi aderat: curam eius agēs, inseruiensq;. Locans enim sese ijs, qui versabantur in portu mercatoribus, à mane ad medium vsque diem, oneribus gestandis non parum lucri faciebat. Deinde ab opere reuersus, mercedis partem carcerario in manum dabat, quò illi mansuetum hunc, ac pacatum redderet. De

reliquo autem, in amici curam affixim suppeditabat. Atque interdiu quidem aderat Antiphilo, quò illum confortaretur: ubi verò nox occupasset, pro carceris foribus facto ex herbis thurulo, substratisq; frondibus, acquiescebat. Et in hunc quidem modum aliquandiu debebant: ut Demetrius nullo detante ingredèretur, atque ob id mitius ferret calamitatem Antiphilus: donec extincto in carcere litrone quopiam, idq; ut putabatur veneno: & custodie exactissime obseruata, neque deinde quisquam admissus in domiciliu vinculis liber. Quis ob res dubias, atq; anxius, quum alia via non pateret, qua liceret amico adesse: auito præfecti collegæ, seipsum desert, tantquam in irruptione templi Anubis communi operam addidisset. Id si nescitq; confessus est, abductus est illico in carcerem, ac ductus ad Antiphilum. Nam hoc magnis precibus vix obtinuerat à carcerario, ut proximè Antiphilo, atq; eadem in trabe vinciretur. Hic igitur vel maxime declarauit, quanto in illum fuerit amore, quum suis ipsius incommoda negligeret, cum & ipse interim egrotare: illud autem curæ haberet, quò pacto fieri posset, ut ille, & quamplurimum dormiret, & minimum angeretur. Atq; ita commode tolerabant communicatis inter ipsos malis: donec aliquanto post, tale quiddam accidit, quòd finem ferme eorum imponeret calamitati. Siquidem è vinculis quispiam, haud scio vnde nactus limam; adiunctis consuratis captiuorum plerisq; catena insecuit, qua seriastim erant astricti, Cyphonibus in hanc insertis, soluit que omnes. Qui quidem facile trucidatis, quippe paucis custodiibus, conglobati proflicere. Atque hi quidem illico quò quisque poterat, dissipati: postea pleriq; sunt cõprehensi.

hensi. Porro Demetrius, & Antiphilus mihi remanserunt: Syro quoque retento, qui iam aufugere parabat. Ut autem diluxisset: Aegypti præfes, cognito quod acciderat emisit quidem qui illos insequerentur: accersitis autem qs qui erant cum Demetrio, soluit à vinculis, collaudatos, quòd soli non aufugissent. At illis haudquaquam sat erat ut hoc titulo dimitterentur. Clamabat autem Demetrius, sibiq; non mediocribus in rebus iniuriam fieri prætendebat: si pro maleficis habiti, viderentur vel commiseratione, vel ob id laudis, quod non aufugissent, dimitti. In summa compulere iudicem, ut causam exactius excuteret. At hic ubi reperit, nihil eos commertitos, collaudatos illos Demetrium autem seorsum quoq; admiratus, liberos esse iussit, consolutus super poena quam tulerant, præter ius in vincula cõiecti. Quimetiam ambos munere prosecutus est, idq; de suo: Antiphilum drachmarum decem milibus, bis tanto Demetrium, Ac Antiphilus etiam nunc quidem in AEGypto est. Demetrius autem sua quoque viginti milia relinquens amico, concessit in Indiam, profectus ad Brachmanas, tantum hoc loquutus Antiphilo, merito sibi iam ignoscendum videri quòd tum ab eo discederet. Neque enim sibi opus fore pecunia, quoad is perseueraret esse, qui erat, videlicet qui possit paucis esse contentus: neque illum amplius egere amico, quippe cui res iam feliciter haberent. Huiusmodi sunt Toxaris amici Græci. Quòd ni initio notasses, nos tanquã qui verbis notaet remus: idè profectò relaturus erã tibi cõplures orationes, atq; eas egregias, quas Demetrius habuerit in iudicio: quò interim pro seipso nihil respõderet: Pro Antiphilo verò lacrymas funderet, atq; etiã supplex esset totaq;

causam in sese reciperet, donec Syrus flagris cæsus, ambos eos liberos fecit. Hos igitur paucos è plurimis, quos mihi primum memoria suggestit, tibi narrauerim præclaros ac firmos amicos. Quod reliquum est, iam decedens à narratione, tibi dicendi partes trado. Tu porrò uti Scythas his non inferiores referas, sed longè præstantiores, tibi ipsi curæ fuerit, si quid de dextra sollicitus es, ne ex tibi præcidatur. Verùm oportet strenuum præstare virum. Etenim res quædam vehementer ridicula tibi contigerit, si cum Orestem ac Pyladem admodum sophisticè laudaris, pro Scythia dicens, orator ignauus appareas.

TOXA. Rectè tu quidem Mnesippe: qui quidem ad dicendum etiam exhortaris: verinde quasi nihil sollicitus sis ne tibi lingua excecetur, victo in narrationibus. Sed iam exordiar nihil quidem quemadmodum tu, verbis, phalerans atque exornans (neque enim is Scythiarum mos) præsertim quum res ipsæ longè magis loquantur, quam verba. Nihil autem eiusmodi expectaueris a nobis cuiusmodi in commemorando laudibus extulisti: puta si quis sine dote duxerit deformem mulierem: aut si quis amici filie nubenti pecuniolum donauerit, duo talenta: ac per touem, si quis sponte eat in vincula, quum certò sciat se paulò post esse soluendam. Admodum enim leuia ista: neque quicquam inest in his, vel iniqui negotij, vel virile quod sit. Cæterum ego tibi referam multas cedes, bellaq; & mores, amicorum causa susceptas, ut intelligas vestra ista luesum esse, si cum Scythicis conferantur. Neque tamen isthac sine causa facitis, sed meritò parua ista miramini: propterea quòd non sunt vobis admodum graues occasiones declarandæ amicitie, quippe in alta pace viuentibus.

Quem

Quemadmodum nec in tranquillitate queas scire, bonus sit gubernator, nec ne. Tempestate enim tibi opus fuerit ad hoc, ut dignoscas. At apud nos bella perpetua, & aut inuadimus alios, aut cedimus inuadentibus, aut ubi forte concurrimus, pro pascuis, prædaq; pugnamus. Hic potissimum opus est bonis amicis, eoq; quam firmissime constituimus amicitias, sola hæc arma inuicta atq; inexpugnabilia esse iudicantes. Prius autem volo tibi commemorare, quo ritu faciamus amicos, non ex poculis, quemadmodum vos, neque si quis æqualis sit, aut vicinus: verùm ubi strenuum quempiam virum cõspexerimus, quicq; præ clara facinora patrare possit, in hunc omnes studio incumbimus, & quod vos in ambiens contigissis, id nos in amicitias non grauamur, diu quasi procos agentes, nihilq; nõ facientes, ne videlicet frustremur amicitia; ne ue reiecti esse videamur. At ubi iam in amicitias ceteris repulsis, delectus est quispiam, protinus foedus inicitur, ac iniurandum, quòd sit maximum: nimirum, & victaros eos pariter, & mortem appetiturum, si sit opus, alterum pro altero. Atque ita facimus. Etenim simulatque incisis digitis, sanguinem in calicem destillauerimus, summisq; intinctis gladijs, ambo pariter admoventes biberimus, non est quicquam quod deinde nos queat dirimere. Admittuntur autem ad huiusmodi foedera, ad summum tres. Nam qui multis sit amicus, is eo loco habetur apud nos quòd communes istæ atq; adulteræ uxores: arbitramurq; iam nõ perinde firmam illius amicitiam fore, posteaquam est in plures partes dissecta. Exordiar autem ab his, quæ nuper Dandamis fecit. Dandamis enim hic in cõfliktu cum Sauromatis, quum esset captiuus abductus, eius amicus

Amizocae. *Quin potius ante tibi iurabo nostrum iusturandum, quandoquidem isthuc initio sum pollicitus. Non enim per Ventum, & Acinacem, quicquā mentiturus sum apud te de Scythicis amicis.* M N E S I P. *Equidem tuum iusturandum haud magnopere desiderabam; proinde recte facis, qui nullum deorum iures.* T O X A. *Quid tu marras? an non tibi videntur esse dii, Ventus, & Acinacis? Adeo ne te fugit, quod nihil sit maius mortalibus vita, ac morte? Per hęc utiq; iuramus, quoties per Ventum, & Acinacem iuramus: videlicet per Ventum, tanquam qui vitę sit causa; per Acinacem verò, ut qui mortis sit autor.* M N E S I P. *Atqui si ista idonea causa est profectò multos alios quoque deos estis habituri tales, qualis est Acinacis: puta iaculum, lanceam, venenum, funem, atq; his consimilia. Quandoquidem varius est iste deus interitus, atque innumerabiles aperit vias, quibus ad illum sit aditus.* T O X A. *Vide quā contentiose nunc, quamq; litigiose isthuc facis: dum medio sermone interpellas me, excutisq; ac disturbas orationem meam. At ipse loquente te silentium agebam.* M N E S I P. *Agē, non sum isthuc posthac facturus Toxaris. Et optimo iure obiurgas: quare perge confidenter, quod restat dicere: perim te quasi nec adsim dum loqueris, adeo tibi si lebo.* T O X A. *Quartus igitur agebatur dies Dandamidi, & Amizocę, ex quo amicitiam inierat, ac mutuum sanguinem pariter biberant. Venerant interea in regionem nostram Sauromatę, cum equitū decem milibus: perditum autem ter tantum aduenisse ferebatur. Si nimirum quam in nos irruissent imparatos, neq; expectantes illorū insultum, omnes quidem cedere cogunt, complures autem*

repugnantes

repugnantes occidunt, nonnullos, & viuos abduciunt, nisi si quis effugerat tranans in vltiorem fluminis ripam, vbi nobis dimidiū copiarum, & pars curruum erat. Sic enim id temporis castra fueramus metati, haud scio quo consilio Archiplanorum, id est, ducum nostrorum, ad vtranque Tanaidis ripam. Protinus itaque, & prędas abigebant, & captiuos abducebant, & tentoria diripiabant, & curribus potiebantur, atque ijs plerisque cum viris captis, & sub oculis nostris concubinas, uxoresq; nostras cõstuprabant. Nos porro (rem in indignę tulimus. At Amizocę quum duceretur (erat enim captus) nominatim inclaimauit amicum, misere vinctus, simulq; calicis & sanguinis commonefecit. Quod simulatq; exaudierat Dandamis nihil etiam contactus, spectantibus omnibus, tranauit ad hostes. Ibi Sauromatę densatis telis irruerūt in illum: iam confixuri, nisi succlamasset: Zirim. Hoc verbi si quis sonuerit, postea non interimunt, sed recipiunt, tanquamudentem sese pretio redimendum. Moxq; ad illorum ducem adductus, reposcebat amicum: ille redemptionis pretium postulabat. Neque enim prius dimissurum sese, nisi maximum pro illo recepisset. Tum Dandamis: quę possidebam, inquit, et omnia à vobis direpta sunt, quod si quid est quod nullus prestare queam, id sum paratus polliceri vobis: & imperato quicquid voles. Et si ita vis, me ipsum huius in locum recipe, & abutere ad quodcumque tibi lubitum erit. Ad hęc Sauromatę: Nihil, inquit, opus retinere te præsertim quum temet dedideris. Quin tu parte eorum quę possides tradita amicum abduco. Rogat illico Dandamis, quidnam vellet accipere. Ille oculos postulat. Atque hic protinus exhibuit eruendos.

Deinde

Deinde ubi essent execti, iamque pretium persolutum esset Sauromatis, recepto Amizoca, reuersus est imitens illi: vnaque tranantes, incolumes ad nos redierunt. Id factum animum reddebat Scythis omnibus, neque iam victos esse rebantur sese, quum viderent, quod apud nos esset bonorum maximum id nondum esse abductum ab hostibus: verum superesse egregiam mentem, & in amicos fidem. At idem Sauromatis formidinem non mediocrem incutiebat: reputantibus eum cuiusmodi viris, si se preparassent essent pugnaturi: tametsi tum quidem ex improviso superassent: proinde sub noctem relictis maxima ex parte pecoribus, incensisque curribus fuga sese subdixerunt. Porro Amizoca non tulit diutius, ut videret ipse, amico exco Dandamide, sed ipse semet exocoluit. Atque ita sedent ambo, omniisque honore a populo Scytharum publicitus aluntur. Quid tale Mnesippe vos referre possesit? Etiam si quis tibi donet, ut possis vel decem alios ad istos quinque adiungere: etiam citra iusiurandum si ita vis, ut & multa liceat affingere? At ego tibi rem nuda exposui. Tu vero si quem talem narraffes, non sum nescius, quantas adornande rei gratia phalera narrationi fueris admixturus: quemadmodum supplicarit Dandamis: & quomodo sit excecatus, & que dixerit, & quo pacto redierit, & quemadmodum exceperint eum Scythae adgratulantes, beneque omniantes, atque id genus alia: cuiusmodi vos ad demulcedas aures soletis artificio quodam addere. Audi igitur, & alium huic parem Belittam huius Amizocae consobrimum. Is ut detractum ex equo a Leone Basthen amicum conspexisset: nam forte simul erant in venatu: iamque leo circumplexus illum, iugulo

admotus

admotus esset, atque vnguibus laniaret, defiliens, & ipse, inuolauit in tergum beluae, reflexitque, in sese prouocans, auertensque, atque inter dentes digitos inferens, conatus: quoad licuit, Basthen e rictu leonis eximere, donec leo amisso illo iam semimortuo, ad Belittam sese conuertit, atque ipsum quoque circumplexus occidit. At ille moriens (nam tanto anteuertit) acinacem in leonis pectus defixit. Itaque pariter exanimati sunt omnes: nos autem sepeliuimus eos, duobus aggestis tumulis inter se vicinis: altero amicorum, altero e regione leonis. Iam tertio loco tibi referam Mnesippe, Macente, Lonchate, & Arsacome amicitiam. Hic enim Arsacomes deperibat Mazaeam Leucanoris filiam, qui regnabat in Bosphoro: tum quum legatione fungeretur super tributo, quod Bosphorini semper nobis pendere soliti, id temporis tertium iam mensem ultra diem, legitimum distulerant. In conuiuio igitur quum Mazaeam vidisset proceram atque decoram virginem, amore captus est, grauiusque discruciabatur. Iam itaque qua de tributis agebantur, erant transacta: responderatque illi Rex, conuiuioque accipiebat, mox illum dimissurus. Est autem mox in Bosphoro, uti proci in conuiuio perant puellas, narrantes quinam sint, quibusque rebus freti, decreuerint eas in matrimonium accipere. Atque id temporis forte fortuna multi aderant in conuiuio proci, reges, ac regum filij: in his erat & Tigrapates Lazorum princeps, & Adymachus Machlyne dux, alijque cum his permulti. Oportet autem vnumquemque proci, posteaquam exposuit quis sit, & qua fiducia ad ambiendas nuptias accesserit, conuiuari cum reliquis, tacitumque accumbere. Deinde peracto conuiuio, postulata phala,

vnum

vinum in mensam effundere, atque ita sponsam ambire, multum interea collaudantem sese, quo genere, quibus opibus, qua sit potentia. Ad hunc igitur modum cum multi iam libassent, postulassentq; regna, & opes commemorantes: tandem Arfacomas, postulata phiala, non libauit (neq; enim mos apud nos vinum effundere, quin magis contumelia ista esse iudicatur in deum) sed haussim bibens: Da mihi Rex, inquit, filiam tuam Mazæam uxorem, qui multò sum potior istis, quantum ad opes ac possessiones attinet. Leucanore verò admirante (sciebat enim Rex pauperem Arfacomam, ac de plebe Scytharum esse) percontantemq; quantum pecorum, aut quantum habes plaustrorū Arfacoma: nam ijs rebus vos diuites estis. Imò nec plaustra, inquit possideo, nec armenta: verum sunt mihi duo amici: honesti probiq; quales alij Scytharū nemini. Ac tum quidem ista dicens, visus est, contemptuq; habitus, visusq; temulentus. Mane verò reliquis prælatu est Adymachus, iamq; sponsam abduclurus erat in Maotidem ad Machlyenses. Perrò Arfacomas denum reuersus, amicis indicat, quemadmodum reicctus esset à Rege, risuq; habitus in conuiuio, quum pauper esse putaretur. Atqui dixeram, inquit, illi quantas haberem opes, nempe vos, ô Lonchata, atq; Macenta, vestramq; benevolentiam longè præstare, multoq; firmiorem esse Bosphoranorū opibus. Verum hæc dicentem, me subsannauit, contempsitq;: & Adymacho scilicet Machlyensi tradidit affortandam sponsam, quòd aureas phialas se diceret habere decem, præterea currus quaternis sedilibus octoginta: ad hæc ouium bouumq; multam copiam. Sic videlicet antetulis fortibus viri pecorum multitudinem, operosa pocula,

☉

& currus graues. Proinde, ô amici, dupliciter excrucior: nam & Mazæam amo, & iniuria mihi inter tantum bonum illata, non mediocriter mordet animum meum. Arbitror autè, & vos ex æquo iniuria affectos esse. Etenim ad vnumquemq; è nobis tertia contumeliæ pars pertinebat: si modo ita viuimus, quemadmodum cepimus quum coniungeremur: nimirum vt vnus homo simus, isdem dolentes, isdemq; gaudentes. Imò, inquit Lonchates, vnusquislibet è nobis totus iniuria officiebatur, tum cum in te ista fierent. Quomodo igitur (inquit Macentes) his in rebus agemus? Per partes, inquit Lonchates, negotium suscipiamus. Atque ego quidem recipio Arfacomæ me caput apportaturum Leucanoris. Tu verò sponsam ereptam huic adducas oportet. Ita fiat, inquit. At tu Arfacoma, inter hæc (nam his peractis verisimile est exercitu ac bello fore opus) hic mane, quò contrahas, & appares arma, equos, atq; aliarū rerū vim, quantum potes maximam. Facillimè autè plurimos adiunxeris: partim quòd ipse strenuus, partim quòd nobis non pauci sunt familiares. Maximè verò si defederis in tergoe bobis. Hæc ubi placuissent, hic quidem quantum potuit, re etiam profectus est in Bosphorum, puta Lonchates: alter, id est, Macentes ad Machlyenses, eques vterq;. At Arfacomas domi manens, & cum equalibus contulit, & ex familiaribus vim hominum armauit. Deniè & in tergoe bouis defedit. Consuetudo autem de sedendo in tergoe bubulo huiusmodi est apud nos. Vbi quis ab alio laesus est, cupitq; vlcersi, neque par esse pugnae videtur: tum boue immolato, carnes frustulatum cõcisas, igni torret. Dehinc ipse porrecto humi corio, sedet in eo: in tergoem reductis manibus, more

corum

Coriue
tudo sed
dendia
tergor
boubi

eorum, qui à cubitis victi sunt. Et hoc quidem apud nos maximum est supplicandi genus. Appositis autem bouis carnibus, adenantibus domesticis: præterea si quis alius velit, quisq; partem sibi sumit, ac dextro pede tergum bouis calcans, pro facultate pollicetur: hic quidem equites præbiturum se quinque suoque cibo, suoq; stipendio: ille decem: alius plures: alius armatos pedites quot possit: atq; qui pauperrimus, seipsum duntaxat. Colligitur itaque in tergo bouis ingens nonnunquam multitudo. Et huiusmodi quidem exercitus, et certissima fide coheret, et hostibus expugnatum difficilissimum est: non aliter, quam si iureiurando esset adactus. Nam in tergo ascendisse iuraturus est. Arfacomas igitur his in rebus procurandis satagebat: coisruntq; illi equites quidem circiter quinque milles: tum armati ac pedites promiscue, vicies mille. At Lonchates ubi ignotus peruenit in Bosphorum, Regem adit, tractantem quiddam de regni negotiis, aitq; venire quidem sese publico Scytharum nomine, sed priuatim res maximas apportare. Ille ubi dicere iussisset: De publicis inquit, negotiis, hæc in præsentiarum denuntiant Scythæ: ne vestri pastores in planiciem usq; transgrediantur, sed intra Traconem pascant. Cæterum latrones de quibus exposulatis quod regionem vestram incurserint: negant eos publico consilio emitti, sed priuatim sui quenq; lucri causa prædari. Quod si quis illorum deprehendatur: tui arbitrij esse, ut in eos animaduertas. Hæc quidem illi denuntiant. At ego tibi iudico, grauem in vos insultum futurum ab Arfacoma Mariantæ filio, qui nuper legatum egit apud te, idq; (opinor) quum filiam tuam postularit, non assecutus sit abs te: ob id indignatur, sed et q; in tergo

gore taurino septimum iam diem, contractusq; illi est exercitus haud exiguus. Audiu (inquit Leucanor) et ipse, cogi vim copiarum in tergum bouis. Quod autem aduersum nos cogerentur, quodq; Arfacomas huius rei dux esset, id vero me sugerat. Atqui in te, inquit Lonchates, hic apparatus constituitur. Mihi autem inimicus est Arfacomas, grauiterq; fert quod sibi præferat à natu maioribus, et quod in omnibus illo videat esse præstantior. Quod si mihi sponderis alteram filiam tuam Barcetim, alioqui nec indigno vestra affinitate, breui tibi reuersus caput eius apportauero. Spondeo Rex inquit, videlicet supra modum formidine correptus, propterea quod non ignoraret, quam ob causam iratus esset Arfacomas: nimirum ob nuptias, tum alias quoq; metuerat semper Scythas. At Lonchates: iurato, inquit, te præstiturum pacta, neq; inficiaturum. Id quum fieret, iamq; resupinatus in caelum iurare vellet: Absit, inquit, ut hic, ne quis spectantium conijciat, qua gratia iuremus. Quin potius hoc templum Martis ingressi, oclusis foribus iurandum edamus, ubi nullus exaudiat. Nam si quid horum inaudierit Arfacomas, vereor ne me ante bellum immolet, manu iam nunc non parua cinctus. Introcamus, inquit Rex. Vos autem assistite quam longissimè. Neq; quisquam ad templum adeat, quem ego non accersiuero. Posteaquam igitur ipsi quidem introgressi sunt, satellites autem procul abstiterunt, vibrato gladio, simulq; altera manu obturato ore, ne vociferaretur, ictum in pectus adegit. Deinde caput desectum, sub chlamyde tenens prodibat, quasi confabulans interim cum illo, breuique sese dicens ad futurum, tanquam ad negotij quippiam emittere

emitteretur ab illo. Atque ita reuersus eò, ubi equum
 vinctum reliquerat, consensu illo, redequitauit in Scy-
 thiam. Porrò nemo est eum insequutus: quippe diu ig-
 noratibus Bosphorinis, quod acciderat, tum ubi rescissent
 factiose de regno decertantibus. Hæc itaque gessit Lon-
 chates, præstititq; promissum allato Leucanoris capite.
 Porrò Macètes in via factus certior super his, que in Bo-
 sporo acciderant peruenit ad Machlyenses: primusq; illis
 nuncium attulit de rege trucidato. At populus, inquit,
 te Adyrnache, gener cum sis: ad regnum vocat. Proinde
 fac ut ipse prior occupans, imperiũ arripias, in rebus per-
 turbatis obortus, puella verò te sequatur à tergo in cur-
 ribus. Facile enim isthoc pacto tibi conciliaueris multi-
 tudinem Bosphoranorum, ubi Leucanoris filiam conspexer-
 rint. Ego porrò non solum Alanus sum, verũ etiam spon-
 se tuæ cognatus maternus: siquidẽ nostra è gente Mastes-
 ram Leucanor asciauit uxorem. Et nunc tibi adsum, mis-
 sus à Mastere fratribus, qui sunt in Alania, denuncianti-
 bus ut quãmpotes ocysime, te recipias in Bosphorum, ne-
 que per negligentiam committas, ut imperium ad Eubio-
 tum deueniat: qui tametsi frater nothus est Leucanoris
 tamen Scytharum partibus semper fauit, cum Alanis si-
 multates gerit. Hæc quidem dicebat Macentes. Erat
 autem eodem cultu, eademq; lingua cum Alanis. Com-
 mune enim horum utrunq; Alanis cum Scythis, nisi quòd
 non magnopere comati sunt Alani quemadmodũ Scytha.
 At Macentes in hoc quoq; illis erat asinilis, videlicet
 detonsa coma: quatenus conueniebat Alanum nimis esse
 comatum, quã Scytham. Itaque his rebus factum est, ut
 illi fides haberetur, putaretur que Mastere ac Maxæe
 cognatus

cognatus esse. Et nunc, inquit, ô Adyrnache, ad utrum-
 us paratus sum vel proficisci tecum in Bosphorum, si ve-
 lis: vel manere, si sit opus, ac sponsam adducere.
 Isthec equidem, inquit Adyrnachus, longè malim, quan-
 doquidem cognatus es, te puellam adducere. Nam si no-
 biscum vnà proficiscaris in Bosphorum, vnum duntaxat
 equitem numero addideris. Quòd si mihi uxorem adue-
 xeris, multorum instar fueris: atque ita factum est, &
 hic quidem iter ingressus est, Macentæ tradens ducen-
 dam Maxæam, que virgo etiam dum erat. At ille per
 diem quidem illam curru vehebat: verum ubi nox incu-
 buisset, imposta equo (nam id curarat, ut alius quidem
 eques sese consequeretur) tum insiliens, & ipse, nequa-
 quam deinceps ad Mæotim iter faciebat, sed deflectens
 ad mediterraneam, relictis ad dexteram Miræorũ mon-
 tibus, quum virginem interim aliquoties interquiescere
 iussam refocillasset, intra triduum à Machlyensibus in
 Scythiam usq; permensus est viam: statimq; equus eius
 ubi destitisset à cursu, paulisper astans exanimatus est.
 Porrò Macentes Arsacone Maxæam in manum dans:
 Accipe inquit, à me quoq; id quod sum pollicitus. Ad illo
 ad insperatum spectaculum stupefacto, gratiasq; agente:
 Desine, inquit, Macentes, ac noli me alium à teipso pu-
 tare: nam mihi profecto gratias agere ob hæc que feci,
 perinde est, ac sinistra mea gratias agat dextera quod vul-
 neratæ sibi subministravit, atq; officiose curã egit egro-
 tantis. Ridicula nimirum, & nos fecerimus, si iamdu-
 dum commisi, & quatenus licet in vnum conflati, ma-
 gnum adhuc esse credamus, si qua pars nostri officiose
 quid egerit pro toto corpore. Etenim pro seipso fecit,

quum pars sit totius beneficio adiuti. Atq; ad hunc quidem modum Arfacomæ gratias agenti, Macentes respondit. Ceterum Adymachus ubi sensit insidias, non perrexit ire in Bosphorū: iam enim Eubiotus rerum potiebatur accersitus à Sauromatis, apud quos fuerat diuersatus, verum in patriam reuersus, contractis ingentibus copijs per montuosa irruit in Scythiam: pauloq; post irruit, & Eubiotus, cum Græcos vndeunque poterat secum ducens, tum Alanos, & Sauromatas accersitos, vtrinq; vicies millenos. Coniunctis autem copijs, Eubiotus atque Adymachus nonaginta milia confecerunt, atq; ex his tertiam pars equites sagittarij. Nos autem (nam, & ipse ad banc expeditionem contuleram, addens ijs, qui in tergum taurinum conuenerant, equites ad plenum instructos centum) contractis haud multominus triginta milibus, unā cum equitibus opperiebamur insultum, ductore Arfacomæ. Ut autem admoventes illos conspeximus, contra duximus agmen præmissis in hostem equitibus. Atq; ubi iam diu acriter esset pugnatum, tandem eessere nostri, interrupta phalange. Postremò in duo dissectum est vniuersum agmen Scythicum, pars subduxit sese, non omnino palam victa, verum ita fugiebat, vt locum dare videretur: adeò vt Alani ad multum tempus insequi non audent: partem alteram, quæ eadem erat imbecillior, emgentes Alani ac Machlyenses, vndequaq; cædebant, confertim iaculis emissis, atque sagittis, sic vt vehementer laboraretur à nostris, qui tenebantur obfessi. Et iam pleriq; arma proiecerant, quorum in numero fortè erat Lonchates, & Macentes: iamq; ambo vulnus acceperant, dum ante alios sese periculis obijciunt. Hic quidem aucto femore, puta

re, puta Lonchates: Porro Macentes securi sauciato capite, tum conto in humerum impacto. Quod simulatq; sensit Arfacomas, quum in altero agmine esset nobiscum turpe ratus, si desertis amicis non adesset, subditis equo calcantibus, cum clamore in hostes tendere cœpit, sublato gladio, adeò vt Machlyenses vim animi non iustiuerint, sed viam illi fecerint, vt transiret. At ille receptis amicis tum aduocatis & alijs, impetū fecit in Adymachum, impactoq; in cervicem gladio, ad Zonam vsque dissecuit. Quo fuso, dissipata est omnis acies Machlyensium, paulopost, & Alanorum: Denique cum his Græci quoque. Atq; ita, redintegrato prælio, nos superiores exitimus, diuq; sumus insequi trucidantes, donec nox finem imposuit. Postero die ab hostibus venerunt legati, qui supplices pacem atque amicitiam orarent. Bosphorani duplicatum tributum pensuros sese pollicebantur: Machlyenses obsides daturus se confirmabant. Alani ita eam inuasionem compensaturos sese spondebant, vt Sindianos nostro nomine vellent aggredi, quibuscum multo iam tempore nobis fuerat simultas. His de rebus auditis suffragijs, imprimis autem Arfacomæ, & Lonchate: pax iniata, duobus illis cuncta pro arbitrari suo moderantibus. Huiusmodi Mnesippe, audent Scythæ amicorum causa fecere. MNESIP. Tragica prorsus, ô Toxaris, fabulisq; similis. Et propitius sit Acimaces, & Venustus, per quos iurasti: si quis ista non credat, non admodum reprehendendus esse videatur. TOXA. At vide, vir egregie, ne incredulitas ista ab inuidia vestra proficiatur. Quinquam non me deterrebit non habendo fidem, quominus, & alia his consimilia referam, quæ nouerim à

Scythis esse gesta. M N E S I P. Tantum ne longum
 facias, vir optime, neq; vsque adeo admissis, vagisq; ut
 re sermonibus: ut nunc sursum ac deorsum Scythiam,
 Machlyniam que percurrens: deinde in Bosphorum disce-
 dens: postremò rediens prorsus abutare silentio meo.
 T O X A. Parendum tibi & hanc præscribenti legem,
 dicendumq; paucis, ne fatigeris vnâ nobiscum, audiens
 do circumcurritans. Quin magis ausculta, quæ in meis
 sum amicus Sifinnes nomine præfiterit. Quin enim Athe-
 nas relicta patria proficiscer, idq; cupiditate Græcanti-
 carum literarum, appuleram Amastrim Ponticam. Ea est
 vrbs haud procul à Carambe disita in promontorio, ob-
 uia ijs, qui à Scythia nauigant. Comitabatur autem Si-
 finnes, mihi à puero amicus. Nos igitur ubi res quasdam
 importatas in portu spectassemus, in eumq; è nauì sub-
 duxissemus eminus, nihil suspicantes mali: interea su-
 res quidam effracta sera, sustulerunt vniuersa, adeo ut
 non reliquerint, quod vel in eum diem sufficere posset.
 Ergo quum domum essemus reuersi, cognito quod acci-
 derat, non visum est in ius vocare vel vicinos, qui plures
 erant, vel hospitem: veriti ne plerisque sycophantæ vide-
 remur, si dixissemus nobis ab aliquo sublatos esse Dari-
 cos quadringentos, tum vestium permultum, ad hæc ta-
 petia quædam, denique quicquid habueramus. Consulta-
 bamus igitur hisce de rebus, quid esset faciendū, omnium
 verum egenis, idque in vrbe peregrina. Ac mihi quidem
 ita visum est tum temporis, statim demerso in ilia acinace
 vitam fugere, priusquam ignauum quippiam, aut in-
 dignum esset ferendum, vel fame, vel siti enecto. Con-
 tra Sifinnes cōsolabatur, obsecrans ne quid tale facerem.

Aiebat

Aiebat enim excogitasse sese, vnde nobis victus suppe-
 teret. Et eo quidem die baiulandis è portu lignis allata
 mercede victū suppeditauit; mane autè obambulans in fos-
 ro, pompam quandam aspexit iuuenū (quemadmodum aie-
 bat) elegantium ac strenuorum. Hi nimirum viritim lecti,
 ut mercede proposita singulare certamen inirent, in
 tertium diem erant decertaturi. Ergo quum omnes
 huius negotij conditiones audisset, accedens ad me: Ca-
 ue post hæc inquit, Toxaris, ne te ipsum pauperem dixe-
 ris: siquidem tertio abhinc die diuitem te reddidero.
 Hæc ait, atque interea ægre parato victu, quum iam
 spectaculum esset institutum, spectabamus, & ipsi: et eo-
 nim assumptum me duxit in theatrum, tanquam ad iu-
 cundum aliquod, nouumque spectaculum Græcorum.
 Ergo ubi consedissemus, spectabamus. Ac primo qui-
 dem feræ partim iaculis confixæ, atq; à canibus agitate,
 partim in homines quosdam victos emisse, nocentes
 quospiam, ita ut coniecibamus. Ut autem prodierunt,
 qui erant ad singulare certamen conducti, ac producto
 iuene quodam prægrandi, dixisset præco: Si quisquam
 velit cum hoc singulari certamine congregi, prodeat in
 medium, præmium pugne accepturus drachmarum de-
 cem milia. Ibi protinus assurrexit Sifinnes desiliens, pol-
 liceturq; se dimisaturum, simulq; poscit arma. Tum ac-
 ceptam mercedem, decem milia mihi deferens, in ma-
 num dat: Si vicero, inquit, Toxaris, vnâ proficiscemur
 suppetetq; commeatus: sin cecidero, sepulto me, redi ruri-
 sus in Scythiam. Ego quidem his auditis singultiebam.
 At ille sumptis armis, reliquum quidem corpus nu-
 niuit: At galeam nequaquam imposuit, sed nudo con-

sistens capite pugnabat. Et initio quidem ipse vulnus accepit, retorto gladio, succiso poplite, ita ut multum sanguinis deflueret. Ego interim iam metu præmortuus eram. At ille confidentius inuadentem aduersarium obseruans, ferit in pectore, transfigitq; : ita ut protinus ad pedes illius procumberet. Ille seffus, et ipse vulnere, mortuo incumbebat : parumq; aberat, quin ipse quoq; efflaret animam. At ego accurrens erexi, animumq; reddidi. Porro ubi dimissus est iam victor declaratus: sublatus illum, domum deportauit: multumq; temporis curatus à medicis, superuixit quidem, hodieq; agit apud Scythas, ducta in matrimonium sorore mea, claudus tamen adhuc est ex vulnere. Hæc res Mnesippe non apud Mithlyenses, neque in Alania gestæ est: ut testibus careat, et ficta credi queat: verum complures extant Amisriani, qui de pugna Sisinæ memorant. Emen iam faciam: si tibi quanto loco factum Abauchæ retulero. Appuli aliquando Abauchas hic in Borystenensium ciuitatem, secum adducens et uxorem, quam unice diligebat, liberos duos, alterum quidem mascululum lactentem, altera verò erat puella septem annos nata. Erat autem peregrinationis comes, et huius amicus Gyndanes, atq; is quidem è vulnere laborans, quod in via acceperat à latronibus, qui eos fuerant adorti: cum quibus dum pugnaret, ictus est in femore: ita ut ne stare quidem posset præ cruciatu. Itaq; noctu dormientibus illis (nam fortè in coenaculo quodam diuersabantur) ingens ortum est incendium, omniaq; circumclusit, iamq; flamma undiq; domum circumdedit. Ibi experrectus Abauchas, relictis liberis plorantibus, repulsa uxore, quæ inherēbat, iussaq; ut ipsa sese seruaret, amico in humeris sublato, descen-

to descendit, perrumpensq; euasit, ita ut nequaquam incendio laderetur. Vxor infantem baiulans consecuta est, monens puellulam, ut sese sequeretur. Ea verò semiuista, abiecto ex vlnis infante, vix exiliit è flamma. Deinde puella vnà cum illa veniens, penè et ipsa extincta est. Post hæc cum probro obiectaret quippià Abauchæ, quòd desertis liberis, atq; uxore, Gyndanem extulisset: imò liberos, inquit, denuò parare haudquaquam difficile: tum incertum, an hi boni sint futuri: porro amicum diu fuerit, priusquam inueniam talem, qualis est Gyndanes: cuius amor mihi multis argumētis est exploratus. Dixi Mnesippe, è pluribus his quinq; propositis: iam tēpus est pronuntiari, utri nostrum, aut linguam, aut dexteram oporteat amputari. Quis igitur futurus est iudex? MNES. Nemo. Neq; enim constitueramus narrationis arbitrum. Sed scin? quid agemus? Quando quidem in præsentiarum, nullo proposito scopo, sumus iaculati: de integro delecto arbitro, alia amicorum paria apud illum referamus: deinde uter succubuerit, ei tam quidem amputetur, vel mihi lingua, vel tibi dextera. Aut si hoc crudele, quando tu amicitiam admirari visus es: ego nihilo secius puto, nullā esse mortalibus possessionem hac præstantiorem neq; pulchriorem: quin ipsi quoq; in vnum copulati, illud approbamus: ut ex hoc die in totam vsque vitam simus amici, utriq; victores, utriq; maximis potiti præmijs: videlicet pro vnica lingua, vnāq; dextra, binas uterq; habituri: atq; insuper oculos quoq; quaternos, pedesq; quaternos: in summa, duplicia omnia. Eiusmodi namq; quiddam est, cum duo tresq; copulantur amici, qualem Geryonem scriptores depingunt, senis manibus, ternisq; capitibus hominē.

Siquidem (vt mea fert opinio) tres illi fuerunt, qui communiter omnia gererent: vt dignum est his, qui amicitia coniuncti sunt. **TOXA.** Probè dicis, atq; ita faciamus. **MNES.** Verùm neque sanguine opus est Toxaris, neq; Acinace, qui nobis amicitiam confirmet. Hæc enim consubulatio, & quòd eadem amamus, id multò certius est casu illo quem bibitis: propterea quòd huiusmodi non obligationem, sed animum postulare mihi videntur. **TOXA.** Placent ista, iamq; amici atq; hospites simus: tu mihi hic in Græcia: ego tibi, si quando in Scythiam perueneris. **MNES.** Nimirum vt sis sciens, nequaquam me pigeat vel longius etiam proficisci, si tales amicos nancisci liceat, qualem esse te Toxaris ex tua oratione conijcio.

2 C NEMONIS AC

D A M I P P I D I A L O G V S,

DES. ERAS. ROTERO, INTERPRETE.

C N E M O N.

OC illud est quod vulgò dici consuevit, Hinnulus leonem. **DAM.** Quid isthuc est, quod tecum stomachare Cnemon? **CNE.** Quid stomacher rogas? Equidè heredem reliqui quendam præter animi sententiam, videlicet astu delusus miser, ijs quos maximè mea cupiebam habere præteritis. **DAM.** Sed isthuc quinam euenit? **CNE.** Hermolaum nobilem illum diuitem, quum orbis esset imminente morte captabam, asidens atq; inferuiens. Neque ille gratuitum officium meum admittebat. At interim illud quoq; mihi visum est scitum, consultumq; vt testamentum

statemum proferrem, ac publicarem, quo illū rerum mearum in solidum heredem insitueram, nimirum vt ille vicissim idem faceret, meo prouocatus exemplo. **DAM.** At quid tandem ille? **CNE.** Quid ille suo in testamento scripserit, id quidem ignoro. Ceterum ego repente, atque in sperato è vita deceffi, tecti ruina oppressus. Et nunc Hermolaus mea possidet, lupi cuiuspiam in morè ipso hamo cum esca pariter auulso. **DAM.** Imò non escam modò cum hamo, quin etiam te quoq; piscatorem simul abstulit, itaq; technam istam, in tuum ipsius caput struxerunt. **CNE.** Sic apparet, idq; adeò deploro.

ZENOPHANTAE ET CALLIDEMIDÆ dialogus, Des. Eras. Rot. interprete.

ZENOPHANTES.

AT tu Callidemides, quo pacto interisti? Nam ipse que admodum Diuie parasitus quum essem, immodica ingurgitatione præfocatus fuerim, nosti, aderas enim morienti. **CALLIDE.** Aderam Zenophantes. Porro mihi nouum quiddam, atq; inopinatum accidit. Nam tibi quoque notus est Ptæodorus ille senex. **ZEN.** Orbum illum dicis, ac diuitem, apud què te asidue versari conspiciebam? **CALL.** Illum semper captabam, colebamq; id mihi pollicens fore, vt meo bono quàm primū moreretur. Verū quum ea res in longum proferretur, sene videlicet, vel ultra Titthonios annos, viuente, compendiarium quandam excogitavi viam, qua ad hereditatem peruenirem. Siquidem empto veneno, pocillatori persuaseram, vt simul atq; Ptæodorus potum posceret, bibebat autem prolixius, presentius in calicem mizeret, haberetq; in promptu.

ptu, porrecturus illi. Quod si fecisset, iureiurando confirmabam me illum manumissurum. ZEN. Quid igitur accidit? nam inopinatam quiddam narraturus mihi videris. CAL. Vbi iam loti venissemus, puer duobus paratis poculis, altero Ptæodoro, cui venenum erat additum, altero mihi, nescio quo modo errans, mihi venenū, Ptæodoro porrexit inuoxium. Mox ille quidem bibit, at ego protinus humi porrectim stratus sum, supposititiū videlicet illius loco funus. Quid hoc? Rides Zenophantæ? Atqui non conuenit amici malis illudere. ZEN. Rideo profectò, nam eleganter ac lepidè tibi hæc res euenit. Porrò senex ille, quid interim? CAL. Primum ad casum subitum, atque inexpectatum sanè conturbatus est. Deinde simulatq; intellexit, id quod acciderat, puta possillatoris errore factum, risit et ipse. ZEN. Rectè sanè. Tamet si non oportuit ad compendium illud diuertere, siquidem venisset tibi populari, vulgataq; via, tutius certiusq; etiam si paulò serius.

MENIPPI ET TANTALI DIALOGUS, Des. Erasmo Rot. interprete.

MENIPPVS.

Quid eiulas ô Tantale, aut quid tuam deploras fortunam, stagno imminens? TANTA. Quoniam siti enecor Menippe. MENIP. Vsq; eadeò piger es, atque iners, vti non vel pronus incumbens bibere noris, vel caua vola hauriens? TAN. Nihil profecero si probumbam: refugit enim aqua simulatq; me propius adinueneri senserit: quòd si quando hausero, oriq; coner applicare, prius effluxit, quam summa rigem labia. Atq; inter

digitos

digitos effluens aqua, haud scio quomodo rursus manum meam aridam relinquit. MEN. Prodigiosum quiddam de te narras Tantale: verum dic mihi isthuc ipsum, quorsum opus est bibere, quā corpore careas: nam illud quod esurire poterat, aut sitire, in Lydia sepultum est. Ceterum tu quā sis animus, quinam posthac aut sitire queas, aut bibere? TAN. Atqui hoc ipsum supplitij genus est, vt anima perinde quasi corpus sit, ita sitiatur. MEN. Agè, hoc ita habere credamus, quandoquidè affirmas te siti puniri. At quid hinc acerbi tibi poterit accidere? Num mentis ne potus inopia moriare? At equidè haud video alterum inferos, si quis hos relinquat, neq; locū aliū in quem morte demigret quispiam. TAN. Rectè tu quidè dicis: verū hoc ipsum supplitij genus est, sitire, quū nihil sit opus. MEN. Desipis Tātale, et vti verū tibi fatear, nō alio potu videris egere quā veratro mero: nam diuersum quiddam pateris, ijs quos canes rabiosi momorderint, vt qui nō aquam, quemadmodum illi, sed sitim horreas. TAN. Ne veratrū quidè recusarim bibere Menippe, si liceat modò. MEN. Bono es animo Tantale, certum habens nūquam fore, vt vel tu, vel reliquorū manū quispiā bibat: Nec enim fieri potest: quanquam nō omnibus, quemadmodū tibi, pœna adiudicata est, vt sitiatur, aqua illos non expectante.

MENIPPI AC MERCVRII DIALOGUS, Des. Erasmo Rot. interprete.

MENIPPVS.

AT vbinam formosi illi sunt, ac formosæ Mercurij? Aducito me doceto que, vt pote recens huic profectum hospitem. MERCV. Haud mihi licet per otium Menippe.

Menippe, quin tu isthuc ipso è loco dextrorsum oculos deflecte. illic & Hyacinthus est, & Narcissus ille, & Nireus, & Achilles, & Tyro, & Helena, & Leda, breuiter quicquid est veterum formarum. MEN. Equidem præter ossa nihil video, caluariasq; carnibus renudatas, inter quæ omnia nihil sit omnino discriminis. MER. At qui hæc sunt quæ poëtæ cuncti mirantur ac celebrant, ossa scilicet quæ tu videris contemnere. MEN. At Helenam saltem mihi cõmonstra; nam ipse quidè haud quæ am dignoscere. MER. Hæc videlicet caluaria, Helena est. MEN. Et huius scilicet ossis gratia, mille naues ex vniuersa Græcia, acto delectu, sunt impletæ, tantaq; tum Græcorum, tum Barbarorū multitudo confluit, tot vrbes sunt euerse? MERC. Cæterum Menippe non vidisti mulierem hanc viuam, quòd si fecisses, forsitan diceres tu quoq; vitio dandum non esse.

Pro tali muliere diu tolerare labores.

Alioqui si quis flores etiam arefactos marcidosq; cõtempitur, posteaquam coloris decus abiecerint, deformes nimirum videantur. At iidem donec florent, colorem que obtinent sunt speciosissimi. MEN. Proinde illud iam de miror Mercuri, si Græci non intellexerunt sese pro re vsque adeò momentanea, quæq; tam facile emarcesceret elaborare. MER. Haud mihi vacat tecum philosphari, quare delecto loco vbicunq; velis, prosterne temet ac recumibe, mihi iam aliæ sunt traducens
de umbra.

MENIPPI

DIALOGI VARIJ. 64
MENIPPI, AMPHILOCHI, TROPHONIJ
disceptatio, Des. Erasmo Rot.
interprete.

MENIPPVS.

Vos nimirum Trophoni, atque Amphiloche, quum sitis mortui, tamen haud scio quonam modo phasnis estis donati, vates que credimini, ac stulti mortales deos esse vos arbitrantur. TRO. Quid? an nobis igitur imputandū, si per inscitiam illi de mortuis huiusmodi opinantur? MEN. At qui non ista fuissent opinati, ni vos, tum quū viueretis, eiusmodi quædam porteta ostentassetis, tanquam futurorū fuissetis præscij, quasiq; prædicere potuissetis, si qui percontarentur. TRO. Menippe, nouerit Amphilocheus hic, ipsi pro sese respondendū esse. Cæterum ego Heros sum, vaticinorq; si quis ad me descendere rit: At tu videre nunquam omnino Lebadiam adijisse, neq; enim alioqui ista non crederes. MEN. Quid ais? equidem nisi Lebadiam fuisset profectus, ac linteis amictus, offam ridiculè manu gestans, per angustū aditum in specum irressissem, nequaquam fieri potuisset, vt te defunctum esse cognoscerem perinde atq; nos, solaq; præstigiatura reliquos antecellere. Sed agè per ipsam diuinandi artem, quid tandem est Heros? neq; enim intelligo. TRO. Est quidam partim ex homine, partim ex deo compositum. MEN. Nempe quod neq; sit homo, quemadmodum audio, neque deus, verū pariter vtrunq; Ergo dimidia illa tui, ac diuina pars, quòd nunc recessit? TRO. Reddit oracula Menippe in Bœotia. MEN. Haud intelligo quid dicas Trophoni, nisi quòd illud planè video te totum esse mortuum.

CHA.

LUCIANI
CHARONTIS AC MENIPPI
dialogus, D. Erasmo. Rot. interprete.

CHARON.

Redde naulum sceleste. MEN. Vociferare, si-
quidem isthuc tibi voluptati est Charon. CHAR.
Redde, inquam, quod pro traiectione debes. MENIP.
Huadquaquam auferre queas ab eo qui non habeat? CHA.
An est quisquam qui ne obulum quidem habeat? MEN.
Sit ne alius quissiam pretereâ, equidem ignoro, ipse cer-
tè non habeo. CHAR. Atqui præfocabo te per Di-
tem impurissime, ni reddas. MEN. At ego illiso bacu-
lo tibi comminuam caput. CHAR. Num ergo te tam
longo traiectu gratis transuexero? MEN. Mercurius
meo nomine tibi reddat, vt qui me tibi tradiderit. MER.
Bellè mecum agatur per locum, siquidem futurum est, vt
etiam defunctorum nomine persoluam. CHAR. Haud
omittam te. MEN. Quin igitur vel huius gratia perge,
vt facis, nauim trahere: quanquam quod nō habeo quinam
auferas? CHAR. At tu nesciebas, quid tibi fuerit ad-
portandum? MEN. Sciebam quidem, verum non erat.
Quid igitur? num ea gratia erat mihi semper in vitam as-
nendum? CHAR. Solus ergo gloriaberis te gratis suis-
se transectum? MEN. Haud gratis ô præclare, siqui-
dem & sentinam exhausti, & remum arripui, & vectorū
omnium vnus non eiulaui. CHAR. Ista nihil ad nau-
lum, obulum reddas oportet, neq; enim fas est secus fieri.
MEN. Proinde tu me rursus in vitam reuehe. CHAR.
Bellè dicis, nimirum vt verbera etiam ab Aeaco mihi lu-
crificiam. MEN. Ergo molestus ne sis. CHAR.
Ostende quid habeas in pera. MEN. Lupinum si velis,
& Hecate

DIALOGI VARIJ.

65

Hecate coenam. CHAR. Vnde nobis hunc canem addu-
xisti Mercuri: tum qualia garriebat inter nauigandū? ve-
ctores omnes irridens, ac disterijs incessens vnusq; can-
tillans, illis plorantibus. MERCVR. An ignoras Charon
quem virum transuexeris: planè liberum, cuiq; nihil om-
nino curæ sit. Hic est Menippus. CHAR. Atqui si vnquā
posthac te recepero. MEN. Si receperis ô præclare me
possis quidem iterum recipere.

CRATETIS AC DIOGENIS DIALO-
gus, Des. Erasmo Rot. interprete.

CRATES.

Moerichum diuitem, noueram ne Diogenes? illum,
inquam, supra modū diuitem, illū Corintho profe-
ctum, cui tot erant naues onustæ mercibus, cuius conso-
brinus Aristæas, quum ipse quoq; diues esset, Homericum
illud in ore solebat habere:

Aut me confice tu, aut ego tete.

DIOG. Cuius rei gratia sese captabant inuicem Crates?
CRAT. Hæreditatis causa, quū essent æquales, vterq; al-
terum captabant. Iamq; testamenta publicauerant ambo,
in quibus Moerichus (si prior moreretur) Aristæam om-
nium rerum suarum dominum relinquebat. Moerichum
vicesim Aristæas, si quidem ipse prior è vita decederet.
Hæc igitur quū essent in tabulis scripta illi inter sese ca-
ptabāt, & alter alterum adulationibus obsequijsq; supe-
rare conterdebat. Porro diuini, haud scio vtrum ex as-
tris id quod futurū sit coniectantes, ac somnjs, quemad-
modum Chaldæi faciunt: quin & pythius ipse, nunc Ari-
stæam victorem fore pronuntiabat, nunc Moerichum, ac

K trutinæ

trutina quidem interim ad hunc, interim ad illū propēde-
bat. **DIOG.** Quid igitur tandē euenit? nā audire est ope-
repretium Crates. **CRAT.** Eodem die mortui sunt am-
bo: ceterū hereditates ad Eunomiū ac Thrasyclem deue-
nerunt, quorū uterq; cognatus illis erat: at qui de his nihil
prædixerant diuini futurum, ut tale quippiam accideret.
Etenim quū Sicyone Cirram versus nauigarent, medio in
cursu, obliquo orto lapyge euerfa nauis perierūt. **DIOG.**
Rectē factū: at nos quū essemus in vita, nihil eiusmodi al-
ter de altero cogitabamus. Neq; enim ego vnquam opta-
bam ut moriretur Antisthenes, quō nimirum baculus illius
ad me rediret hærედē (habebat autē egregie validū, quem
ipse sibi parauerat oleaginū) neq; tu Crates, opinor, de-
siderabas, ut me mortuo, in possessionē mearū successionē
venires, puta dollj ac peræ, in qua quidē lupini chœnices
imerant duæ. **CRAT.** Neque enim mihi quicquam istis
rebus erat opus, imō ne tibi quidem Diogenes: siquidem
quæ ad rem pertinebant, quæq; tu Antistheni succedens
accepisti, deinde ego succedēs tibi ea nimirū multò sunt
potiora, multoq; splēdidiora, quàm vel Persarū imperiū.
DIOG. Quenam sunt ista quæ dicis? **CRAT.** Sapiens-
tiam, inquam, frugalitatē, veritatē dicēdi, viuendiq; liber-
tatem. **DIOG.** Per Iouem memini me in istiusmodi opum
hæreditatē Antistheni successisse, tibiq; eas lōgē etiā ma-
iores reliquisse. **CRAT.** Verūm reliqui mortales hoc
possessionū genus aspernabantur, neq; quisquam nos ob-
spem potiundæ hæreditatis obsequijs captabat, sed ad au-
rum omnes intendebant oculos. **DIOG.** Nec iniuria:
neq; enim habebant quō facultates eiusmodi à nobis tra-
ditas acciperent: quippe rimosi iam, vitiatiq; delitij, non
aliter

aliter quàm vasa carie putria. Quo fit, ut si quando quis
in illos infundat vel sapientiam, vel libertatem, vel veri-
tatem, effluat illico, persilletq; fundo quod immissum est
continere non valente. Cuiusmodi quiddam & Danaï si-
liabus aiunt accidere, dum in dolium pertusum haustam
aquam important: at iidem aurū dentibus & unguibus,
omniq; vi seruabant. **CRAT.** Proinde nos hic quoque
nostras possidebimus opes: illi simulatq; huc venerint,
obulum duntaxat secum ferent, ac ne hunc quidem vltē-
rius quàm ad portitorem.

NIREI AC THERSITAE DIA-
logus, Des. Erasmo Rot. interprete.

NIREVS.

ECce deniq; vel Menippus hic iudex erit, uter nostrū
sit formosior. Dic Menippe, an non tibi videor for-
ma præstantior? **MEN.** Imō quinam sitis prius arbitror
indicandum, nam hoc opinor scito est opus. **NIR.** Nireus
ac Thersites. **MEN.** Uter Nireus, uter Thersites? nondum
enim vel hoc satis liquet. **THER.** Iam vnum hoc vinco,
quod tibi sum similis, neq; tantopere me præcellis, quan-
topere te cæcus ille Homerus extulit, vnum omnium for-
mosissimum appellans: quin ego fastigiato vertice, rarisq;
& impexis capillis ille, nihilo te inferior visus sum arbi-
tror. Iam verò tempus est uti pronuncies Menippe, utrū
altero formosorem existimes. **NIR.** Mirum ni me Aglaia
Charopeq; prognatum.

Qui vir pulcherrimus vnus,
Omnibus è Graijs Priameia ad Pergama veni.

MEN. Atqui non item sub terram opimior pulcherrimus venisti, quippe qui reliquis quidem ossibus alijs appareas asimilis: porrò caluaria hoc vno insigni à Thersitæ caluaria dignosci possit, quòd tua delicata est ac mollicula: quandoquidem isthuc habes effæminatam ac neutiquam viro decorum. NIR. Attamen Homerum percontare, qua specie tum fuerim, quum inter Græcorum copias militarem. MEN. Tu quidem somnia mihi narra: at ego ea spectro quæ video, quæq; tibi adsunt in præsentia: ceterum ista norunt, qui idtemporis viuebant. NIR. Quid igitur tandem? an non ego formosior Menippe? MEN. Neq; tu, neq; quisquam alius formosus hoc loco: siquidem apud inferos æqualitas est, paresq; sunt omnes. THER. Mihi quidem vel hoc sat est.

DIOGENIS AC MAVSOLI,

D. Erasmo Rot. interprete.

DIOGENES.

O He tu Car, quare tandem insolens es, tibiq; placer, ac dignum te credis, qui vnus nobis omnibus antepone? MAVSOL. Primum regni nomine ò tu Sinopenfis, quippe qui Carie imperauerim vniuersa, prætereà Lydia quoq; gentibus aliquot: tum autem ex insulas nonnullas subegerim: Miletū vsq; peruenerim, plerisq; Ionie partibus vastatis. Ad hæc formosus eram ac procerus, ac bellicis in rebus præualidus. Postremò, quod est omnium maximū, in Halicarnasso monumentū erectum habeo singulari magnitudine, quantum videlicet defunctorū alius nemo possidet, neq; pari etiam pulchritudine conditum, viris scilicet atq; equis pulcherrimo è saxo ad viuam formam

formam absolutissimo artificio expressis, adèd vt vel phanum aliquod simile haud facillè quis inueniat. Num iniuria tibi videor has ob res mihi placere atq; efferi? DIO. Num ob imperiū ais, ob formam, atq; ob sepulchri molem? MAV. Per Iouem ob hæc, inquam. DIOG. Atqui ò formose Mausole, neq; vires iam illæ, neq; forma tibi iam ad est. Adèd vt si quem arbitrum de formæ præcellentia delegerimus, haudquaquam dicere potis sit quæ obrem tua caluaria meæ sit anteferenda: siquidem vtraq; pariter tum calua, tum nuda: vtriq; dentes pariter ostendimus, pariter oculis orbatis sumus, pariter naribus simis ac sursum hians tibus deformati. Ceterum sepulchrū ac saxa illa pretiosa Halicarnassæ forsitan iactare licebit, ex hospitibus gloriæ causa ostentare, tanquam qui magnificam quandam apud se structuram habeant: verum quid hinc comoditatis ad te redeat vir egregie, nequaquam video, nisi forsitan illud commodū vocas, quòd plus oneris atq; nos sustines, sub tam ingentibus saxis pressus ac laborans. MAV. Ita ne nihil illa mihi conducit omnia? planeq; pares erunt Mausolus, ac Diogenes? DIOG. Imò haud pares, inquam, vir clarissime: nam Mausolus discrucabitur, quoties earū rerum in mentem veniet, quibus in vita florere consuevit: at Diogenes interim eum ridebit: Atque ille quidem de suo illo monumento, quod est in Halicarnasso memorabit, ab vxore Artemisia atque sorore parato: cõtra Diogenes ne id quidē suo de corpore nouit, nunquid habeat sepulchrū. Neq; enim illi res ea cura est, verum apud viros excellentissimos sui memoriã famamq; reliquit, vt qui vitam peregerit viro dignam, tuo monumento Carum abiectissime celsiorem, ac tutiorem in loco substructam.

SIMYLI, AC POLYSTRATI DIALOGUS, Des. Erasmo Rot. interprete.

SIMYLVS.

Venisti tandem, & tu Polystrate ad nos, quum a nos vixeris haud multò pauciores centum, opinor. POL. Nonaginta octo Simyle. SIM. Sed quinam triginta istos annos egisti, quibus mihi fueras superstes. Nam ipse perij te fermè septuagenario. POL. Quàm suauissimè profectò, etiam si hoc mirum tibi videbitur. SIM. Mirum verò, siquidem tibi primum seni, deinde inualido, postremò etiam orbo quicquam poterat esse in vita suauè? POL. Principio nihil erat quod non possem, præterea pueri formosi complures aderant, tum mulieres nitidissimæ, unguenta, vinum mirè fragrans, postremò mensæ vel Siculis illis lautiores. SIM. Noua narras, nam ego te planè sordidum, ac parcissimū esse sciebam. POL. Atqui vir præclare, ex alienis arcibus opes mihi subscatebant. Tum diluculo protinus quàm plurimi mortales ad fores meas ventitabant, simulq; ex omni rerum genere quæ terrarum vbiuis pulcherrimæ reperiuntur, munera deportabantur. SIM. Num me defuncto regnum gessisti? POL. Minimè, verum amantes habebam innumeros. SIM. Non possum non ridere: tu ne amantes tantus natus quū esses, vixq; tibi dentes superessent quatuor? POL. Habebam per Iouem, equidè optimates ciuitatis, quumq; essem tum senex, tum caluus, sicuti vides, præterea à lipiens etiam, ac senio cæcuiens: postremò naribus mucosissis, tamen cupidissimè mihi inseruiebant, adeò ut is felix videretur, quemcunque vel aspexissem modo. SIM. Num tu quoque quemadmodum Phaoon ille, Venerem ali-

quam

quam è Chio transfuexisti, ut ob id optanti tibi illa dederit rursus ad iuuentam redire, ac denuò formosum atque amabilem fieri? POL. Haudquaquam, quin magis quum talis essem, qualem dixi, tamen supra modum adamabar. SIM. Aenigmata narras. POL. Atqui notissimus est hic amor, quum vulgò sit frequens, nempe erga senes, orobos, ac diuites. SIM. Nunc tua forma vnde tibi profecta fuerit intelligo vir egregie, nimirum ab aurea illa Venere. POL. Veruntamen non parum multas commoditates ab amantibus tuli Simyle, propemodum etiam adoratus ab illis. Porrò sæpius etiam quasi procax illis illudebam, excludens interdum nonnullos eorum: interim illi inter sese decratabant, & in ambiendis primis apud me partibus, alium alius anteire nitebatur. SIM. Sed age, de facultatibus tuis quid tandem statueras? POL. Palmam quidem affirmabam, me vnūqueng; illorum relicturū hæredem: idq; illi quum crederent futurū, certatim se quisq; obsequentiorè, atq; adulantiorè præbebat. Cæterum alteras illas veras tabulas, quas apud me seruaueram, reliqui in quibus omnes illos plorare iussi. SIM. At postremè illæ tabule quem pronūtiabant hæredes? num è cognatis quemopiam? POL. Non per Iouem, imò nouitium quendam ex formosis illis adolescentulis, natione Phrygem. SIM. Quot annos natum Polystrate? POL. Viginti fermè. SIM. Iam intelligo quibus obsequijs ille te demeruerit. POL. Attamen multò illis dignior qui scriberetur hæres etiam si Barbarus erat, ac perditus, quem iam ipsi etiam optimates colunt captantq;. Is igitur mihi extitit hæres, iamque inter patritios numeratur, subrafo mento, Barbaroq; cultu, ac lingua: quin cum Codro generosiorè,

Nireo formosorem, Vlyffe prudentiorem esse prædicant.
SIM. Non laboro, vel totius Græciæ sit imperator, si li-
bet, modò ne illi potiantur hæreditate.

VENERIS ET CUPIDINIS DIA-
logus, Des. Erasmo Rot. interprete.

VENVS.

Quid tandem in causa est Cupido, ut quum reliquos
deos omnes adortus expugnaris, Iouem ipsum,
Neptunum, Apollinem, Iunonem, me denique matrem,
ab vna Minerua temperes, ut' que aduersus hanc nec vlla
lum habeat incendium tua sax, & iaculis vacua sit pha-
retra, tum & ipse arcu careas, neq; iaculari noris? CVP.
Equidem hanc metuò mater: est enim formidabilis trucu-
lentoq; aspectu, ac ferocitate quadam supra modum viri-
li: proinde si quando tenso arcu petam illam, galeæ cris-
tam quatiens, expauescit me, moxq; formidine tremere
occipio, sicut arma mihi è manibus excidunt. VEN. At-
qui Mars an non erat hac formidabilior? & hunc tamen
superatum exarmasti. CVP. Imò ille cupide me recipit,
atque vltro etiam inuitat. Verum Minerua semper addu-
ctis supercilijs obseruat: quin aliquando temere ad illam
aduolauit, facem propius admouens: at illa, si quidem ad
me accesseris, inquit, per parentem Iouem, quouis modo
te confecerò, aut lancea te transfigam, aut pedibus arres-
ptum in tartara dabo præcipitem, aut ipsa te discerpam.
Plurima item id genus comminabatur: Ad hæc acribus
obtuetur oculis, postremò & in pectore faciem quandam
gestat horrendam, viperis capillorum vice comatam, hæc
nimirum magnopere formido: territat enim me, fugioq;
quoties

quoties eam aspicio. VEN. Esto sanè, Mineruam me-
tus, ut ais, atq; huius gestamen Gorgona reformidas, idq;
quum Iouis ipsius fulmen non formidaueris: cæterum Mu-
sæ quam ob causam abs te non feriuntur, atq; à tuis iacu-
lis tutæ agunt? num & hæc cristas quatiunt, aut Gorgo-
nas prætendunt? CVP. Has quidem reuercor mater, sunt
enim vultu pudico ac reuerendo, præterea semper aliquo
tenentur studio, semper cautionibus animum intentum ge-
runt: quin ipse etiam non raro illis asisto, carminis sua-
uitate delinitus. VEN. Esto, nec has adoraris propterea
quòd sint reuerendæ: at Dianam qua tandem gratia non
vulneras? CVP. Ut breuiter dicam, hanc ne deprehen-
dere quidem vsquam sum potis, quippe perpetuò per mō-
tes fugitantem: ad hæc alterius cuiusdam sui cupidinis illa
tenetur cupidine. VEN. Cuius ò gnate? CVP. Nems-
pe venatu ceruorum, & hinnulorum, quos insectatur ut
capiat, ac iaculo figat. Ac prorsum tota verum huiusmo-
di studio tenetur: tamen si fratrem eius, qui nimirum arcu
valet, & ipse, feritq; eminus. VEN. Tenco gnate, eum
sepenumero sagitta vulnerasti.

MARTIS AC MERCVRÏ DIALO-
gus, Des. Erasmo Rot. interprete.

MARS.

Avdistin' Mercuri cuiusmodi nobis mimatus sit Iup-
piter? quàm superba, quàm que dictu absurda? E-
go, inquit, si volucro, catenam ex æthere demittam,
vnde si vos suspensi me vi detrudere conemini, luseritis
operam: nunquam enim me deorsum trahetis. Contrà ego
vos si velim in altum attrahere, non vos modò, verum-

etiam tum terram ipsam, tum mare pariter subuectum in sublime sustulero. Ad hæc alia permulta, quæ tu quoq; au disti. Ad ego, siquidem cum vno quolibet singulatim confertur, ita præstantiorem eum esse, viribusq; superiorem, haudquaquam negauerim, verum vnum tam multis pariter in tantum antecellere, ut eum ne pondere quidem vincere queamus, etiam si terram ac mare nobis adiuxerimus id neutiquam crediderim. MER. Bona verba Mars. Neque enim sat tutum est ista loqui, ne quid forte mali nobis hæc petulantia conciliet. MARS. An verò credis apud quemlibet hæc dicturum me? Imò apud te solum id audeo, quem lingue continentis esse sciebam. Sed quod mihi maxime ridiculum videbatur, tum quum hæc mimitantem audirem, haud quæ apud te reticere. Etenim meminera, quum non ita multo ante Neptunus, Iuno, ac Pallas, mota aduersus eum seditione machinarentur comprehensum illum in vincula conijcere, quantopere formidavit, utq; in omnem speciem sese verterit, idq; cum tres duntaxat essent dii. Quod ni Thetis misericordia commota, Briareum Centimanum illi auxilium accersuisset, ipso pariter cum fulmine, ac tonitruo vinculus erat. Hæc reputati mihi ridere libebat eius maligniloquentiam, iactantiamque. MER. Tace, bona verba, neq; enim tutum est ista vel tibi dicere, vel audire mihi.

MERCVRII ET MAIAE DIA:

logus, Des. Erasmo Rot. interprete,

MERCVRIVS.

Est verò mater deus quisquam in cælo me inferior?
MAIA. Caue ne quid istiusmodi dixeris Mercuri. MERC. Quid non dicam? qui quidem tantum negotiorum

gotiorum solus sustineam quibus delassor, in tam multa ministeria distractus? Nam mane protinus surgendum est mihi, statimq; verrendum coenaculum, ubi dii compotant. Tum ubi curiam, in qua consultant, vndiq; strauero, ac singula ita ut oportet composuero, Ioui necessum est assistere, ac perferendis illius mandatis toto die sursum, ac deorsum cursitare, insuper quum redeo, puluerulentus adhuc, Ambrrosiam apponere cogor. Porro priusquam nouitius iste pocillator aduenisset, ego neectar etiã ministrabam. Quodq; est omnium indignissimum, soli omnium ne noctu quidem agere quietem licet, verum id quoq; temporis necesse habeo defunctorum animas ad Plutonem deducere, manibusq; gregi me ducem præbere, tum autem, et tribunalibus assistere. Neq; enim mihi sufficiebant scilicet diurna negotia dum versor in palaestris, dum in concionibus precònis vices ago, dum oratores instruo, ni hæc quoque provincia accedat, ut simul etiam umbrarum res disponam. At qui Leda filij alternis inter ipsos vicibus apud superos atque inferos agitant. Mihi necesse est quotidie tum hoc, tum illud pariter agere, deinde duo illi Alcmenia ac Semele miseris prognati mulieribus, ociosi in conuiujs accumbunt: at ego Maia Atlantide progenitus illis ministro scilicet. Quin nunc quum recens Sidone à Cadmi filia reuersus essem: nam ad hunc me legarat, visum quid ageret puella, priusquam respirassem, et adhuc anhelum de via, rursum ad Argos emandauit visurum, qui cum Danaë ageretur, rursum inde in Bœotiam profectus, inquit, obiter Antiopam visito: adeo ut plene iam pariturum me negarim. Quod si mihi licuisset, lubens profectò fecissem, id quod solent ij, qui in terris duram seruiunt seruitutem.

MATA. *Missa fac ista Gnate; decet enim per omnia morem gerere patri, cum sis iuuenis: ac nunc quod iussus es, Argos contende, deinde in Bœotiam, ne si cessaris, fueris que lentior, plagas etiam auferas: nam iracundi sunt qui amant.*

VENERIS ET CVPIDINIS DIALOGUS, Des. Erasmo Rot. interprete.

V E N U S.

CVPido gnate, vide que facis fugitia. Non iam de his loquor, que te impulsore mortales in terra vel in se quisque, vel inuicem alij in alios faciunt: verum de his ago, que apud superos quoque designas, qui quidem locum ipsum cogis varias assumere formas, in quodcumque tibi pro tempore visum fuerit, eum vertes: tum Lunam e celo deuocas. Quin et Solē aliquoties compellis lentum apud Clymenem cessare aurigandi muneris oblitum, nam quicquid iniurię in me matrem etiam committis, audacter ac tanquam tuum facis. Verum tu quidem o deorum omnium confidentissime, Rheam insuper ipsam iam animum, præterea deorum tam multorum parentem, eum perpulisti, ut pusionem adamet, atque in Phrygium illum adolescentulum depereat, ac tua iam opera insanit, iunctisque leonibus, adhibitis item Corybantibus, quippe qui, et ipsi furore quodam sunt afflati, per idam montem sursum, ac deorsum oberrat, ipsa quidem Attis amore ciulans. Cæterum Corybantum alius suum ipse penem ense defecat, alius demissa coma per montes fertur insanus, alius cornu canit, alius tympano tonat, alius cymbalo persfrepit, breuiter, omnis vndique quaque Ida tumultus atque insanie plena est. Proinde cunctis timeo: metuo ne tale quid accidat, quandoquidem te produxi,

produxi malum ingens, ut si quando resipiscat Rheam, vel potius si pergat insanire, Corybantibus imperet, ut te coram receptum discerpant, aut leonibus obijciant. Hic me sollicitat metus, quod videam tibi periculum imminere. CVP. Ociofo animo esto mater, siquidem leonibus etiam ipsis iam familiaris sum factus, ita ut septennumero conscensis corum tergis, prehensaque iuba, equitis ritu insidens illos agitem. At vero illi interim mihi caudis adblandiuntur, ac manuum ori insertam receptant, lambuntque; deinde mihi reddunt innocuam. Porro Rheam ipsi quando tandem vacauerit, ut me vlscatur quum in Atte sit tota? Postremo quid ego pecco, quum res pulchras, ut sunt, offero ac demonstro? vos ne appetite res pulchras: quare his de rebus ne in me crimen conferte. Num vis ipsa tu mater, uti neque tu posthac Martem ames, neque ille te? VEN. Ut es peruicax, et nulla in re non superas: attamen horum que dixi, aliquid quando memineris.

DORIDIS ET GALATEAE DIALOGUS, Des. Erasmo Rot. interprete.

D O R I S.

Formosum amantem Galatea, nempe Siculum istum pastorem aiunt amore tui depereire. GALA. Ne ride Doris: etenim qualis qualis est, Neptuno patre progenatus est. DOR. Quid tum postea, si vel Ioue ipso sit progenitus, quum vsque adeo agrestis, atque hispidus appareat, quodque est omnium deformissimum, vniculus? An vero credis genus illi quicquam profuturum ad formam? GAL. Ne isthuc quidem ipsum, quod hispidus est, atque agrestis, ut tu vocas, illum deformat, quin virile magis est. Porro

Porro oculus media in fronte decet etiam, quo quidem nihilo segnius cernit, quam si duo forent. DOR. Videris Galatea non amantem habere Polyphemum, sed illum potius adamare, sic eum prædicat. GAL. Equidem haud adamo, sed tamen insignem istam vestram insultandi opprobrii; petulantiam ferre non queo. Ac mihi nimirum invidentia quadam isthuc facere videmini, propterea quod ille quum forte aliquando gregem pasceret suum, nosque; è littorali specula in littore ludentes cerneret in prominens tibus Aetnae pedibus, quã videlicet inter montem, & mare litus sese in lögum porrigit, vos ne aspexerit quidem: at ego omniũ una visa sim formosissima, eoque; in vnam me coniecerit oculum. Ea res vos male habet; nam argumentũ est, me forma præstantiorem esse ac digniorem, quæ amere vos contra fastiditas esse. DOR. An istud tibi putas invidendum videri, si primum pastori, deinde lusco formosa visa sis: quanquã quid aliud ille potuit in te probare, præter candorem? Is illi placet opinor, quod caseo, & lacti assueverit: proinde quicquid his sit simile, id protinus pulchrum iudicat. Alioqui ubi libebit scire, qua sis facie, de scopulo quopiam in aquam, si quando tranquilla steterit despectans, te metipsam contemplare, videbis aliud nihil nisi perpetuum candorem: verum is quidem non probatur, nisi rubor admixtus illi, decus illi iunxerit. GAL. Atqui ego illa immodice canãda, tamen eiusmodi habeo amantem, quam interim è vobis nulli sit, quam vel pastor, vel nauta, vel portitor aliquis miretur: cæterum Polyphemus (ut alia ne dicam) etiam canendi peritus est. DOR. Tace ô Galatea, audiuius illum canentem, quum nuper pruriret in te: sed ô sancta Venus, asinũ rudere dixisses;

xisses: nam lyrae corpus similitum erat ceruino capiti ossibus renudato, tũ cornua perinde quasi cubiti prominabant, ijs iunctis, inductisque; scabibus, quas ne collope quidem circumtorquebat, agreste quiddam, & absoum cantillabat, quum aliud interim ipse voce caneret, aliud lyra succineret, ita ut temperare nobis nequiverimus, quum rideremus amatoriam illam cantionem. Nam Echo ne respondere quidem illi voluit balanti, quum sit adeo garrula, imò puduisset, si visa fuisset stridulum illius, & ridiculum cæcum imitari. Ad hæc gestabat in vlnis amasius iste delicias suas, vsi catulum pilis hirtum, ipsi non dissimilem. Quis autem non inuideat tibi amicum istum Galatea? GALA. Quin tu igitur Dori, tuum ipsius amicum nobis communistra, qui meo sit formosior, quique; doctius ac melius vel voce canat, vel cithara? DOR. Mibi quidem nullus est amator, neque; me hoc nomine iactat, quasi sim vehementer amabilis, veruntamen istiusmodi amicum, qualis est Polyphemus, nempe totus hircum olens, tum crudis victitans carnibus, & hospites, si qui appulerint, deuorãs, tibi habeas, eumque; tu mutuum ames.

DIOGENIS ET ALEXANDRI DIALOGUS, Des. Erasmo Rot. interprete.

DIOGENES.

Q Vid hoc rei Alexander? ita ne defunctus es tu quæque perinde, atque nos omnes? ALEX. Vides nimirum Diogenes, tamen si mirandum non est, si homo cum fuerim, defunctus sim. DIOGE. Num ergo Iupiter ille Hammon mentiebatur, quum te suum filium esse diceret, an verò tu Philippo patre prognatus eras?

ALEX.

ALEX. Haud dubiè Philippo: neque enim obijsem, si Hamnone parente fuisset progenitus. DIOG. Atqui de Olympiade etiam consimilia quædam ferebantur, pu-
ta draconem quendam cum ea fuisse congressum, visumq; in cubiculo, ex eo gravidam peperisse te: porrò Philippū errare falliq; , qui se tuum patrem esse crederet. ALEX. Inaudieram quidem & ipse ista quemadmodū tu, at nunc video neque matrem, neque Hammonios illos vates sanū quicquam, aut veri dixisse. DIOG. Attamen istud illorum mendacium Alexander ad res gerendas haudquāquam tibi fuit inutile, propterea quòd vulgus te verebatur metuebatq; , quum deum esse crederet. Sed dic mihi, cuienam tam ingens illud imperium moriens reliquisti? ALEX. Id equidem ignoro Diogenes: celerius enim è vita submouebatur, quàm ut esset ocium de illo quicquam statuendi, præter id vnum, quod moriens Perdiccæ anulum tradidi. Sed age, quid rides Diogenes? DIOG. Quid ni rideam? an non meministi quid Græci fecerint, quum nuper tibi arrepto imperio adularētur, principemq; ac ducem aduersus Barbaros deligerent? nonnulli verò in duodecim deorum numerum referrent, ac phana constituerent: deniq; sacra facerent tanquam Draconis filio? Sed illud mihi dicito, ubi te sepelierunt Macedones? ALEX. Etiam dum in Babylone taceo tertium iam diem: porrò Ptolomeus ille satelles meus, si quando detur ocium ab his rerum tumultibus qui nunc instant, pollicetur in Aegyptum deportaturum me, atque inibi sepulturum, quò videlicet vnus fiam ex dijs Aegyptijs. DIOG. Non possum non videre Alexander, qui quidem te videā etiam apud inferos desipientem sperantemq; fore, ut aliquando

vel

vel Anubis fias, vel Osiris. Quin tu spes istas omittis & diuini sume, neque enim fas est reuerti quenquam, qui semel paludem transmiserit, atq; intra specus hiatū descenderit, propterea quòd neque indiligens est Aeacus, neque contemendus Cerberus. Verum illud abs te discere peruelim, quò seras animo quoties in mentem redit, quanta felicitate apud superos relicta huc sis profectus, puta corporis custodibus, satellitibus, ducibus, tum auri tanta vi, ad hoc populus qui te adorabant: præterea Babylone, Bactris, immanibus illis beluis, dignitate, gloria: deinde quod eminebas conspicuus, dum vectareris, dum amiculo candido caput haberes reuinctum, dum purpura circumamictus esses? nunquid hæc te discruciant, quoties recursant animo? Quid lacrymas stulte? an non id te sapiens ille docuit Aristoteles, ne res eas, quæ à fortuna profiscantur, stabiles ac firmas existimares? ALEX. Sapiens ille, quum sit assentatorum omnium perditissimus? Sine me solum Aristotelis facta scire, quàm multa à me petierit, quæ mihi scripserit: deinde quemadmodum abusus sit mea illa ambitione, qua cupiebam eruditione cæteris præstare, quum mihi palparetur interim, ac prædicaret me, nunc ob formam, tanquam & ipsa summi boni pars quædam esset, nunc ob res gestas, atque opes: nam has quoque in bonorum numero collocandas esse censebat, ne sibi vitio verteretur quòd eas acciperet. Plane præstigiōsus vir ille quidem erat, ac fraudulentus & Diogenes: quanquam illud fructus scilicet ex illius sapientia fero, quod nunc perinde quasi summis de bonis excrucior ob ista quæ tu paulò antè commemorasti. DIOG. At scim' quid facies, ostendam tibi molestia istius remedium.

L

Quando-

Quandoquidem his in locis veratrum non prouenit, fac ut Lethæi fluminis aquam auidis faucibus attrahēs bibas, iterumq; ac sæpius bibas: atque eo pacto desines de bonis Aristotelicis discrucari. Verum enim Cletum etiam illum & Calisthenem video, cumq; his alios compluris raptim huc sese ferentes, quò te discerpant, pœnasq; sumant ob ea quæ quondam in illos commisisti. Quare fac in alteram hanc ripam te conferas, & crebrius (ut dixi) bibas.

MENIPPI ET CHIRONIS
dialogus, Des. Erasmo Rot. interprete.

MENIPPVS.

Fquidem inaudiu Chiron, te, deus quum esses, tam men optasse mortem. CHIR. Vera nimirum sunt ista quæ audisti Menippe, planeq; mortuus sum, sicuti vides, quum mihi licuerit immortalem esse. MENIP. At quenam te mortis cupido tenebat, rei videlicet, quam vulgus hominum horreat? CHIR. Dicam apud te, virum neuiquam stultum, atque imperitum: iam mihi desierat esse iucundum, immortalitate frui. MENIP. Quid em iucundum erat te viuere, lucemq; tueri? CHIR. Erat inquam Menippe: nam quod iucundum vocant, id ego neuiquam simplex, sed varium quiddam esse arbitror. Verum quum ego semper viuerem, atq; iisdem perpetuò rebus vterē, sole, luce, cibo, tum horæ eadē recurrerent, reliqua item omnia quæcunq; contingunt in vita, reciproco quodam orbe redirent, atq; alijs alia per vices succederent, satietas videlicet eorū me cepit. Neq; enim

in eo

in eo voluptas est sita, si perpetuò fruaris iisdē, sed omnino in permutando posita est. MEN. Probè loqueris Chiron: ceterum hæc quæ apud inferos agitur vita, quumam tibi procedit, posteaquam ad hanc tanquam ad potiorem te contulisti? CHIR. Haud insuauiter Menippe: si quis dem æqualitas ipsa quiddam habet admodum populare. Nihil autem interest, vtrum in luce quis agat, an in tenebris: præterea neq; sitiendum est nobis quemadmodum apud superos, neq; esuriendū, sed eiusmodi rerū omnium egentia vacamus. MEN. Vide Chiron ne temet ipse inuoluas, ne'ue eodem tibi recidat oratio. CHIR. Quamobrem isthuc ais? MEN. Nempe si illud tibi fastidio fuit, quòd in vita semper iisdem similibusq; rebus vtendū erat, quum hic itidem similia sint omnia, eundem admodū parient fastidium. At de integro tibi querenda erit vitæ commutatio, atq; hinc quopiam aliam in vitam demigrandum, id quod arbitror fieri non posse. CHIR. Quid igitur faciūdum Menippe. MEN. Illud nimirum, vti sapiens quum sis, quemadmodum opinor, & vulgò prædicant, presentibus rebus sis contentus, boniq; consulas quod adest, neque quicquam in his esse putes, quod ferri non queat.

MENIPPI, ET CERBERI, DIALOGUS,
Des. Erasmo Rot. interprete.

MENIPPVS.

Heus Cerbere, quandoquidem mihi tecum cognitio quædam intercedit, quum & ipse sim canis: dic mihi per Stygiam paludem, quomodo sese habebat Socrates, quum huc accederet? Verisimile est autem te, deus quum sis, non latrare modò, verum etiam humano

L z more

more loqui, si quando velis. CER. Quum procul ad
 buc abesset Menippe, visus est constanti, atque interris
 to adire vultu, perinde quasi mortem nihil omnino formis
 daret, tanquam hoc ipsum vellet ijs, qui procul à specus
 ingressu stabant, ostendere: verum simulatque de spexit
 in hiatus, vidit'que profundum, atque atrum antri re-
 cessum simulq; ego cunctantem etiam illum aconito moro
 dens pede correptum detraherem, infantium ritu eiula-
 bat, suosq; deplorabat liberos, nihilq; non faciebat, in
 omnem speciem sese conuertens. MEN. Num igitur fu-
 catè sapiens erat ille, neque vere mortem contemnebat?
 CER. Haud vere: ceterum ubi vidit id esse necesse, au-
 daciã quandã pro se ferebat, quasi verò volens id es-
 set passurus, quod alioqui volenti nolenti tamen omnino
 fuerat ferendum, videlicet quò spectatoribus esset mira-
 culo. Equidem illud in totum de viris istiusmodi vere
 possum dicere, ad fauces usque specus intrepidi sunt ac
 fortes: porrò intus quò sunt, nihil mollius neque fractius.

MEN. Ceterum ego quonam animo tibi visus sum subij-
 se specum? CER. Vnus mortalium Menippe sic mihi vsus
 es subire, vt tuo dignum erat genere, & prior te

Diogenes, propterea quòd neutiquam ada-

cti, subieritis, aut intrusi: verum tum

ultronci, tum videntes, atque

omnibus plorare re-

quãtiantes.

PRAEFA

75
 PRAEFATIO, SEV
 HERCVLES GALLICVS LV-
 ciani, D. Erasmo. Rot. interprete.

HERCVLEM Galli lingua gentis ver-
 nacula Ogmium vocant. Porrò deũ ipsum
 noua quadam atq; inusitata figura depin-
 güt: decrepitus est apud illos, recaluaster,
 reliquis capillis, si qui reliqui sunt, planè
 canis, cute rugosa, & in aterrimũ exusta colorè, cuiusmo-
 di sunt nauæ isti senes. Charontem potius aut Iapetum
 quempiam ex his qui apud inferos versantur, diceres. In-
 summa, quiduis potius, quàm Herculem esse conijceres ex
 imagine. Atque tali specie quum sit, tamen Hercules or-
 natum gerit, vt qui tum leonis exuuium indutus sit, tum
 clauam dextera teneat, tum pharetram humeris aptatam
 portet, tum arcum tensum læua prætendat: denique mo-
 dis omnibus Hercules est. Hec equidem arbitrabar in
 Græcanicorum deorum contumeliam perperam facere
 Gallos, quum cum eiusmodi fingerent effigie, quo nimi-
 rum illum talibus picturis vlciscerentur, quòd olim in re-
 gionem ipsorũ incurssasset, prædas agens id temporis, quũ
 Geryonis armenta vestigans, Occidentalium gentiũ ple-
 rusq; regiones perussaret. At nondum etiam dixi id quod
 erat in imagine maximè nouum atque mirandum: siqui-
 dem Hercules ille senex, ingentem admodum hominum
 multitudinem trahit, omnibus ab aure reuinctis: porrò
 vincula catenulæ tenues auro electro'ue confectæ, pul-
 cherrimis istis monilibus adsimiles. Atqui quum vinculis
 vsque ad eò fragilibus ducantur, tamen neq; de fugiendo

cogitant, quum alioqui commodè possint, neque profusus obnituntur, aut pedibus aduersus trahentem obtendunt, sese resupinantes: verùm alacres ac leti sequuntur, ducens tem admirantes, vltro festinantem omnes, & laxatis funiculis etiam anteuertere studentes, perinde quasi graui ter laturi, si soluerentur vinculis. Ne illud quidem pigebit referre, quod mihi videbatur omnium absurdissimum: etenim quum non inueniret pictor vnde catenularum summis ansas ne etheret, videlicet dextera iam clauam, leua arcum tenente, summam dei linguam perterebrauit, atq; ex hac religatis catenulis eos trahi fecit. Ipse nimirum ad eos qui ducebantur, vultum, & oculos conuertebat, arridens. Hæc ego quum diutius assistens essem contemplatus, admirans, hæsitans, indignans: Gallus quispian, qui propius astabat, nostratum literarum non indoctus, id quod declarauit, quæ Grecanicam linguam absolute sonaret, philosophus opinor ex eo genere philosophorum, quod apud illos esse fertur: Ego tibi hospes, inquit, pictura æstius enigma explicabo: nam videre vehementer ad eam attonitus ac stupefactus. Orationem nos Galli nequaquam arbitramur esse Mercurium, quemadmodum vos Græci, verum Herculi illam tribuimus, propterea quod hic Mercurio longè robustior extiterit: nam quod senex fingitur, nihil est quod mirere. Siquidem vnâ facundia consuevit in senectâ demum absolutum vigorem ostendere, si modo verum vestri dicunt poëte.

Obduci iuuenem densa caligine pectus.

Contra senectam posse quiddam dicere,

Rudi iuuenta melius ac præclarius.

Hinc videlicet apud vos & Nestoris lingua melle profuit,

fuit, & Troianorum concionatores lirioessam edunt, videlicet floridam quandam vocem: nam liria si satis commemorari, flores appellantur. Proinde quod ab auribus vinctos ad linguam trahit senex hic Hercules, qui non aliud quam ipse est sermo, ne id quidem debes admirari, qui quidem non ignores lingue cum auribus esse cognitionem. Neque verò ad contumeliam illius illud pertinet, quod ea pertusa est: nam memini, inquit, & iambicos quosdam versiculos è comædijs apud vos discere,

Siquidem viris loquacibus,

Extrema lingua perforata est omnibus.

Quin de eodem hanc in summa habemus opinionem, ut quicquid egit, id oratione faciendiq; consecisse putemus, utpote virum sapientem, ac persuadendo pieraq; sibi subegisse. tam tela illius nimirum rationes sunt acute, missiles, cistæ, atq; animâ sauciantes: vnde pennigera dicta vos quoq; nominatis. Hactenus Gallus. Ac mihi quidem quum huc me conferens mecum inter eundem perpenderem, num decorum iam esset, ut tam grandis natu, quiq; iam pridem ab his doctrinæ certaminibus memet abdicasssem, rursum me tam multorum iudicium calculis exponerem indicandû, in tempore subiit animû meum eius picturæ recordatio: nam antehac verebar, ne cui vestrum viderer hæc admodum pueriliter agere, quasiq; præter ætatem iuuenari. Proinde ne quis Homericus adolescentulus illud mihi impingeret dicens.

Ætas iam perijt tua: Tum illud:

Ac te corripit cariota senectâ, minister

Inualidusq; tibi, & segnes, tardiq; caballi:

Videlicet eo scommate pedes meos notans. Verum quoties senex ille Hercules recurrit animo, ab quibus adducor ut

faciam, neque me pudet hæc audere, quum sim ipsi æqualis imagini. Itaque robur, celeritas, forma, & si qua sunt alia corporis bona, valeant, cumq; his tuus ò Teicuates, Cupido, ubi me mento subcano viderit, auro rutilantibus alis, si videbitur, vel aquilas præteruolet; neq; laborabit Hipoclidēs, imò nunc vel maxime tempestiuum fuerit facundia repubescere, florere, vigere, & quam licet plurimos ab auribus ducere, ac sæpius arcu ferire: quando quidem periculum non est, nequando quis præter spem pharetram inanem reperiat. Vides quibus modis ætatem meam, meamq; senectutem ipse consolatur animemq; adeò ut non sim veritus nauim iam olim in terram subductam denuò reuellerē, satisq; instructam armis, medium in pelagus demittere. Contingant autem a vobis ò dii, offlatus secundi, quando nunc vel maxime, præsentē bono atq; amico, vento nobis est opus: quò si digni modò videbimur in nos quoq; dicat aliquis Homericum illud:

Quos profert senior pannis è vilibus armos:

EVNVCHVS, SIVE

P AMPHILVS LVC. DES.

Erasmio Rot. interprete.

N DE nobis aduenit Luciane, seu quidnã rei rides? Semper tu quidem & aliàs consueuisti nobis hilaris ac festiuus occurrere verum isthuc minus aliquid solito videtur esse, de quo risum nec comescere queas.

LVC. E' foro tibi adsum ò Pãphile: porro mox efficiã, ut tu quoq; mecũ rideas, simulatq; audieris cuiusmodi litis adfuerim actioni, duobus philosophis inter sese cõtendētibus.

tibus. P A M. Iam isthuc ipsum profectò ridiculũ est quod ais, philosophos inuicem lites agitare. Nam etiam si quid magni fuisset negotij, inter ipsos modestè citraq; pugnam controuersiam compositam oportuit. LVC. Quid ais tranquille componant illi, qui quidem solida plaustra conuicijs onusta, alter in alterum effuderint, vociferãtes, mira q; peruicacia contententes? P A M. Videlicet de disciplinis atq; opmionibus Luciane, ita ut assolent, dissentiebant, quod erant diuersæ factionis. LVC. Nequaquam, imò aliud quiddam erat hoc, de quo dissidebant: nam eiusdem sectæ erant ambo, eiusdemq; scholæ, & tamen orta inter eos lis erat. Porro iudices qui cognoscebant, primates erant huius Reipub. natuq; maximi ac sapientissimi. Breuiter, apud quos pudeat aliquis etiam parum aptè quippiam eloquutus, nedum ad tantam prouectus inuercundiam. P A M. Quin tu igitur litis argumentum exponis, quò videlicet ipse etiam cognoscam, quæ res tibi tantum risum concitarit? LVC. Scis Pamphile salarium, id' que neutiquam exiguum ab imperatore fuisse constitutum singulis philosophorum generibus: puta Stoicis, Platonis, Epicureis, cumq; his etiam Peripateticis: ita ut unicuique sectæ premium esset æquale. Ceterum demortuo ex his quopian, alius aliquis in eius locum subrogandus est, qui sit optimatum calculis probatus. Porro premium illud, neque bubula pellis erat quæpiam, quemadmodum ait poëta, nec porcellus, verum singulos in annos decies mille nummum, quos accipiunt, uti doceant iuuentutem. P A M. Memini quidem ista. Quin aiunt nuper ex illis diem obiisse quempiam, alterum (nisi fallor) è Peripateticis. LVC. Hæc ipsa Pamphile Hele-

na, propter quam illi inter sese singulari certamine con-
 flitabant. Et hactenus quidem nihil etiam ridendum erat
 in illis præter hoc, quòd quum philosophos esse se profi-
 terentur, ac pecunias pro nihilo ducere, tamen earum
 gratia perinde atque pro patria in discrimen adducta,
 pro religione maiorum, pro monumentis progenitorum
 decertarent. P A M. Atqui Peripateticorum istud esse de-
 cretum: non admodum esse negligendæ pecunias: verum
 eas in tertio quodam honorum ordine esse ponendas.
 LV C. Rectè dicis: Nam ista quidem aiunt. Proinde bel-
 lum hoc ex maiorum iudicio, sententiâq; illis extitit, ve-
 rum quæ postea consequuta sint, iam ausculta. Primum
 complures quidem alij in defuncti illius funebribus ludis
 decertabant, sed inter hos præcipuè duo viribus pares:
 puta Diocles ille senex: nosti quem dicam, contentiosum
 illum inquam: prætered Bagoas, qui quidem ea specie est:
 vt Eunuchus esse videatur. Inter hos initio de doctrina,
 atq; philosophiæ decretis atque opinionibus est decerta-
 tum: & uterq; sui specimen ac documentum dedit, quòd
 esset Aristotelicæ factionis, quodq; eius placita sequere-
 tur ostendit. At per louem in hoc certamine, neuter altes
 ro superior erat. Ls igitur huc deflexit denique. Diocles
 desinens iam eruditionis suæ periculû ac specimen osten-
 dere, ad Bagoam descendit, ac vitam illius in primis carpe-
 re esse aggressus. Bagoas itidem huius vitam vicissim taxa-
 bat. P A M. Idq; merito Luciane. Siquidem eius rei ma-
 gis erat habenda ratio. Proinde si ego fortè iudex causæ
 sedissem, magis in hoc, vt mihi videtur, futurus erim occu-
 patus: potiusq; spectassem, vter moribus esset præstâtior,
 quàm vter ad disputandum ac dicendum promptior, atq;

illi

illi potius, quàm huic victoriam adiudicassent. LV C. Re-
 ctè dicis: Equidem isti tuæ sententiæ meum & ipse calcu-
 lum addo. Verum vbi iam conuitijs, vbi maledictis es-
 sent satiati, tandem Diocles illud aiebat nefas esse, vel con-
 nari aut proponere Bagoam, vt cum philosophiæ studio,
 cum quæ pulcherrimis illius præmijs commercium habe-
 ret, qui quidem Eunuchus esset. Imò hoc hominum genus,
 non solum ab eiusmodi contubernio secludi oportere, ve-
 rum ab ipsis etiam sacris, ac vasis puris, breuiter ab om-
 nibus publicis cœtibus eiici, ostendens inauspicatum
 quoddam & occursum infaustum spectaculum fore, si
 quis mane domo egressus, vel videat istiusmodi quippiam.
 Atque hac de re multis verbis differebat, affirmans Eua-
 nuchum neque virum esse, neque mulierem, sed quiddam
 vtrinque compositum, eonflatum, plane quæ monstrum
 ab hominum natura specie quæ alienum. P A M P H I L.
 Nouam accusandi rationem nobis narra Luciane. Iam quæ
 & ipse videre compellor, crimen audiens tam inauditum.
 Sed alter ille quid? Num obticebat? An vicissim & ipse
 quiddam ausus est ad ista respondere? LV C. Initio qui-
 dem pudore ac metu (nam id est istis familiare) diutius
 obticebat, erubescens interim, palamq; præ se ferens id
 quod erat. Tandem autem tenuem quendam ac muliebrem
 edēs vocem, negabat æquum facere Dioclem, qui se quòd
 Eunuchus esset, ob id à philosophia secluderet, cum qua
 fœminis etiam esset commercium. Allegabantur, Aspasia,
 Diotima, Thargelia, quæ causam illius adiuuabant. Præ-
 terea Academicus quidam Eunuchus natione Gallus, qui
 paulò antè nostram ætatem maximi nominis apud Græ-
 cos florisset. Porro Diocles etiam illum ipsum siquidem
 extaret,

extaret, ac simili negotio sese misceret, prohibiturã sese respondit, nihil expaus factum opinione, quam apud vulgus obtinebat. Ad hæc quum ipse quædam dictæria in illo iaciebat, tum referebat in eum, quæ à Stoicis maximeq; Cynicis dicta ad risum concitandum erant idonea, de corpore mutilo atque imperfecto. Hac in re iudicium cognitio versabatur. Deniq; totius causæ iam illud caput esse cœpit: Num Eunuchus idoneus esset censendus, qui ad philosophiam admitteretur, qui'que iuuenibus præfici postularet, quum alter interim formam etiam, ac corporis integritatem, in philosopho requirendam esse diceret. Maxime verò uti barbam altam ac promissam gerat, quò videlicet ijs, qui discendi cupidi aduenirent, vir grauis appareat, & is cui fides haberi debeat, neque indignus videatur decem illis drachmarum milibus, quæ forent ab imperatore capienda. Cæterum Eunuchorum conditionem etiam quàm Spadonum esse viliores. Nam illos aliquando virile quiddam expertos fuisse, ad hunc ab ipso statim ortu fuisse extinctum, planeq; animal esse quoddam varium atq; anceps, non aliter quàm cornices, quæ neque inter columbas, neq; inter coruos numerari queant. Alter contra responderet eo iudicio non de corporis agi figura, verum de animi virtute, proinde mentis qualitatem expendi oportere, de'que dogmatum cognitione querendū esse. Eius rei testis citatus Aristoteles, qui quidem Ermeam Eunuchum Atarne oriundum tyrannum supra modum sit admiratus, ad eò, ut illi perinde atq; Dijs sacra fecerit. Ausus est & illud addere Bagoas, multò magis idoneum esse eunuchum, cui adolescentes erudiendi credantur, quòd ab hoc nulla in illos calumnia possit hæere, neq;

Socraticum

Socraticum illud crimen in hunc competat, quod adolescentulos corrumpat. Deinde quæ ille potissimum in mentum imberbe fuerat cauillatus, ea hic facete, ut ipsi quidem videbatur, reiecit. Etenim si è barbæ prolixitate, inquit, philosophos æstimare conuenit, nimirum bixcus ante omnes primas tenebit. Hic tertius quidam assistens (nomen hominis silebitur) atqui iudices, inquit, hic malis leuibus, ac scæmnea voce, reliquoq; corporis habitu Eunuchoadsimilis, si quis vestes detrahatur, egregie vir esse videbitur. Alioqui mentiuntur qui ferunt eum aliquando in adulterio deprehensum, membra in membris, ut legum tabulæ loquuntur, habentem: atque id quidem temporis ad Eunuchum confugisse, eaq; reperta latebra absolutum fuisse, quum iudicibus crimen persuaderi non posset, ut qui è specie hominem iudicarent Eunuchum. At nunc mihi palmodiam canturus videtur, idq; propter ostentatum præmium. Hæc quum dicerentur, omnib; ut par erat, risus est obortus. Porro Bagoas magis etiam perturbabatur, omnem in speciem sese varians, atq; in innumerabiles versus colores, tum frigidus sudore fluens, ac neque decorum sibi existimabat adulterij crimen agnoscere, neque rursus eam accusationem inutilem ad præsens certamen arbitrabatur. P A M. Profectò deridicula sunt ista Luciane, neq; vulgarem vobis, uti coniectandum est, voluptatem præbuerunt. Verum quò tandem res euasit? Et quid super his pronunciarunt iudices? L V C. Non erat eadem omnium sententia. Verum alijs quidem visum est, uti nudato illo, quemadmodum in emptitijs seruis fieri consuevit, inspicere, num in ijs quæ ad penem pertinent, philosophari posset. Alij verò sententiam dixere multò

multò magis etiam hac ridiculâ, nempe vt accersitis è luo-
stro mulieribus aliquot, iuberent illum cum illis congre-
di, ac viri officio fungi, astante interim è iudicibus quos-
piam, qui quidem esset natus maximus, fideq; spectatissima,
qui, inspiceret, num philosophum præstaret. Hæc vbi om-
nium risu fuissent excepta, neq; quisquã omnino adesset,
cui non doleret alius risu concussus, visum est, vt integra
causa in Italiam reijceretur. Et nunc alter, vt aiunt, ad clo-
quentiæ ostentationem semet exercet, atq; instruit, &
accusatione quã elaboratissimã meditatur, adulterij cri-
men aggrediens, id quod ipsi maximè aduersatur. Quod
guidem & hic facit, iuxta malorum rhetoris morem, quum
ex ipso crimine aduersarium inter viros recenset. Contrã
Bagoas diuersa cura, quemadmodum audio, & assidue vis-
rum agit, negotiumq; præ manibus habet. Postremò victu-
rum sese sperat, si modò docere possit, se nihilo deterio-
rem esse equas ineuntibus asinis. Id enim amice visum est
optimum philosophiæ documentũ, atq; vna demonstratio,
quæ refelli non queat. Proinde optarim, vt filius qui mihi
est adhuc admodum adolescens, non animum & linguam,
sed penem haberet ad philosophiam idoneum.

**LVCIANVS, DE SA-
CRIFICIIS DES. ERASMO**
Roterodamo interprete.

NIMVERO si quis recensere velit,
quæ stultissimi mortales faciunt in sacris,
in festis diebus, in aduendis salutandis quæ
dijs, tum quas res ab illis petant, quæ vota
faciant,

faciant, cuiusmodi sint, quæ de illis sentiunt, statuuntq;
e quidem haud sciõ, sit ne quisquam animo curis ita conse-
cto, vsq; adeò mæsto quin risurus sit, vbi perpenderit ne-
gotij, tum absurditatẽ, tum amentia. At multò antequam
ridere incipiat, opinor secum illud expendet: vtum pro-
istos appellari conueniat, an contrã dijs inimicos, atq; in-
felices, ac Gentios malos, qui quidem nomen ipsum rem vsq;
quæ adeò humilem atque abiectam existimant esse, vt hu-
manis egeat obsequijs, vtq; adulatione capiatur ac gau-
deat: rursus vt stomachetur, atque iracundè ferat, si ne-
gligatur. Nam Aetolica illa mala, simul' que Calydonio-
rum calamitates, totq; hominum cædes, ad hæc & Me-
leagri interitum, hæc omnia à Diana autore profecta esse
prædicant, quæ videlicet grauius ferret, quòd ab Oeneo
non esset ad sacrificium adhibita. Vsque adeò nimirum al-
tè dolor hic animo illius infederat, quòd sacris epulis esset
frustrata. Quin illam iam mihi videre video, vt erat id
temporis in cælo solitariam, reliquis dijs ad Oenei conui-
uium profectis foras, miseris modis gerentem sese, ac mi-
serabiliter eiulantem, quòd ab eiusmodi festo esset absu-
tura. Contrã Aethiopes illos fortunatos, ac multis modis
felices quis dixerit, si modò Iupiter illis gratiam refer-
ret pro humanitate, quam in initio poematis Homericè
in ipsum exhibuerat, duodecim perpetuos dies epulis ac-
ceptum, id' que, quum reliquis etiam dijs comitatus ad
conuiuium veniret. Vsque adeò nihil, vt apparet, quic-
quid faciunt illi, gratis faciunt: verum sua bona vendunt
mortalibus, atq; emere quidem ab illis licet omnia, puta
bonam valetudinem bucula, diuitias bobus quatuor, tum
regnum bobus centum. Præterea sospitem ab Troia in

Pylum reditum tauris nouem. iam ex Aulide ad Ilium transmittendi facultatem regia puella. Nam alius quidam, ne id temporis vrbs caperetur, à Mimerus mercatus est bobus duodecim, ac peplo. Verisimile est autem, esse prætereà quædam, quæ vel gallo, vel corolla, vel solo thure ab illis redimi queant. Hæc igitur quum non ignoraret, opinor, Chryses ille, utpote tum sacerdos, tum senex, diuinarumq; rerum egregie peritus, posteaquam re insecutaretur ab Agamemone, tanquam qui pridem Apollini mutuum dedisset beneficium, ita nunc imputat ac reposit vicem, quin coniciatur etiam propemodum, nempe quum sic ait. Equidem Apollo egregie, templum tuum, quum id temporis adhuc esset incoronatum, sex numero coronis ornauit, deinde tam multas tibi in artis adoleui copias taurorum, pariter atque caprarum. At tu contra, me negligis, quum huiusmodi patiar iniurias, pro' que nibilo ducis hominem bene de te meritum. Qua quidem oratione in tantum ille pudefactus est, ut protinus arrepto arcu, ac supra nauium stationem sese collocans, pestem in Græcorum copias iacularetur, ne nullis quidem & canibus intactis. Sed quoniam de Apolline incidit mentio, referam de eodem & alia, quæ de illo sapientes isti tradunt, non illa quidem, quoties quam infeliciter amarit, non Hyacinthi cædem, neq; Daphnes superbiam, verum quemadmodum damnatus etiam fuerit, & ob Cyclopes interfectos in exilium exactus. Vnde factum, ut è cælo in terram demitteretur, humana iam sorte vsurus, nostrisq; malis factus obnoxius. Prætereà autem quemadmodum in Thessalia mercenariam operam suam locarit apud Admetum, tum item in Phrygia apud Laomedontem, atque apud

apud hunc quidem haud solus, verum cum Neptuno, quum ambo propter egestatem lateres componerent, inq; construendis mœnibus operam præstarent. Ac ne mercedem quidem solidam à Phryge illo tulere, verum debebat illis adhuc de summa, ut serunt, plus triginta drachmas Troiani numismatis. Quid enim? An non hæc in deorum honorem fabulantur poëta? atque his etiam multo diuina de Neptuno, de Prometheus, de Saturno, de Rheæ, deniq; de vniuersa sermè Iouis familia, idq; inuocatis, ut adsint canentibus in exordio poematum, Musis, à quibus tandem velut afflatus numine, id quod apparet huiusmodi quædam cantant. Quemadmodum Saturnus ut primum cælum patrem suam exeuisset, ipse in eo regnauerit, deinde liberos suos deuorarit, sicuti serunt fecisse & Argiuum illum Thiestem. Deinde quemadmodum Iupiter furtim occultatus à Rheæ, saxum pueri loco substituit, in Cretam sit ablegatus, atque inibi à Capella nutrice sit alitus, itidè videlicet, ut Thelephus à cerua, Cyrus Persæ, qui prior regnauit, à cane narratur enutritus. Postea quemadmodum expulsus patre, atq; in vincula coniecto, ipse potitus sit imperio. Duxerat autem uxores complures quidem alias: sed postremo loco Iunonem germanam idq; iuxta Persarum & Assyriorum institutum. Tum autem quod esset in amores propensus, atque in venerem effusus, faciliè cælum liberis expleuerit. Quorum alios ex sue sortis deabus creauit: alios contra nothos, ex mortali terrestriq; genere sustulerit. Quum interim generosus ille, nunc in aurum, nunc in taurum, nunc in cygnum, aut aquillam verteretur, ac in summa plures sibi formas assumeret, quam vel Protheus ipse. Porro Mineruam è suo

ipsius capite progeniuit, hanc planè sub ipso cerebro complexus. Nam Bacchum imperfectum adhuc (vt aiunt) è matre etiamnum conflagrante surreptum, in suum femur illatum defodit. Deinde urgente partu, excucit. Nec his dissimilia de Iuone etiam canunt. Nempe hanc citra virilem congressum, subuentaneo conceptu gravidam puerum edidisse Vulcanum: atq; cum quidem non admodum fortunatum, verùm excusorem, ac fabrum ararium, quiq; perpetuò tum in igui, tum in fumo versetur, ac scintillis opletum: quippe cuius ars in fumo versetur, ac scintillis opletum: quippe cuius ars in fumo versetur, ac scintillis opletum.

Tum autem ne pedibus quidem integris: claudicare enim è ruina quum à Ioue præceptus datus esset è cælo. Quod ni Lemnij pro sua bonitate cum, dum adhuc ferretur in aère successisset, perierat nobis Vulcanus: nõ aliter quàm Assyriax è turri deiectus. Quanquam quæ de Vulcano narrant tolleranda videantur. Ceterùm de Prometheo, cui non cognitum est, quàm atrocia sit passus, propterea quòd suam modum humanæ gentis amans fuerit: siquidem hunc Iupiter in Scythiam deportatum, super Caucasum montem cruci suffixit: adhibita illi Aquila, quæ iecur illius assidue circumroderet. Hic itaque pœnas pendit. Porro Rheæ (nam sunt hæc quoque simul referenda) an non indecore, atque indignè facit: iam anus quum sit, & etate exacta, ijsq; rebus intempestiua: deinde tam multorum mater deorum, dum pueros adhuc adamat, eosq; Zelytopyia prosequitur: dumq; Atten ipsum leonibus secum circumuectat, præsertim quum iam utilis esse non queat? Itaque quænam posthac vitio vertat aliquis, vel Veneri quòd adulteretur, vel Dianæ, quòd ad Endimionem fræguenter medio è cursu diuertens descendat? Sed agè

missas

missas faciamus hæc fabulas: atque ipsum cælum conscendamus, poetico illo more subuolantes: ea nimirum via, quam vnam pariter cum Homero Hesiodus commonstrat, contemplaturi, quem in modum singula apud illos sunt ordinata. Ac primum quidem quòd forinsecus sit ferreum: vel ab Homero, qui id ante nostram etatem dixit, audiuius. Quod si superas, ac sublato paulum capite sursum aspexeris, ac planè in ipsum quasi dorsum perueneris, ibi simul & lumen apparet candidius, & serenior sol, & astra fulgentiora, nihilq; vsquam oculis occurrit nisi clarus dies, ac solum vndiq; aurcum. Ceterùm introgredienti, primo loco mansitant Horæ: quippe portæ seruant. Post eas Iris ac Mercurius: ut potè ministri Iouis & internuntij. Deinde Vulcani fabrilis officina, omnigeno referta artificio. Postea deorum aedes ac Iouis ipsius regia: quæ quidem omnia Vulcanus pulcherrimè fabricatus sit. At verò dij iuxta Ionem assidentes (conuenit enim opinor, vt in supernis illis sedibus magno strepitu, fastuq; viuatur) in terram despicunt: & quoquo versum intento capite, circumspectant, sicunde subuolantem ignem videant, aut nidorem in aère surgentem circaq; summum rotantem sese. Quod si quis fortè sacrè faciat, epulantur omnes fumo inbiantes, ac muscarum in morem sanguinem exuentes circum aras effusum. Alioqui si domibum capiant, nectare atq; ambrosia victitant. Nam olim homines etiam ab illis in conuiuio sunt adhibiti, vnaq; cum eis potarunt: nempe Ixion ac Tantalus: verùm illi quoniam vim & raptum pararent, essentq; futiles & garulli, ob id in hunc quoq; diem pœnas luunt. Porro reliquo mortaliu generi cælum iam in accessum est, atq; occultum.

Et in hunc quidem modum viuunt à dijs. Proinde videlicet etiam mortales ipsi in colendis illis cor similiaque dam, atque istis consentanea moliantur. Nam primum lucos illis attribuerunt, tum et montes dicarunt, præterea ues consecrarunt: deinde suam cuiq; arborem assignarunt. His factis per regiones illos distributos colum, eosq; uelut in ciuitatē suam receptat. Nempe Appollinem Delphi, Deliq; Mimeruam Athenenses: quæ quidem Græcis Athena dicta, vel ipso uocabulo se ei Reipub. familiarem esse testatur. Argiui Ionem; Mygdonũ Rheam: Venere Paphij. Rursus autem Cretenses Ionē affirmant, non modo uixisse apud sese nutritumq; fuisse: uerũ etiam sepulchrum illius ostendunt. At nos scilicet interim tam multis iam seculis fallimur: qui quidē opinemur Ionē tonare, pluere, reliquaq; omnia peragere. Et illud nos latuit, cum iam olim fuisse defunctũ, et apud Cretenses sepulũ. Deo in de uerò phanis in honorem illorum erectis, ne tectis uis delictet, aut penatibus careant, formas illorum exprimunt, adhibito ad id uel Praxitile, uel Polycleto, uel Phidias. At hi quidem artifices, haud scio uenam uisam, eorum effigiem representant. Ac Iouem quidem barbatus fingunt. Appollinem uerò semper puerum. Mercurium iam pubescentem, primamq; ducentem lanuginem. Neptunum nigro capillitio: cæsijs oculis Mimeruam, Attamē qui templa ingrediuntur, nõ iam arbitrarunt sese uidere, uel ebur ab Indis aduectum, uel è Thracum uenis effossum aurũ: uerũ ipsum Saturni Rheaq; filium à Phidia in terram hospitem adductum, insumq; Pisanorum in solitudine custodem ac speculatorem assistere: idq; hoc contentum premio, boniq; consulentē, si intra quinque perpetuos an-

nos dum olympia celebrantur, interim obiter illi sacrificet aliquis. Tum autem constitutis aris, designatis sacrorum septis, puris uasis collocatis, uictimas offerunt: bouē aratorem agricola, agnum opilio, capram caprarius. Est qui thus, est qui placentulam offerat. At si quis pauper: uis ita deo litat, ut dexteram duntaxat suam ipsius ex osculetur. iam uerò quum immolant (nam ad illos redeo) primũ fertis coronant pecudem, multoq; antè explorant, num legitima sit et sacris idonea: ne quid forte mactent, ex his quæ religio repudiat: deinde ad aram applicant, ac sub oculis dei iugulant, flebile quiddam emugientem, beneq; sicuti licet conijcere, ominatam: deniq; uoce iam leuiore ad sacri tibus respondentem. Quis uerò non facillè coniectet gaudere deos, quum ista spectant? Quum et in frontispicio posita scriptura denunciat, ne quis intra pura uasa consistat, qui manibus sit impuris. Atqui sacrificus ipse sanguine sœdatus, neque aliter quàm Cyclops ille pecudem incidit, intestina educit, cor reuellit, cruorem are circumfundit. Et quid tandem non obiens, peragensq; quod ad pietatem, sacrorumq; ritũ pertineat? Post omnia demum incenso igni, capram ipsam pariter cum pelle deportatam imponit: ipsam item cum lanis onem. Nidon interim ille sacer atque diuinus sursum fertur, atque in ipsam usq; cœlum subuectus paulatim diffunditur. iam uerò Scythæ reliquis omnibus hostijs omisiss, ut quas uiles atque humiles existimant, ipsos homines mactant Diana, atque eo ritu deam placant. Verum hæc fortassis modesta uideantur: cumq; his ea quæ factitant Assyrij, quæ Phryges, quæ Lydi. Verum, si in Aegyptum profisceris: ibi denũ, ibi uidebis per multa religiosa, planeq; cœlo digna.

Putat Iouem arietino vultu: Mercurium illum optimū fac
 iē canina: Panem verò totum hircum. Adhęc ali ū ibim,
 alium Crocodilum, alium etiam Simiam. Quòd si his
 quoque de rebus

Quo planè pernoſſe queas, didiciſſe libebit,
 complureſcē ſophiſtas audies: tum ſcribas, ac prophetas,
 mento raſo, qui tibi narrent (ſed prius, vt dici ſolet, fores
 occlude prophane) quem admodum videlicet quondā ea
 ſeditione territi, quam mouerant hoſtes atque gigantes,
 in Aegyptum deue nerint: vt illic in poſterum tuti ab hoſ-
 tibus latitarent. Et ob eam cauſam alius hircum induerit
 alius arietē, nimirū præ formidine, alius feram, alius auem.
 Atque hinc eſſe vt dii nunc etiam eas obtineant formas,
 quas id temporis aſſumpſerant. Nam hæc diligenter manu
 data literis, idq; ante annos plus decies mille in adytis il-
 loꝝ reposita ſeruantur. Porrò ſacrorum peragendorū
 idem ſermē apud illos ritus, niſi quòd hoſtiam luſtu proſe-
 quantur: iamq; maſt atæ circunſuſi membra laniant. Sunt
 qui ſepeliant duntaxat, poſtea quam occiderint. Nam
 Apis ille, qui quidem deus apud illos eſt maximus, ſi quam-
 do moriatur, quis vſque adeò magni faciat caſeriem ſuam,
 qui non eam detondeat, ac nudo capite luſtum præ ſe fe-
 rat: etiam ſi vel purpuream. Niſi comam habuerit? Eſt
 autem hic Apis deus ex armento iam antea ſuffragijs de-
 ſignatus: vt pote multo formoſior ac venerabilior reliquis
 illis priuatis & gregarijs bubus. Hęc igitur quum ſic ha-
 beant, & tamen a vulgo vera, ſeriāq; credatur: mihi qui-
 dem poſtulare videntur, nō qui reprehendat, ſed vel He-
 raclitum potius aliquem, vel Democritum: quorum hic
 auerſam eorum rideat, ille deploret inſcitiam.

De cœlo, deq; aſtris eſt nobis inſtitutus ſer-
 mo. Non de ipſis quidem aſtris, neque ipſo
 ſo de cœlo, verum de diuinatione ac veritate,
 que ab illis in hominum vitam profici-
 ſcitur. Neque ruruſum mihi libellus hic ſe-
 traditurum aut doctorum profitetur, quo pacto diuina-
 tionem hanc aſſequi liceat. Sed illud queror doctos om-
 neis cum in cæteris omnibus exerceant ſeſe, ſuiſq; omni-
 bus tradant, ſolam Astrologiam nec habere in pretio, nec
 exercere. At qui hoc doctriſine genus vetuſtū eſt, neſ-
 que nuper ad nos peruenerit, ſed inuentum eſt, priſcorum
 regum, quos dii amabant. At huius ætatis mortales non
 ſolū inſcitia ſocordiaq; verum etiam odio laboris, diuer-
 ſa ab illis ſentiunt. Cumq; forte inciderint in eos qui fal-
 ſa prædicant, tum & aſtra culpant, & ipſam Astrologiā
 habent exoſam, neq; ſalutarem eam, neq; veridicam arbi-
 trantes. Sed artem magis falſam atq; inanem, haud rectè,
 ſicuti mihi quidem videtur, ſentiunt. Neq; enim ob im-
 peritiam ſabri, ars ipſa culpatur, neq; ob cantoris inſci-
 tiam, ipſa muſica parum eſt erudita: quim illi potius ar-
 tium ſunt ignari. Cæterū ars vnaquaq; ſuapte natura ſci-
 ta eſt. Primum igitur Aethiopes hanc rationem morta-
 libus tradiderunt. In cauſa fuit partim gentis eius ſapientia.
 Nam cæteris quoq; in rebus Aethiopes reliquos ho-
 mines antecellūt ſapientia. Partim regionis, quam incolunt

opportunitas, propterea quod apud eos perpetua sit coeli serenitas, tranquillitasq; , neque patiuntur anni mutationes, sed eadem temperie viuunt. Itaq; cum primum viderent Lunam non semper eodem vultu apparentem, sed varia subinde specie, & in aliam, atq; aliam verti formam visa est illis ea res admiratione, atq; disquisitione digna. Deinde cum inquisissent, reppererunt hanc esse earum rerum causam, quod luna non esset lumen proprium, sed a sole mutuatum. Inuenerunt autem, & reliquarum stellarum motus, harum quas nos erroneos appellamus, nam stellarum hæc sole mouentur, naturamq; earum, ac potestatem & effectus, quos vnaqueque præbet nominibus quoque inditis, non illis quidem vitæque; visum est, confictis: sed que notæ verum essent. Hæc igitur in cælo perspexerunt Aethiopes, mox Aegyptijs finitimis artem imperfectam tradiderunt. Porro Aegyptij diuinandi rationem, quam ab illis dimidiatam acceperant, in maius prouexerunt: quippe qui mensuram etiam, ad quam vnaqueque stella moueretur, indicarint. Ad hæc annorum, mensium, horarumque numerum instituerunt. Ac menses quidem illi luna mensurantur, atq; eius recursu finiunt. Annum verò sole, & huius circuitu metiuntur. Quin his etiam maiora ostenderit. Nam ex vniuerso cælo reliquisque stellis, & errantibus, & fixis, neq; simul cum cæteris sese mouentibus, duodecim partes effecerunt in his que mouentur, & vnamquaque sub animalibus representarunt, partim marinis, partim homine, partim feris, partim volatilibus, partim pecudibus. Vnde & sacra Aegyptiorum variè fiunt. Neq; enim omnes Aegyptij, ex omnibus duodecim partibus diuinabāt. Sed alij alijs utebatur partibus. Itaq; arietem colunt,

colunt, qui ad Arietem spectabant: piscibus non vescuntur, qui Pisces anotarant. Nec hircum mactant, qui Capricornum viderant, atq; alij item alia venerabantur, quæ quisque inuenerat. Quin taurum etiam ob honorem cælestis Tauri colunt. Nam Apis apud illos, res in primis sacra, regionem sortitus est; & qui eam incolunt partem, oraculum quoq; dicunt, signum videlicet diuinationis, quam a cæleste Tauro petunt. Ac non multò post Libyes quoq; artem hanc sunt aggressi. Siquidem & oraculum quod est apud illos Ammonis, ad cælum, & huius sententiam refertur, iuxta Ammonem, quem illi arietis specie fingunt. Calluerunt autem hæc omnia & Babylonij, atque hi quidem affirmant se primos omnium fuisse. Verum ut ego existimo, multò posterior ab hoc scientia peruenit. At verò Græci nec ab Aethiopibus, nec Aegyptijs de Astrologia quicquam audierunt. Verum illis Orpheus Oeagro Calliopeque prognatus, primus ista monstrauit, non ille quidem admodum dilucidè, neque rem clarè docuit, sed prestigijs, ac mysticis inuolucris obtexit. Sic enim illi visum est. Nam concinnata lyra, Orgia instituit; sacrasque cantiones decantabat. Porro lyra cum septem haberet chordas concentum mobilium stellarum representabat. Hæc conquirens atque hæc agitans Orpheus, omnia delinebat, omnia que vincebat. Neq; enim illa hominis lyram spectabant, neq; illi alterius musices studium erat, verum hæc magna illa Orphei lyra. Hisce rebus cum Græci honorem habere vellent, locum illi in ipso cælo designarunt, & compluresque stelle vocantur Orphei lyra. Quod si quando Orpheum videris vel saxo expressum, vel coloribus effictum, sedet in medio, canenti similis,

lis manibus tenens lyram. Circum hunc animantium innumera multitudo; inter quæ, & homo, & taurus, & leo. Cumq; horum singula videris, fac horū mihi memineris, cuiusmodi sit illius cantus, cuiusmodi lyra, cuiusmodi taurus, & cuiusmodi leo Orpheum audiant. Quod si eorum quæ dico, causas intelligas, tum & in cœlo horum vnum quodque contemplator. Fertur autem, & Tiresia genere Bœotium, diuimandi gloria multum celebris fuisse. Hunc Tiresiam ex Græcis aiunt dixisse, Stellarum erraticarum alias esse scæminas, alias mares, non tamen eadem efficere. Vnde eundem ancipiti quoque sexu fuisse fabulantur, aliquando scæminam, aliquando marem. Porro Atreo, & Thyeste de regno paterno decertantibus, iam tum maximam Astrologiæ, cœlestisq; doctrinæ curam fuisse Græcis, palam est. Ac publico consensu statuerunt Argiui, vt vter scientia præcelleret, is imperio potiretur. Ibi Thyestes arietem illis in cœlo demonstravit, atque hinc aureum arietem Thyeste fuisse proditum est fabulis. At Atreus de sole, deq; vario illius exortu locutus est, ostendens non eodem modo ferri solem, & mundum, sed contrario inter se cursu rapi. Et qui nūc videtur occasus, cum sit occasus mundi, solis exortum esse. Hæc locutum Argiui regem creauerunt, magnamq; doctrinæ laudem est affectus. Equidem, & de Bellerophonte similia sentio. Nam alatum equum illi fuisse, non admodum credo. Verum arbitror illum hanc disciplinam sectantem, sublimiaq; cogitantem, & inter astra versantem, in cœlum non equo ascendisse, sed animo. Eadem de Phryxo Athanantis filio dixerim, quem aureo ariete per ærem vectum fabulantur. Quin & ipsam sanè Dædulum Atheniensem,

etiam

etiam si res est noua audita, tamen haud existimo eum ab Astrologia fuisse alienum. Sed cum ipse eam maxime esset usus, tum filium suum eandem perdocuit. At Icarus cum iuuentutis calore, & inscitia, non ea disquireret, quæ conueniebant, sed ad ipsum vsq; polum animo tolleretur, de lapsus est à verò, totaq; aberrauit arte, & in mare præceps decidit rerum immesse profunditatis. De quo Græci secus fabulantur, qui ex huius nomine sinu eius maris Icarium frustra vocant. Fieri potest, vt Pasiphaë quoq; cum ex Dædalo de tauro audisset inter stellas apparere, deq; ipsa Astrologia, in artis amore incidere, ob id existimant factum, vt Dædalus illam tauro copularit. Sūt autem qui scientiam in portiones partiti in singulis partibus singulim elaborarint, alij in ijs quæ ad lunam, alij quæ ad Iouem, alij quæ ad solem pertinent congerentes, neq; non cursum, ac motum & vim illorū atq; Endymion lunæ rationem tradidit. Phaëton solis cursum deprehendit, non ille quidem vere, sed moriens imperfectam artem reliquit. Hæc qui ignorant Phaëtonem solis filium credant, fabulamq; de illo haudquaquam veram narrat, adijisse Solem patrem, ac postulasse ab eo, vt sibi liceret lucis currum moderari, illum id concessisse, monuisseq; quæ ratione foret aurigandum, Phaëtonem verò conscenso curru, partim ob etatem, partim ob imperitiam ita egisse, aliquando esset vicinus terræ, aliquando longo semotus spacio à terra, interrim mortales frigus atq; æstus intollerabilis conficiebat. Ob hæc indignatū Iouem ingenti fulminis telo percussisse Phaëtonem. Eum deiectum sorores circumstantes magno luctu prosequerantur, donec immutarèt formas, quæ nunc sunt populi, ac lacrymarum vice, quibus fratrem deplorabant,

bant, electrum distillant. Haudquaquam hæc ita gesta sunt neq; pium est his habere fidem, neq; Soli fuit filius, neq; illi filius interijt. Sed narrant Græci & alia permulta fabulosa, quibus ego non admodum credo. Nam qui consentaneum est credere Aeneam Veneris fuisse filiam, aut Minoam Iouis, aut Ascalaphum Martis, aut Autolicam Mercurij? Verum hi homines pij dijsq; grati fuerunt, eosq; nascentes, hunc Venus, illum Iupiter, alium respiciebat Mars. Etenim qui patres familiars sunt mortalibus, in hoc progignendi genere, ij veluti parentes sibi similia produciunt omnia, & colorem, & formam, & facta, & animum. At rex quidem Mimos Iouis aspectis, Aeneas formosus Veneris saeuore natus est. Eur Autolycus. At ea furacitas illi ex Mercurio contigit. Iam vero nec Saturnum Iupiter coiecit in vincula, nec in tartara precipitem dedit, neq; cetera machinatus est, quæ putant homines. Verum Saturnus extremus mouetur, proculq; à nobis semotus est. Segnis illi motus, neque facilis animaduersu mortalibus, atq; hanc ob causam, illum stare dicunt, ceu vinculis alligatum. Ceterum in gens aeris altitudo tartarus appellatur. Sed potissimum ex Homeri poëte Hestodiq; carminibus liceat intelligere priuscorum fabulas cum Astrologia consentire. Siquidem ubi Iouis catenam narrat, ac Solis iacula, quæ quidem ego radiorū ictus esse conjiciō, tum vrbes quas in clipeo sinxerat Vulcanus, præterea choream, et vincam, ad hæc quæcumq; de Veneris ac Martis adulterio dixit, deq; detectione, haud aliunde, quam ex hac scientia sunt conficta. Quandoquidem Veneris & Martis concursus, Homericæ cantilene præbet argumentum, in alijs autem versibus vtriusque diuersum effectum descripsit, Veneris cum ait illi,

Tute

Tute Venus iucunda magis connubia cura.

Porro de belli negotijs,

Cuncta citò hæc cura fuerint Marti atq; Minerue.

Hæc cum intelligerent veteres illi, maxime diuinationibus credebantur, nec eam ociosam esse putabāt, adeo vt nec vrbes conderent, neq; moenia circumducerent, neq; quenquam occiderent, neq; ducerent vxores, priusquam de singulis à vate responsum accepissent. Deiq; nec ipsa deorum oracula, ab arte astrologica erant aliena. Verum apud Delphos virgo predicendi munus administrat, quæ coelestem illam Virginem representat, ac Draco suo tripodæ vocem edit, quoniam & inter stellas Draco conspicitur, in Didymis vero templum est Apollinis, & hoc, sicuti mihi videtur, ex his Didymis, id est, geminis, qui caelo sunt appellatum, vsque adeo verò diuinatio visa est illis res sacra, vt Vlisæses etiam cum errado fessus vellet certò de rebus suis cognoscere, ad inferos penetrarit, non quò videret umbras & locum mamœni, sed quòd cuperet cum Tiresia colloqui. Qui simul atq; in locum peruenerat, quæ Ciræ monstrarat foueam foedit, oues mactauit; cumq; complures essent umbræ, atq; inter has matris quoq; sanguinem bibere cupientes, non prius permisit vlli, ne matri quidē, quàm Tiresia gustasset, coactusq; esset sibi vaticiniū edere: portuitq; interim matris umbram videre sitientem. Ad hæc Lycurgus Lacedæmonij omnem Reip. administrationem à caelo temperabat, ac legem illis dedit, ne quando in bellum prodirent, ante plenilunium. Non enim existimabant eandem esse ciuitatis administrationem, crescente luna & euanescente, propterea quòd omnia ab illa reuerentur. Porro Arcades soli hæc non receperunt nec in prætio habuerunt

buerunt Astrologiam, sed ijdem ob imperitiam & stultitiam aiunt se luna antiquiores esse. Proinde cū nostri maiores vsque adeò fuerint Astrologiæ studiosi, huius ætatis homines partim aiunt fieri nō posse, vt homines finem inueniant diuinandi scientiæ, propterea quòd neq; certa sit neq; vera, neq; Martem aut Iouem nostra causa moueri in cælo, veràm illis humanarum rerū nullam esse curam, neque quicquam esse eis cum his negotijs commercij, verum secundum hos necessitate circumaguntur: partim dicunt Astrologiam non esse quidem medacem, at inutilem. Nō enim mutari vaticinio quæcūq; satis decreta instant. At ego sanè vtrisq; respondere possum, Stellas in cælo suo quidem motu volui, ceterum obiter eius motus effectum ad nos peruenire. An bis equo currète, & gallinis aut hominibus tumultuâtibus, lapides sub silire, stipulasq; moueri ventis cursu concitatis, siderum vero vertigine nihil præterea effici, tum ab igni exiguo calor ad nos permanat, neq; nostra tamen causa quicquam erit ignis, neq; illi curæ est æstus noster, ab astris autem nihil ad nos defluit. At sanè fieri non potest, vt per Astrologiam ex malis bona faciamus, neq; mutare quicquam earum rerum, quæ ab illis ad nos demanant. Sed hæc vtilitate ars adfert vtribus. Bona multò ante delectant eos, qui vêtura præsciunt; mala verò facillè cum non imprudētibus venerint accipiuntur. Neque enim in illos irruunt, sed quia meditata expeçtataq; sunt, leuia mitiaq; videntur. Hæc mea est de Astrologia sententia.

Thomæ Ruthalo regio apud Anglos

Secretario, Thomas Mo-

rus, S. P. D.

I quisquam fuit vnquam, vir doctissime, qui Horatianum præceptum impleuerit voluptatemq; cū vtilitate coniuxerit, hoc ego certè Lucianū in primis puto præstitisse. Qui et superciliosus abstiniens philosophorum præceptis, & solutioribus Poëtarū lusibus, honestissimis simul & facetissimis salibus, vitia vbique notat atque insectatur mortaliū. Idq; facit, tam scitè, tantaq; cū fruge, vt quū nemo latius pungat, nemo tamen sit, qui nō equo animo illius aculeos admittat. Quod quū nūquā nō egregiè faciat, fecisse tamè mihi singulari quodè modo videtur in tribus his Dialogis, quos ob id ipsum è tanto festiuissimorū numero potissimū delegi quos vertèrè, alijs tamè alios fortasse longè prælaturis. Nā vt è virginibus non eadem omnes, sed alius aliā, pro suo cuiusq; animo præfert deamatq;, non quæ præcipuā tuò possit asserere, sed quæ sibi videatur, ita è lepidissimis Luciani dialogis, alius alium præoptat, mihi certè isti præcipuè placuerunt, neque temerè tamen (vii spero) neque soli. Nam vt à breuissimo incipiam, qui Cynicus inscribitur, quiq; posse videatur ipsa breuitate contemni, nisi nos Horatius admoneret, sæpe etiam in exiguo corpore vires esse præstantiores: ipsiq; minimas etiam

etiam gemmas esse videremus in pretio. In eius ergo delectu honorifico calculo mecum suffragatus est diuus Iohannes Chrysostomus, vir acerrimi iudicii, doctorum sermō omnium Christianissimus, & Christianorum (vt ego certe puto) doctissimus, quem vsque adeo Dialogus hic delectabat, vt bonameius partē in Homeliā quādam, quam in Iohannis euangelium commentatus est, inseruerit. Neque id immeritō. Quid enim placere viro graui vereq; Christiano debuit, quā is dialogus, in quo aū aspera, paruōq; contenta Cynicorum vita defenditur molis atq; enervata delicatiorum hominum luxuria reprehenditur? Necnon eadem opera, Christianæ vitæ simplicitas, temperantia, frugalitas, deniq; arcta illa atq; angusta via, quæ ducit ad vitam laudatur. iam Necromantia (nam hic secundo dialogo titulus est) non satis auspiciato vocabulo, sed materia tamen felicissima, quā salte taxat, vel magorum præstigijs, vel inania Poëtarum figmenta, vel incertas quauis de re philosophorum inter se digladiationes? Superest Philopscudes, qui non sine Socratica ironia, totus versatur (id quod titulus ipse declarat) in ridenda, coarguendāq; mentiendi libidine: dialogus nescio certē lepidior' ne, an vitior. In quo non valde me mouet, quod eius animi fuisse videatur, vt non satis immortalitati suæ consideret, atque in eo fuisse errore, quo Democritus, Lucretius, Plinius, plurimiq; iidem alij. Quid enim me refert quid sentiat his de rebus ethnicis, quæ in præcipuis habentur fidei Christianæ mysterijs? Hunc certē fructū nobis offeret iste dialogus vt neque Magicis habeamus præstigijs fidē, & superstitione careamus, quæ passim sub specte religionis obrepit, tum vitam vt ogamus minus anxiam, minus videlicet

expanso

expauescentes tristitia quæpiam ac superstitiosa mendacia, quæ plerunq; tanta cum fide atq; autoritate narrantur, vt beatissimo etiam patri Augustino, viro grauisimo, honestiq; mendaciorum acerrimo, nescio quisnam veterator persuaferit, vt fabulam illam de duobus Spurimis, altero in vitam redeunte, altero decedente, tanquam rem suo ipsius tempore gestam pro vera narraret, quam Lúcianus in hoc dialogo, mutatis tantum nominibus, tot annis antequam Augustinus nasceretur, irrisit. Quò minus mireris si pinguioris vulgi mentes suis figmentis afficiant ij, qui se tum demum rem magnam consecisse putāt, Christumq; sibi deuinxisse perpetuò, si cōmenti fuerint, aut de sancto aliquo viro fabulam, aut de inferis tragœdiam, ad quam vetula quæpiam aut delira lacrymetur, aut pauida inhorrescat. Itaque nullam ferē martyris, nullam virginis vitam prætermiserunt, in quam non aliquid huiusmodi mendaciorum inseruerint, piē scilicet: alioqui enim periculum erat, ne veritas non posset sibi ipsa sufficere, nisi fulciretur mendacijs. Nec veriti sunt eam religionem contaminare figmentis, quā ipsa veritas instituit, & in nuda voluit veritate consistere, nec viderunt vsque adeo nihil istiusmodi fabulas conducere, vt nihil perniciosius officiat. Nempe (vt memoratus pater Augustinus testatur) vbi admixtum subuolet mendaciū, veritatis illico minuitur ac labefactatur autoritas. Vnde sæpe mihi suspicio suboritur, magnam huiusmodi fabularum partem, a vafrijs ac pessimis quibusdam nebulonibus, hæreticis quæ confictam, quibus studium fuit, partim ex incauta, simplicium potius, quā prudentium credulitate voluptatē capere, partim fabularum fictarum commertio, fidem veris

N

Christiano

AD RVTALLVM EPIST.

Christianorum historijs adimere: quippe qui frequenter quaedam, his quæ in sacra scriptura continentur, tam vicina coniungunt, vt facile se de clarent, adludendo iussisse. Quamobrem quas scriptura nobis historias diuinitus inspirata commendat, eis indubitata fides habenda est. Cæteras verò ad Christi doctrinam tanquam ad Critolai regulam, applicantes cautè & cum iudicio, aut recipiamus, aut respuamus, si carere volumus & inani fiducia, & superstitiosa formidine. Sed quò progredior? epistola ferè iam librū superat; nec interim tamen verbū de tuis laudibus vllum, in quas alius fortasse totus incubuisset: quarumq; citra vllam adulandi suspitionem vberimam mihi materiam præbuisse (vt cæteras virtutes tuas omittam) vel egregia doctrina tua, summaq; in rebus agendis prudentia: quam tot in diuersis nationibus, in tam arduis negotijs, tam feliciter ad æ legationes declaranti; vel singularis fides, grauitasq; quam nisi satis perspectam, exploratamq; habuisset, nunquam te prudentissimus princeps sibi à secretis esse voluisset. Sed cæterarū virtutum tuarum prædicationi vnica modestia tua reluctatur: quæ faciat, vt quum laudanda tam libenter facias: secisse te tamen non libenter audias. Parco igitur pudori tuo, hoc vnum duntaxat abs te precatius, vt has in Græcis literis, studij mei primitias æquo animo suscipias, sinasq; vt quælecunque apud te sint amoris officijq; in te mei monimentum: quas tibi sim ausus eo maiori fiducia committere, quod & si tam acre tibi iudicium sit, vt quicquid erratū fuerit, nemo penetrantius videat, is tamen est ingenij tui candor, vt nemo libentius conuiuat. Vale.

Luciani

LVCIANI CYNICVS, THOMA MORO INTERP.

LVCIANVS ET CYNICVS.

VID tu tandem? barbam quidem habes, & comam, tunicam non habes, nudusque conspiceris, ac sine calceis, delecta nimirum vaga, inhumanaque ac ferali vita: tum proprio corpore contra quam faciunt cæteri, semper vsus incòmode, nunc huc, nunc illuc circumis; in arido præterè solo cubas, adeò vt plurimū etiam sordium, tritum isthoc pallium referat, alioqui nec ipsum, vel tenui filo, vel molle, vel florulentum. CYN. Neq; enim indigeo: siquid est huiusmodi, vt cõparetur facilimè dominoq; minimū exhibeat negotij, id, in quā, mihi sufficit. At tu per Deos dic mihi, putas ne esse in luxu vitium? LVC. Imò admodum. CYN. Contra in frugalitate virtutè? LVC. Admodum. CYN. Cur igitur tandem quum me videas viuentem frugalius quàm vulgò faciunt homines, eos verò sumptuosius me, non arguis? LVC. Quia non frugalius per iouem videris mihi, sed egētius viuere, imò vitam omnino egenam atq; inopem. Nam tu nihil à mendicis differis, qui cibum mendicant in diem. CYN. Vis ergo videar us (quandoquidem huc processit oratio) quidnam inopia sit, quidq; rursus copia? LVC. Si tibi quidem ita videtur. CYNIC. Nunquid ergo satis id cuiq; est, quicquid ipsius explet necessitatem? an aliud quippiam dicit? LVC. Esto istud. CYN. Indigentia verò quicquid cuiusquavis sui deest, nec eò, quò sit necesse, peruenit? LVC. Scilicet

ect. CYN. Nihil igitur meis in rebus deest. Nihil enim in his est, quod necessitatē non expleat meam. LVC. Quo pacto illud ais? CYN. Scies si consideres in quem vsus eorum quodq; paratum est, quorum egemus, vt domus, an non tegumentis gratia? LVC. Maximē. CYN. Quid vestis, cuius gratia? non'ne tegumentis etiam ipsa? LVC. Sane. CYN. At ipso per deos tegumento, cuius rei gratia indiguerimus, non'ne vt melius se habeat id quod tegitur? LVC. Mihi quidem sic videtur. CYN. Vtrum igitur tibi peius se habere hi videntur pedes? LVC. Nescio. CYN. Atqui hoc pacto didiceris: quodnam pedum officium est? LVC. Ingredi. CYN. An deterius ergo ingredi pedes tibi videntur mei, quam aliorum? LVC. Istud verò fortasse non. CYN. At non possent, seu sese melius, seu deterius haberent officium suum prestare? LVC. Fortasse. CYN. Pedibus ergo nihil peius affectus video quam alij? LVC. Non videris. CYN. Quid corpus vestro meum? Num deterius quam reliquorum? Nempe si deterius se haberet, esset idem imbecillius; corporis quippe virtus robur est. An meum ergo debilius? LVC. Non videtur. CYN. Neque pedes ergo tegumento videntur egere, neque reliquum corpus. Quippe si egerent, male haberent. Egestas etenim omnino mala, ac peius habere se facit, ea quibuscunque adfuerit. At ne ali quidem deterius corpus videtur meū, quod quibuslibet cibis alitur. LVC. Manifestum est id quidem. CYN. Nam neque vegetū esset, robustumq; si aleretur male. Mala si quidem alimenta corpus tabefaciunt. LVC. Ista quidem ita se habent. CYN. Quo pacto igitur, dic mihi, his ita se habentibus, me arguis, vitamq; improbas meam, ac miseram prædicas?

prædicas? LVC. Ideo per Iouem, quod quæ natura (quam tu colis) ac superi terram in communi statuerint, ex ea multa nimirum ac bona ediderint, vt nobis omnia superessent abunde, non in necessitatem modò, verum in voluptatem quoq;: tu tamen horum omnium aut maximæ saltem partis expers es, nec eorum quoquam fruere nihilò certè magis, quam feræ. Nempe aquam bibis, quam etiam bibunt feræ: Comedis verò quicquid offenderis, quemadmodum canes, tum cubile nihilò melius canibus habes; quandoquidem gramen tibi sufficit, quemadmodum & illis: pallium præterea circumfers nihilò mendico decentius. Quamquam si tu his contentus rectè sapias, tum Deus profectò neutiquam rectè fecit, primum quod oves effecit pingues, deinde vites dulcis vini feraces, ac reliquum deinde apparatus varietate mirabilem, & oleum, & mel, & reliqua, omnia vt nos haberemus, edulia quidem omni genera haberemus, potum dulcè haberemus, pecunias haberemus, mollem lectum haberemus. Præterea pulchras domos, ac reliqua demum omnia mirum in modum præparata. Nam & ipsa quoq; artium effecta deorum dona sunt. At viuere omnibus huiusce bonis priuatum, id fuerit profectò miserum, etiam si ab alio quopiam priueris: quemadmodum hi qui seruantur in vinculis: longè verò miserius, si quis ipse sese omnibus bonis priuet. Nam ea demum manifesta insania est. CYN. Et rectè quidem fortasse dicis. Verum istud dic mihi: Si quis diuite quopiam alacriter atque humanè, quin prolixè quoq; exhibete conuiuuiū, tum hospites excipiente, & multos simul, & omnigenos, alios quidem imbecillos, alios autè robustos, deinde apponente multa atq; omnigena, si quis inquam, omnia corripiat, or-

hiãq; deglutiãt, non ea tantũ que vicina sunt, sed ea quoq; que procul absunt, preparata videlicet inualidis, ipse tamen valens, quum vnũ duntaxat ventrem habeat, nec multis vt nutriatur indigeat, diutius tamen quã alijs multi immoretur, hic vir cuiusmodi tibi videtur esse: probus? nec?

LVC. Non mihi quidem. CYN. Quid verò, num temperans? LVC. Ne id quidem. CYN. Quid verò si quis eiusdem mēse particeps, multa illa ac varia negligat, vno quoque ex his, que proximè apponuntur, electo, quum satis in suam habeat necessitatem, id decenter edat, cõq; solo viatur: cetera illa ne respiciat quidem, an non hunc temperatiorem & meliorem virum illo putabis? LVC. Ego certè. CYN. Vtrum ergo iam intelligis, an me oportet dicere? LVC. Quid nam? CYN. Quod Deus illi quidè pulchre conuiuũ instruenti similis est, vt qui apposerit multa ac varia, atq; omnigena, vt essent que cuiq; conueniant, alia quippe valentibus, alia rursus egrotantibus, atq; alia quidem robustis, alia verò inualidis, non vt omnibus vtamur omnes, sed vt his vtatur singuli, que sua cuiusq; nature conueniunt, & ex his ipsis, quacumq; re maximè quęq; indigere contigerit. At vos illum qui per insatiabilitatem atq; incontinentiam omnia corripit, referetis, vt qui rebus vti velitis omnibus, & vnde cumq; partis, non solis cõtenti presentibus, existimãtes propriam quidem neq; terram, neq; mare sufficere, sed importantes ab ipsis vsq; terræ finibus voluptates, patrijsq; rebus peregrina præferentes, sumptuosaq; frugalibus, atq; ea que difficile comparatur his que sunt cõparatu facilia: in summa, deniq; molestias, malaq; potius eligentes, quã absq; molestijs viuere. At isti quidè, plurimi ac preciosi, beatiq;

apparatus,

apparatus, quibus exultatis, per magnam ad vos miseriam, erumnãq; perueniunt. Aurum ipsum tam optabile, si libet, argentumq; considera, domus considera sumptuosas, vestes operosas considera: atq; eius generis omnia, quanto negotio emuntur, quot laboribus, periculis: imò sanguine, ac cæde, quantoq; hominum interitu: non idè solùm quòd dum nauigant, propter ista pereunt complures: ad idum quærunt, parantq;, grauiã perferunt: sed ob id quoq; quòd digladiationes multas pariunt, quòdq; ob ea insidiãntur vnicem & amicis amici, & parentibus liberi, & maritis coniuges. Sic opinor Eriphylem quoque auri gratia prodidisse maritum. Atque hæc quidem omnia sunt, quum tamè vestes illæ variæ nihilo magis quicquã queãt calefacere, aurataq; illa ædificia nihilo prorsus magis tēgant, nec pocula illa argentea potui quicquam magis conducant. Sed nec aurei illi, nec eburnei item lectuli, somnum suauiore præbeant, imò videbis frequenter in eburneo lecto, sumptuosissq; aromatis, beatis illis somnum contingere non posse. Præterea omnigenæ illæ circa edulia curæ, nihilo magis alunt, quim tabefaciunt potius corpora, ipsidemq; morbos ingenerant. Quid autem dicere attinet, libidinis gratia quãtas molestias mortales, & faciunt, & patiuntur? quanquam facillè est isti cupiditati mederi, nisi quis velit indulgere delitijs. At ne hæc quidè insania corruptelaq; sufficere videtur mortalibus, sed iam rerum etiam vsum peruertunt, singulis rebus ad id vtentes, ad quòd minimè paratæ sunt, quemadmodum lecto si quis vti carpenti loco velit, ac tanquam curru. LVC. Quisnam is est? CYN. Vos, inquam, qui hominibus tanquam iumentis vtimini. Nam eos iubetis, vt lectuli tan-

quam currus in ceruicibus ferant. ipsi verò in sublimi residetis delicati, atq; illinc homines perinde tanquã asinos aurigamini, imperantes vt hãc, non illãc eant, & qui hãc facitis maxime, ipsẽdem maxime beati videmini. Tum hi qui piscium carnibus non tantum vt alimentis vtuntur, verum timcturas etiam quasdam ex his machinantur: eos dico, qui purpuram tingunt, non ne & hi præter naturam his vtuntur, quæ a deo preparata sunt? LVC. Non per Iouem, siquidem tingere etiam potest non comedi tantum purpurea caro. CYN. At non in id tamen nata est. Nam & craterẽ quissiam, si præter naturam detorqueat, ollæ loco possit vti, nec in id tamen paratus erit. Sed quo pacto possit quissiam vniuersam illorum infelicitatem percurrere, quæ tanta est? At tu me quoq; quòd nolo eius esse particeps, incusas. Viuo ego tamen quemadmodum modestus ille, his videlicet duntaxat, quæ mihi apponuntur vescens, ac frugalissimis utens; varijs verò illis atq; omnigenis minime inhians. Ac deinde quã paucis egeam, ac minime multis utar, ferimam tibi videor vitam viuere. Atqui hac ratione tua dii profectò in periculũ veniunt, ne & ipsi sint feris etiã deteriores, quippe qui rei nullius indigent. Verum vt exactius intelligas, cuiusmodi horũ utrunq; sit, vel paucis videlicet egere, vel multis, cõsidera quòd pluribus egẽt, primũ pueri quã adulti, deinde mulieres quã viri, tum ægroti quã valẽtes: atq; omnino in summa, inferiora quolibet præstantioribus plurimũ indigẽt: proxime de diis omnino nullius egẽt rei, qui verò ad deos accedunt proximẽ, quã minimis egent. An Herculem putas omnium hominum præstantissimum, quippe diuinũ virum, deumq; rectẽ creditum, miserũ tunc fuisse, quam circuitet nudus pelle

pelle duntaxat indutus, harum rerum nostrarum nihil desiderans? At ille miser profectò non erat, quippe qui miseriam ab alijs propulsabat, neq; rursus pauper, qui terra, mariq; dominabatur. Nempe quocunq; intendisset impetum, omnes quaquaersum superabat, nec in quenquam sui temporis incidit, qui se vel æquarit vnquam, vel vice rit, quoad ex humanis excessit. At tu illi stromata putas, calceosq; defuisse ob id mundum obambulasse tantum virum? Dicendũ profectò non est. Sed continens erat ac fortis, & moderatẽ viuere volebat, non indulgere delitijs. Quid Theseus eius discipulus? An nõ rex erat Atheniensium omnium, ac filius etiam, vt ferunt, Neptuni, sua certẽ tempestate fortissimus? Attamen ille quoque voluit sine calceis esse, ac nudus ingredi, barbãq; & comam nutrire placuit ei, nec ei tamen solum, sed omnibus etiam veteribus placuit, nempe meliores erant quã nos, atque adeò ne sustinisset quidem eorum quisquam aliquid huiusmodi, nihilo profectò magis quã leo quissiam sese tonderi. Siquidem carnis mollietẽ ac leuorẽ decere mulieres existimabant, ipsi verò scuti erant, ita videri quoque viri volebant, ac barbã quidem cultum viri ducebant, quem admodum in equis iubam, in leonibus barbã, quibus deus splendoris quandam atq; ornamentũ venustatem dedit, sic & viris barbã adiunxit. Illos igitur ego æmulor, veteres, vnquam, illos imitari volo, huius verò tempestatis homines nõ æmulor mirabilis huius felicitatis nomine, quam in epulis & vestibibus habent, dum poliunt ac leuigant singulas corporis partes, ac ne secretiorum quidem vllam, ita vt instituit natura, dimittentes. At mihi certẽ pedes opto, vt nihil equinis differant, quales Chironis fuisse ferunt.

ferunt. Tum ut ipse stromatis non egeam more leonum, nec cibo egeam magis exquisito, quam canes. Contingat præterea mihi, ut terra quæuis mihi per se pro cubili sufficiat. Domum verò ut mundum hunc existimem. Alimenta demū ut ea deligam, quæ fecilimè comparari possint. Aurum verò argentumq; ne desiderem vnquam, neque ego, neque meorum amicorum quisquam. Omnia nanque mala inter homines ex horum cupiditate nascuntur, & seditiones, & bella, & insidiæ, & cædes. Hæc omnia fontem habent plus habendi cupidinem. At hæc à nobis abscedat procul, ne vnquam plus satis appetam: minus verò quum habeam, ferre æquo animo valeam. Nostra quidem ita se habent. Plurimum profectò à vulgè sententijs ista dissentiunt. Neque quicquam ergo mirandum est, si ab his differimus habitu, à quibus tantum differimus instituto. Sed te demiror, quonam pacto quū suam quandam citharædo vestem tribuas, cultumq;, atque adeò tibicini suum, & tragædo suū, bono viro cultū vestemq; propriam nullam existimas, sed eandem ei cū vulgo habendam censēs, idq; quum vulgus malū sit. Quòd si bonorum cultus proprius debet esse vllus, quum deceat magis quam hic meus, qui maxime luxuriosis pudendus sit, quemq; illi maxime auersentur? Cultus ergo meus huiusmodi est, squalidum esse, hirsutum esse, tritum pallium indui, comam producere, ac sine calceis ingredi. Vester verò cinædorū ornatui simillimus est, nec dignoscere vos quisquam ab illis possit, neque colore vestium, neq; mollitie, neq; camisiarum numero, neq; lacernis, neque calceis, neque capillorum cura, neq; odore. Nam & redoletis ut illi, iam præsertim vos qui estis felicissimi. Et quidem quid

facias,

facias, quum vir eundem cum cinædis odorem oleat? Etenim in ferendis laboribus nihil illis præstatis. Voluptatibus verò nihilominus quam illi superamini, eadem comeditis, eodem modo dormitis, atque inceditis, imò verò incedere non vultis, sed gestari potius, tanquam sarcinæ, alij ab hominibus, alij verò à iumentis. At me pedes ipsi gestant quocunque sit opus. Egoq; & frigus tolerare sufficio, & calorem pati, eaq; quæ dii obtulerint, minime molestè ferre, ideò videlicet, quia miser sum. Vos verò propter hanc felicitatem nulla estis fortuna contenti, sed omnium pœnitet, ac præsentia ferre non potestis, absentia desideratis, hyeme quidem optates æstatem, æstate rursus hyemem, atque in calore frigus, in frigore vicissim calorem: quemadmodum ægotantes, morosi semper & queruli, quod in illis quidem facit morbus, in vobis verò mores. Atque hæc ita quum sint, iam nos in vitam vestram traducere æquum censetis, nostramq; corrumpere, quum sæpe malè consulta sint, quæ facitis, ipsi que sitis in vestris ipsorum negotijs minime circumspecti, nihilq; eorum iudicio ac ratione, sed consuetudine cupiditatis faciatis. Quamobrem nihil profectò differtis vos, ab his qui torrente feruntur. Illi quippe quocunque fluxus intenderit eo rapiuntur: & vos itidem quocunq; libidines. At similiter quidem vobiscum agitur, ut cum quodam qui equum insanum ascēderat. Equus igitur virum corripiciens abstulit. Hic verò amplius iam desilire equo currente non poterat. Quidam verò quum occurrisset ei, rogauit quonam tenderet? Hic respondit quocunque huic videtur, equum demonstrans. Quod si vos quisquam roget, quò feramini, si verum vultis dicere, dicetis in vniuersum quidem: quocunq;

quocumque videatur esse etibus, sigillatim verò, interdum quocumq; voluptati, interdū quocumq; ambitioni, interdum rursus quò lucri studio. Quin interdū ira, interdum metus, interdū aliud quippiam huiusmodi vos auferre videtur. Neq; enim vnum duntaxat equum vos, sed multos insilientes, nunc hunc, nunc illum, furiosos quidem omnes auerimini. Auferunt ergo vos in barathrum, ac prærupta. Vos tamen priusquam cadatis, casuros vos esse nescitis. At hoc detritum pallium quod vos ridetis, comaq; habitusq; meus tãtam habet vim, vt vitã mihi quietam præbeat, vtq; agam quicquid volo, verferq; cum quibus volo. Nempe ex indoctis, atque ineruditis hominibus, nemo me adire voluerit, ob hunc habitum. At molles etiam qui sunt adhuc admodum procul declinant. Congrediuntur verò scitissimi atq; modestissimi, et qui virtutem cupiunt, hi potissimum congrediuntur mecum, horum ego consuetudine delector. Eorū verò fores qui homines vocantur, non obseruo, tum coronas aureas ac purpuram profastu habeo, atque homines ipsos deridero. At vt cultum hunc intelligas, non bonos modò viros, sed ipsos etiam deos decere, atque cum deinde, si libet, irrideas, deorum statuas considera, vtri videantur vobis/ne, an mihi similiiores, neque Græcorum solùm, sed barbarorum etiam templa circumspectas, vtrum ipsi dij, vt ego, comati barbatiq; sunt, an quemadmodum vos, rasi finguntur, atq; pinguntur. Quin plurimos etiam sine tunicis conspicias, vt me nunc esse vides. Quo posito igitur audeas posthac hunc habitū vitio dare, quum deos etiam decere videatur?

MENIP.

20 MENIPPVS, SIVE
NECROMANTIA LVCIANI
Thoma Moro interprete.

MENIPPVS, PHILONIDES.

ALVE atrium, domusq; vestibulū meū:
Vt te lubēs aspicio luci redditus. PHIL.
Num nã hic Menippus est canis ille? Non
herclè, alius, nisi ego fortè ad Menippos
omneis hallucinor. At quid sibi vult ha-
bitus huius insolentia? claua, lyra, leonis exuuia? A deum-
dus tamen est. Salue Menippe. Vnde nobis aduenisti? diu
est quod in vrbe non vidimus. MENIP.

Adsum reuersus mortuorum è latibulis,
Foribusq; tristium tenebrarum nigris:

Manes vbi inferi manent superis procul.

PHIL. O' Hercules, clam nobis Menippus vita functus
est, reuixitq; denuo? MENIP.

Non, sed me adhuc viuum recepit tartarus.

PHIL. Quenam causa tibi fuit noue huius atq; incredibi-
bilis via? MENIP.

Iuuenta me incitauit, atq; audacia,

Quam pro iuuenta haud paululum impotentior.

PHIL. Siste ò beate Tragica, et ab iambis descendens
sic porius simpliciter eloquere, quanam hæc vestis, qua
causa tibi itineris inferni fuit, quum alioqui neque tutum
da neq; delectabilis sit via? MENIP.

Res dilecte grauis me infernas egit ad umbras,
Consulerem manes vt vatis Tirestai.

PHI.

PHIL. Atqui deliras, alioqui non hoc pacto caneres apud amicos consarcinatis versibus. MEN. Ne mireris amice, nuper enim cum Euripide atque Homero versatus, nescio quo pacto versibus sic impletus sum, ut numeri mihi in os sua sponte confluant. Verum dic mihi quo pacto res humanae hic se habent in terris? & quid nam in urbe agitur? PHIL. Nihil noui. Sed quemadmodum prius actabant, rapiunt, peierant, foenerantur, vsuras colligunt. MEN. O' miseri atque infelices. Nesciunt enim, qualia de nostris rebus nuper apud inferos decreta sunt, qualesque sorte iacti sunt in diuites istos calculi, quos per Cerberum nullo pacto poterunt effugere. PHIL. Quid ais? Noui ne aliquid apud inferos nostris de rebus decretum est? MEN. Per Iouem, & quidem multa, verum prodere non licet, neque arcana quae sunt reuelare, ne quis forte nos apud Rhadamanthum impietatis accuset. PHIL. Nequaquam Menippe per Iouem, ne amico sermonem hunc inuideas. Nam apud hominem tacendi gnarum, & initiatum praetered sacris edisseres. MENIP. Dura profecto iubes, & neutquam tuta, verum tui gratia tamen audendum est. Decretum est ergo, diuites istos ac pecuniosos aurum tanquam Danaen seruantes abstrusum. PHIL. Ne prius o' beate quae sunt decreta dixeris, quam ea percurras omnia quae abs te audire libentissime velim. Quae videlicet descensus causa fuerit, quis itineris dux; deinde ex ordine, & quae illic videris, & quae audieris omnia. Verisimile est enim te, quam res pulchras videndi curiosus sis, eorum quae visu aut auditu digna videntur nihil omnino praetermisisse. MENIP. Parendum etiam in his tibi est. Nam quid facias, urgente amico? Ac

proximum

primum sane tibi expediam, quae res animum meum ad hunc descensum impulerit. Ego igitur quum adhuc puer essem, audiremque Homerum atque Hesiodum, seditiones ac bella canentes, non semideorum modo, sed ipsorum etiam deorum, adulteria quoque, violentias, rapinas, supplicia, patrum expulsiões, & fratrum & sororum nuptias: haec me Hercle omnia bona pulchraque putabam, & studiosè erga ea afficiebar. Postquam verò in virilem iam aetatem peruenirem, hinc leges rursus iubentes audio poetis apprime contraria, neque videlicet adulteria committere, neque seditiones mouere, neque rapinas exercere. Hic igitur haesitabundus constiti, incertus omnino quo me pacto gererem. Neque enim deos vnquam putavi moechaturos, aut seditiones inuicem fuisse moturos, nisi de his rebus perinde ac bonis iudicassent. Neque rursus legum-latores his aduersa iussuros, nisi id conducere existimarent. Quoniam igitur in dubio eram, visum est mihi philosophos istos adire, atque his me in manus dedere, rogareque, uti me utcumque liberet vterentur, vitaeque viam aliquam simplicem ac certam ostenderent. Haec igitur mecum reputans ad eos venio, imprudens profecto, quòd me ex fumo (ut aiunt) in flammam conijcerem. Apud enim hos maxime diligenter obseruans summam repperi ignorantiam, omniaque magis incerta, adeo ut praehis ilico mihi vel idiotarum vita iam aurea videretur. Alius etenim soli me iussit voluptati studere, atque ad eum scopum vniuersum vitae cursum dirigere. In eo ipsam sitam esse felicitatem. Alius rursus omnino laborare, corpusque siti, vigilijs, ac squalore subigere, miserè semper adfectum, contumelijsque obnoxium assidue, Hesiodi sedulo inculcans celestria

bria illa de virtute carmina, & sudorem videlicet, & ac-
 clium in verticem montis ascensum. Alius cōtemnere iu-
 bet pecunias, earumq; possessionem indifferentem puta-
 re. Alius contrā bonas ipsas etiam diuitias esse pronun-
 tiat. De mundo verò quid dicam? de quo ideas, incorpo-
 reas substantias, atomos, & mane, ac talem quandam pu-
 gnantium inuicem nominum turbam in diem audiebam,
 & quod absurdorum omnium maximè fuit absurdum, de
 contrarijs vnusquisque quum diceret, inuincibiles admo-
 dum rationes ac persuasibiles adferebat, vt nec ei qui cas-
 lidum, nec ei qui frigidum idem prorsus esse contende-
 rent, contrā quicquam hiscere potuerim, atque id quum
 tamen manifestè cognoscerem fieri nunquam posse, vt ea-
 dē res calida simul frigidaq; sit. Prorsum igitur tale quid
 dum mihi accidebat, quale solet dormitantibus, vt inter-
 dum capite annuerem, interdum contrā abnuerem. Præ-
 terea quod multò erat istis absurdius, vitam eorum dili-
 genter obseruans, comperi eam cum ipsorum verbis præ-
 ceptisq; summopere pugnare. Eos enim qui spernendam
 censebant pecuniam, auidissimè conspexi colligendis di-
 uitijs inhiare, de fœnore litigantes, pro mercede docen-
 tes: omnia deniq; nummorum gratia tolerantes. Ii verò
 qui gloriam verbis aspernabantur, omnem vitam suā ra-
 tionem in gloriam referebant. Voluptatem rursus omnes
 fermè palam incessabant: clanculum verò ad eam solam
 libenter confluabant. Ergo hac quoq; spe frustratus ma-
 gis adhuc ægre, molesteq; tuli. Aliquantulum tamen inde
 memet consolabar, quòd vnà cum multis & sapientibus
 & celeberrimis viris ipse insipiens que essem, atque vere
 adhuc ignarus oberrarem. Peruigilanti mihi tandem, atq;

bisce

hisce de rebus mecum cogitanti, venit in mentem, vt Ba-
 bylonem profectus magorum aliquem ex Zoroastri discip-
 pulis ac successoribus cōuenirem. Audieram siquidem eos
 inferni portas carminibus quibusdam ac mysterijs aperire,
 & quem liberit illuc turò deducere, ac rursus inde
 reducere. Optimè ergo me facturum putauit, si cum ho-
 rum quopiam de descensu paciscens Tiresiam Bœotium
 consulere, ab eoq; perdiscerem (quippe qui vates fuerit
 & sapiens) quæ vita sit optima, quamque sapientissimus
 quisque potissimum elegerit. Ac statim quidem exiliens
 quàm poteram celerrime Babylonem versus rectā contē-
 di. Quò quum venio, diuersor apud Chaldaeorū quendam
 hominem certè sapientem, atq; arte mirabilem, coma qui-
 dem canum, admodumq; promissa, barba venerabilem.
 Nomen autem illi fuit Mithrobarzanes: orans igitur ob-
 secransq; vix exorauit, vt quauis mercede vellet, in illam
 me viam deduceret. At tandem homo me suscipiens, pri-
 mum quidem dies nouem ac viginti cum luna simul inci-
 piens abluit ad Euphratem, mane solem orientem versus
 perducens, ac sermone quempiam lōgum musitans, quem
 non admodū exaudiebam. Nam (quod in certamine præ-
 cones inepti solent) volubile quiddam atq; incertum pro-
 ferebat, nisi quòd quosdam visus est inuocare demones.
 Post illam igitur incantationem ter mihi in vultum spuens
 deducit rursus, oculos nusquam in obuium quenquam de-
 flectens. Et cibus quidem nobis glandes erant, potus au-
 tem, lac, atq; mulsam & Choaspi lymphæ, lectus verò in
 herba sub dio fuit. At postquam iam preparati satis hac
 diæta sumus, medio noctis silentio ad Tigridē me fluiuum
 ducens, purgavit simul atq; absterfit, faceq; lustravit ac

squilla.

sqvilla, tū pluribus itidem alijs, & magicū simul illud carmen submurmurans, deinde totum me iam incantans, ac ne à spectris læderer circumiens, reducit domum, ita ut eram reciprocantem, ac reliqua noctis parte nauigationi nos præparauimus. Ipse igitur magicam quandam vestem induit. Medorū vesti ut plurimū similem: ac me quidem his quæ uides ornauit, claua uidelicet, ac leonis exuuijs, atque insuper lyra. Iussit præterea ut nomen, si quis me roget, Menippum quidem ne dicerem, sed Herculem, Vlyssē, aut Orpheum. PHIL. Quid ita ô Menippe? neq; enim causam aut habitus, aut nomini intelligo. MEN. At qui perspicuum id quidem est, ac neutiquam arcanū. Nam hi qui ante nos ad inferos olim uiui descēderant, putauit si me his assimilaret, fore ut facilius Aëaci custodias fallerem, atq; nullo prohibente transirem, ut pote notior tragico admodum illo cultu emissus. Iam igitur dies apparuit, quū nos ad flumen ingressi in recessum incubimus. Parata siquidem ab illo fuerant, cymba, sacrificia, mulsæ, & in id mysteriū deniq; quibuscunq; opus erat. Hæc postquam ergo quæ prompta erant imposuimus, tum nos quoq;

Ingedimur tristes, lacrymisq; implemur abortis.

Atq; aliquātisper quidē in fluuii serinur, deinde in syluā delati sumus, ac lacū quandam in quem Euphrates conditur. Tum hoc quoq; transmissio, in regionem quādam peruenimus solam, syluosam, atque opacam, in quam descendentes (præibat enim Mithrobarzanes) & puteū effodimus, & oues iugulamus, & foueam sanguine conspergimus. At magus interim accēsam facē tenens, haud amplius iam summisso murmure, sed uoce quā poterat maxima clamitans, dæmones simul omnes conuocat, Pænas, Erina-

nes,

nes, Hecatē nocturnā, excelsūq; Proserpinam, simulq; polysyllaba quædam nomina barbara atq; ignota commiscet. Statim ergo tremere omnia, & rimas ex carmine solum ducere, ac porro Cerberi latratus audiri, & iam res planē tristes ac mœsta fuit.

Umbrarum at timuit rex imis sedibus Orcus.

Ac protinus quidem inferorū patebant pleraq; lacus, pyriphlegethon, ac Plutonis regia. Tū per illum descendentes hiatū. Rhadamantum propemodū metu reperimus extinctum. Ac Cerberus primū quidem latrabat commouitq; sese. At quum ego lyram celerrime correptam pulsassem, cantu statim sopitus obdormit, deinde posteaquam ad lacū uenimus, tranare serē non licuit. Iam enim onustū erat nauigiū, & eiulatu certē plenū. Vulnerati quippe in eo nauis gabant omnes, hic femur, ille caput, alius alio quopiā membro luxatus, usq; adeo, ut mihi certē ex bello quopiā ad se se uideretur. At optimus Charon quū leonis uideret exuuias, esse me ratus Herculem recepit, trans'que uexit libens, tum executibus quoq; nobis monstrauit semitam. Sed quoniā iam eramus in tenebris, præcedit quidem Mithrobarzanes, ego autem à tergo continuus illi comes adhæreo, quoad in pratū quoddam uenimus maximū, asphodelo consitum, ubi circumfusæ undiq; mortuorum stridulæ nos sequuntur umbræ. Tum paulo procedentes longius, ad ipsum Minōis tribunal accessimus. Erat ipse quidem in folio fortē quodam sublimi sedens. Astabant autem illi Pæne, Tortores, mali Genij, Furia. Ex altera parte pluri quidam adducti sunt ex ordine longa fune uincti. Dicebantur autem adulteri, leones, mœchi, homicidæ, adulatores, sycophantæ, ac talis hominum turba quiduis in uita

patrantium. Seorsum autem diuites, ac sceneratores prodibant pallidi, ventricosi, ac podagrici, quorum quisq; irabe vincitus erat, ferri pondere duorum talentorum imposito. Nos igitur astates, & quæ fiunt omnia conspiciamus, & quæ dicuntur auscultamus. Accusant autem noui quidam atq; admirabiles rhetores. PHIL. Quam ergo hi perlouem sunt, ac ne isthuc quidem te pigeat dicere. MEN. Umbras ne vnquam istas nosti, quas opposita soli reddunt corpora? PHIL. Quid ni? MEN. Hæ nos igitur quum primum functi vitam sumus accusant, testantur, atq; redarguunt, quicquid in vita peccauimus, & sane quedam ex his dignæ admodum fide videntur, vt pote nobiscum versate semper, nostrisq; nusquam digresse corporibus. Minos igitur curiosè quemito et examinans, impiorum relegabat in cœtū pœnas ibi sceleribus suis dignas laturum. In hos præcipuè tamen incenditur, quos opes dum viuerent, ac dignitates instauerant, quiq; adoraui se ferè expectabant, nimirum breui periturā eorū superbiam fastidūq; detestatus: quippe qui nō meminissent mortales ipsi quum sint, sese bona quoq; mortalia consequentos. At nunc splendida illa exuti omnia, diuitias inquam, genus, munia, nudi ac vultu demisso steterunt tanquam somnium quoddam humanam hanc felicitatem recogitantes, ad eò vt hæc dum conspicerer nimis quàm delectatus fuerim: Et si quem eorum fortè agnoueram, accessi, atq; in aurem silèter admonui, qualis in vita fuerat, quantopereq; fuerat inflatus: tum quum plurimi mane fores eius obsidentes pulsati interrim exclusiq; à famulis illius expectabāt egressum. At ipse vix tandē illis exoriēs puniceus, aureus, aut versicolor, felices ac beatos se facturū saltantes putabat, si pectus

dextram vè

dextram vè porrigens, permitteret osculandam. Illi verò, audientes ista, moleste ferebant. At Minos quiddam etiam, iudicauit in gratiam. Quippe Dionysii Sicilia tyrannum, multis & atrocibus criminibus & à Dione accusatum, & graui Stoicorū testimonio conuictum, Cyrenæus Aristipus interueniens (nam illum valde suspiciūt inferi, eiusq; plurimum ibi valet autoritas) ferme iam Chimæræ alligatum absoluit à pœna, asserens illum eruditorū nonnullos, olim iuuisse pecunia. Tum nos à tribunali discedentes, ad supplicij locū peruenimus vbi ò amice & multa, & miseranda audire simul, ac spectare licuit. Nā simul & flagrorum sonus auditur, & eiulatus hominū in igne flagrantium, tum rota & tormenta, catenæ: Cerberus lacerat, & Chimæra dilaniat, crucianturq; pariter omnes, captiui, reges, præfecti, pauperes, mēdici, diuites, & iam scelerū omnes pœnitebat. Et quosdā quidem eorū, dum intuemur, agnouimus, videlicet qui nuper è vita discesserant. At hi se pudentes tum occultebant, nostroq; subtrahabant aspectui, aut si nos aliquādo respiciebant, id seruiliter admodū abiecteq; faciebant, atq; hi quidem quàm olim putas onerosi fastuosiq; in vita? At pauperibus malorū dimidium remittebatur, & quū interquiescissent, denuò repetebantur ad pœnam. Sed illa quoq; quæ fabulis feruntur aspexi, Ixionem, Sisyphū, Phrygiūq; grauius affectū Tantalum, genitumq; terra Tityum, dii boni quantum integrum stratus agrum occupabat. Hos tandem prætereuntes, in campum venimus Acherusium, vbi semideos, heroidasq; reperimus atq; aliam simul mortuorum turbam in gentes, tribusq; dispositam, alios quidem vetulos quosdam ac marcidos, atq; (vt Homerus ait) euanidos, alios verò iuueniles

& integros, & hos potissimum ob illam cōdiendi effica-
 ciam Aegyptios. Verū dignoscere quemlibet haud pro-
 cliue fuit, adeò nudatis osibus omnes erant inuicem simil-
 limi, nisi quòd vix tandem eos diu intendētes agnouimus.
 Quippe conferti considebant obscuro atq; ignobiles, nul-
 lumq; seruantes amplius pristinae formae vestigiū. Cū igitur
 multi simul ossei consisterent, inuicē omnino similes,
 qui terrificū quiddam per cauos oculorū orbes transpices-
 rent, dentesq; nudos ostenderent, haesitabam certē mecū,
 quonam signo Therpsitē à Nireo illo formoso discernere,
 aut mendicū Irum à Phœacū rege, aut Pyrrhiam coquum
 ab Agamēnone. Quippe quibus iam nihil veteris perman-
 sit iudicij, sed ossa fuerunt inter se similia, incognibilia,
 nullis inscripta titulis, nulliq; vnquā dignoscēda. Hæc igitur
 spectātī mihi, persimilis hominū vita pompæ cuiuspiam
 longæ videbatur, cui præsēt ac disponat quæque fortuna,
 ex his qui pompam agunt, diuersos variosq; cuiq; habitus
 accommodās. Alium siquidem fortuna deligens, regijs or-
 nat insignibus, & tiaram imponens, & satellites addens,
 & caput diademate coronans. Alium serui rursus orna-
 tum induit, hunc formosum effigiat, hūc deformem atque
 deridiculum fingit: nam omnigenum, vt opinor, debet esse
 spectaculum. Quin habitus quorundam plerūque in me-
 dia quoque pompa demutat, neque perpetuò eodem finit
 ordine, cultuq; progredi quò prodierant. Sed ornatu com-
 mutato Cræsum quidem coëgit serui captiuūq; vestes in-
 duere. Mæandrium autem olim inter seruos incedentem,
 Polycratis vicissim ornat tyrannide. Et aliquantisper qui-
 dem eo cultu permittit vti, verū vbi iam pompæ tempus
 præterit, apparatus quisque restituens, & cū corpore
 simul

simul exutus amictu, qualis antè fuit efficitur, nihilo à vi-
 cino differens. Quidam tamē ob inscitiam quum suos fors-
 tuna cultus exigit, ægrefērūt atque indignantur, tanquā
 proprijs quibusdam bonis priuati, ac non potius alienis,
 quibus paulisper utebantur, exuti. Quin in scena quoque
vidisse te plerūq; puto histriones istos tragicos, qui (vt
fabulae ratio poscit) modò Creontes, modò Priami fiunt,
aut Agamēnones. Idemq; (si fors tulerit) pauldante tam
grauiter Cecropis aut Erichthei formam imitatus, paulò
pōst seruus, poëta iubente, progreditur. At quum fabulae
iam finis affuerit, quisq; auratas illas vestes exutus, perso-
nam deponēs, & ab altis illis crepidis descendens, pauper
atque humilis obambulat, haud amplius Agamēnon ille
Atreo prognatus, aut Creon Menecei filius, sed Polus fi-
lius Chariclei Suniensis, aut Satyrus filius Theogitonis
Marathonius. Sic se mortaliū res habent, quemadmodum
mibi tum spectanti videbatur. PHIL. Dic mihi Menip-
pe, isti qui magnificos altosq; tumulos habent super ter-
ram, & columnas, imagines, titulos, nihilo ne sunt apud
inferos plebeis quibuslibet vmbri honoratiores? MEN.
Nugarus tu quidem, nam si vidisses Mausolum, Carem il-
lum dico Pyramide celebrē, sat scio, nunquam ridere de-
sisses, ita in antrum quoddam abstrusum despectim abie-
ctus est, in reliqua mortuorū turba delitescens. Hoc tan-
tum cōmodi mihi videtur ex monumento referre, quod im-
posito tāto pōdere laborat magis & præmitur. Nam quū
Acæcus ô amice, locum cuiq; mittitur, dat autem cui pluri-
mū haud amplius pedē, necesse est eo iacere contentū, se-
scq; ad loci modū contrahere. At vehemētius multò risis-
ses, opinor, si reges hosce nostros, satrapasq; vidisses apud

eos mendicantes, & aut salienta vendentes, & aut primas ipsas literas urgente inopia proficentes, & quæadmodum contumelios à quouis afficiantur, atq; in faciem cædantur perinde atq; vilissima mancipia. Itaq; Philippum Macedonem conspiciat, contumere me certè non potui, ostensus est mihi in angulo quodam detritos calceos mercede resarciens. Quam alios præterea multos erat videre medicantes in triuis, Xerxes videlicet, Darios, ac Polyerates. PHIL. Admiranda narras ista de regibus, penèq; incredibilia. Socrates autem quid facit, ac Diogenes? & si quis est sapientum alius? M. N. Socrates profectò etiam ibi obuersatur, omnesq; redarguit: versantur autè cum illo Palamedes, Ulysses, & Nestor, & quibusquis est alius inter deos sanctos garrulus. Instantur autè illi etiam inibi inuemes scüt exhausto veneno crura. At optimus Diogenes Sardanapalo vicinus à Syrio, Mideq; Phrygio, atq; alijs itè pluribus ex istorum sumptuosorum numero manet, quos quum ciulantes audit, veteris fortune magnitudinem recognoscens, & ridet, & delectatur, ac supinus cubans, vt plurimum cantat, aspera nimis atq; iniucunda voce illorum ciulatus obscurans, adeò vt id agre serentes, nec Diogenem ferre valentes, de mutanda sede deliberent. PHIL. De his iam satis quidem, ceterum quodnam illud decretum est, quod intus dixeris aduersus diuites esse sancitum? M. E. Bene admones: nescio enim quo pacto quum hac de re dicere proposuissem, ab instituto sermone procul aberravi. Dum igitur ibi versabar, magistratus concionem aduocauerunt, his videlicet de rebus, quæ in commune cõducerent. Cõspiciens ergò multos concurrere, me quoq; cum illis simul immiscens, vnus de numero eorum, qui in concione aderant, efficior.

efficior. Agitata sunt igitur & alia multa: postremò verò de diuitibus negotium, in quos posteaquã plurima fuissent obiecta, violentia, superbia, fastus, iniuriæ, assurgens tandem ex populo primas quidam, huiusmodi decretum legit: Quoniam, inquit, multa diuites perpetrat in vita, rapientes ac vim inferentes, inopesq; omni modo respectui habentes: curia populoq; visum est, vt quum sancti vita fuerint, corpora quidem eorum poenas cum alijs sceleratorum corporibus luant: animæ verò sursum remissæ in vitam, in asinos demigrent, donec in tali rerum statu quinquies ac vicies decem annorum milia transegerint, asini semper ex asinis renati, onera ferentes, atq; a pauperibus agitati. Deim vt liceat illis è vita excedere. Hæc sententiã dixit Caluarus, patre Aridello, patria Manicensis, tribu Stygiana. Hac igitur lege recitata, approbauerunt principes, sciuit plebs, adfremuit Proserpina, allatruuit Cerberus sic enim rata quæ inferi statuunt, autenticæq; fiunt. Quæ igitur in concione agebantur, erant huiusmodi. Tū ego statim, cuius gratia veneram, Tiresiam adeo, atq; illi re, vti erat, ordine narrata supplicavi, vt mihi diceret, quodnam optimum vite genus putaret. Hic verò subridens (est autè deniculus quispiã cæcus, pallidus, voce gracili) ô fili, inquit, causam tuæ perplexitatis scio à sapientibus istis profectam, haudquaquam idem inuicem istem de rebus sentientibus, verum haud fas est id tibi proloqui, siquidè quod Rhadamanthus interdixit. Nequaquã, inquit, ô patercule, sed dicam tibi. Neq; me contemnas, qui in vita te etiã ipso cæcior oberro. Abducens ergo me, procul ab alijs auferes, ad aures mihi inclinas. Optima est, inquit, idiotarum priuatumq; vita, ac prudentissimã. Quã obrem ab hac vanissimã

fablimium consideratione desistens, mitte principia semper, ac fines inquirere, & vafros hosce syllogismos desipiens, atq; id genus omnia nugae aestimans, hoc solū in tota vita persequere, vt presentibus bene cōpositis minime curiosus, nullare sollicitus, quam plurimū potes hilaris vitam ridensq; traducas. Hæc quum dixisset rursus Asphodelorum in pratū sese corripuit. Ego igitur (nam, & nunc vesper erat) agē, inquam, ô Mithrobarzane quid cunctas nur? ac non hinc rursus abimus in vitam? At hæc ille: confide, inquit, ô Menippe, breuē quippe facilemq; tibi monstrabo semitam: & me protinus abducens in regionem quandam magis priore tenebricosam, manu procul ostendens sub obscurum tenuēq; ac velut per ritam influens lumen, illud, inquit, Trophonij templū est, atq; illac ad inferos è Bœotia descenditur, hac ascendens, atq; illico fueris in Græcia. Ego igitur hoc sermone gauisus, salutato Maggo difficile admodū per angustas antri fauces subrepens, nescio quo pacto, in Lebadium perueni.

EX EPIST. SATVR. ERAS. INTERP.

Saturnus Diuitibus, S.

PAuperes nuper ad me datis literis incusarū vos, qui nihil ipsis ex facultatibus, quas possidetis, impertimini, atque omnino postularunt, vt omnia bona facerem omnibus communia, vt ad singulos illorum sua pars rediret. Aequum enim esse, vt rerum æqualitas constituatur, neq; decere, vt huic supersit, ille nullo modo sit particeps voluptatum. Ego verò respondi, hisce de rebus rectius louem consideraturum. Cæterum de presenti negotio, deq; iniurijs, quibus sese pestos dies affici putant, videbam mei officij esse sententiam ferre, sumq; pollicitus me vobis

scripturum.

scripturum. Sunt autem quæ postulāt hæc, vt mihi quidem videtur, æqua. Nam quo pacto, inquit, tãto frigore horrentes, tantæq; obnoxij esuritioni, postea diem etiam festum celebrare possimus? Quare si vellem & illos festi participes esse, postularunt vt cogere vos, vt de vestibus illis impertiamini, si quæ supersunt pinguiores, quam quæ vobis conueniant, vt quæ de auro nonnullas guttulas in illos destilletis. Quod si ista feceritis, inquit, non erit amplius disceptatio inter vos de bonis apud Iouem. Sin minus, minitantur sese ad nouam rerum partitionem prouocatuos, vt primum Iuppiter pro tribunali sedere cœperit. Atq; hæc quidē facere vobis nequaquam graue fuerit, impertiri nonnihil de tantis opibus, quas possidetis, & rectē possidetis. Quin de cœnis quoq; vt vobiscum cœnarent, & hoc literis addendum putarūt, quemadmodum vos in presentia foribus oclusis, soli delitijs fruere mihi. Quod si quando vobis visum fuerit, & illorum quempiam post longum tempus conuiuio adhibere, plus esse molestiæ in cœna, quam voluptatis, multa quæ illic in pauperum contumeliam fieri: vel vt illud, cum non eodem de vino bibant: dij boni, quam illiberale: planè dignum, in quo & illi debeant accusari, qui non surgant potius, abeantque toto conuiuio vobis solis relicto. Quamquam regant sese etiam ad satietatem ex illo qualecunq; vino bibere. Propterea quod vestri pincernæ, aures habeant cera obturatas, quemadmodum olim Vlyssis socij. Porro reliqua vsque adeo sunt turpia vt pigeat commemorare, quæ de carniū partitione criminantur, de quæ ministris, qui cum vobis assistant, donec plusquam ad plenum expleamini, ipsos prætercurrunt, aliâ quæ huius generis

generis per multa sordida, minimeq; digna viris ingenuis. Proinde æqualitas, res est omnium iucūdisima, maximeq; conuiujs congruens. Atq; hac de causa, vobis æquus ille partitor in conuiujs præficatur, vt æquam omnes habeāt portionem. Videte igitur ne posthac vos iterum accusare possint. Quin potius honorabunt vos, & amabūt, si pauca ista à vobis acceperint, quorū impediū à vobis nec sentiretur quidem, penes illos muneris in tēpore dati memoria semper mansura est. Prætered nec Rempu. administrare possitis, ni pauperes vnā vobiscū in ea versentur, milleq; modis felicitatem vestram adiūuet. Neq; enim habituri estis, qui diuitias vestras suspiciāt, si soli atq; apud vos ipsos in tenebris eas possideatis. Videat igitur vulgus, mireturq; vestrum argentum, mensus, & quemadmodum præbidentes ad potandum inuitetis. Deim illi inter bibendum poculū vndiq; contemplentur, ac pondus expendāt, mana librantes. Tū argumenti absolutam celtaturam. Tum auri vim, vicissim artem condecorantis, Nam in istum modum, non solū illi vos probos viros, & humanos prædicabunt, verū etiam inuidiam illorum effugietis. Quis enim inuideat impertienti, dantiq; quod æquū est? Quis non potius optet, vt quā diuissimē viuēs, bonis suis fruatur? Verū vt nunc res vobis habent, & felicitas vestra teste caret, & diuitie inuidiosæ, & insuauis vita. Neq; enim, perinde iuuat, opinor, si quis solus expleatur, quemadmodum aiunt leones facere, & ex luporū genere, quos solitarios vocant, quā si cum lepidis hominibus, ac per omnia gratificari paratis, conuiuatis. Qui primum non sinent conuiuium surdum, aut mutum esse, verū consuetudine sua fabulas conuiujs aptas, dictoriaq; minime molesta, vā-

riaq;

riaq; voluptates adferent. Quibus rebus tempus iucūdisime transigitur. Idq; gratum est Baccho, gratum Veneri, gratum etiam Gratijs: deim de postero die, dum comitatem vestram referunt, benevolentiam vobis conciliant. Hæc etiam migno fuerant emēda. Nā illud à vobis sciscitabor, si pauperes abeant taciti, sic enim fugamus, nō ne vos ea res vveret, cū nō haberetis, quibus ostentaretis purpureas vestes, comitum multitudinem, anulorum magnitudinem? Neq; iam libet referre, necessariò futurum vt pauperum insidie, atq; odia in vos oriantur, si soli delitijs frui velitis. Nam quæ minantur vobis imprecaturos sese, prorsus abominanda sunt. Ac dii prohibeant, ne vnquam ad eiusmodi imprecationes venire cogantur. Quandoquidem si id fiat, neq; intestina posthac gustabitis, neq; placentā, nisi si quid canis reliquū fecerit. Præterea à lētacula superdæ liquamē vobis habebit. Porrò sus, aut ceruus interim dum assantur, è veru in montes aufugere parabunt. Tum aues quoq; pingues absq; alis fugam molientes, ad pauperes auolabunt. Deniq; quod est omnium grauisimū, pocillatores formosissimi repente vobis calui fient, idq; etiam fracta amphora. Super his rebus consulite, quæ & festo sine digna & vobis quā maxime tuta, atq; illis paupertatis onus subleuate, exiguo vectigali illos amicos habituri, & antiquam malos.

DIVITES SATVRNO, S.

Nvm putas Saturne, de rebus istis ad te solū scripsisse pauperes? Quin potius Iouis ipsius aures iam obsurduerunt illorum querelis, dum hæc eadem vociferantur, ac nquam rerum partitionem flagitant, ac simul

LVC. EPIST. SATVRN.

Simul & fatū incusant, quòd non æqualiter distribuerit, & nos, quòd nihil ipsis velimus impertiri. Verum nouit ille, quippe cū sit Iuppiter, penes quos sit culpa, eoq; illos plerunq; obaudit. Nihilominus tamen purgabimus nos tibi, quandoquidem hoc certè tempore princeps noster es. Nos enim omnia ista quæ scribis, ob oculos habes, quàm sit honestum de magna rerū copia opitulari ijs, qui indigent, quantoq; sit iucundius, simul cum pauperibus versari, & conuiuium agitare, ad eum modum assidue facimus, adeoq; in ratione vitæ nos æquamus, vt nihil possit incusare uis, quem ad conuiuium admittimus. Verum illi primum aiunt sibi paucis opus esse. Deinde ubi semel illis fores aperuerimus, nunquàm desinunt alia super alia postulare. Quod nisi protinus omnia, simulq; cum dicto acciperint, mox paratum odium, in promptu conuitia, etiam si quid de nobis sit mentiendum. Porro qui audiunt, fidem illis habent, rati uidelicet illos probè scire quæ dicunt, propterea quòd nobiscū cōsuetudinem habuerint. Ita fit, vt in alterutrū incidamus, vt aut si nihil demus, illos prorsus habeamus hostes, aut profusis omnibus, ipsi protinus egeamus, iamq; in pauperum gregem veniamus. At cetera quidem utcumq; ferenda sunt, verum inter cœnas ipsas non satis habent ingurgitari cibis, atque aluum explere, sed ijdem ubi plus satis adbiberint, tum vel puella formosæ cyathum porrigentis manum vellunt, aut concubinam, uxorem uel sollicitant. Postremò conuomito conuiuio, postero die nobis obtreant, narrantes quemadmodū sitierint, esurierintq;. Quòd si hæc aduersus illos mentiri uideatur, uester ille parasitus Ixion in memoriã redeat, qui ad communis mensæ honorem admissus, ac uobis dignitate æqua